

โครงการอนุรักษ์ผ้าทอหามีนศรี จังหวัดตรัง

Na Muen Sri Handicraft Textile Conservation Program, Trang Province

วีระยะ หนูสง

WERAYA NOOSONG

วิทยานิพนธ์ทางสถาปัตยกรรมศาสตร์

หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปีการศึกษา 2558

โครงการอนุรักษ์ผ้าทอนาหมื่นศรี จังหวัดตรัง

Na Muen Sri Handicraft Textile Conservation Program, Trang Province

วีระยะ หนูสง

WERAYA NOOSONG

วิทยานิพนธ์ทางสถาปัตยกรรมศาสตร์

หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปีการศึกษา 2558

หัวข้อวิทยานิพนธ์ โครงการอนุรักษ์ผ้าทอนาหมื่นศรี จังหวัดตรัง
ชื่อนักศึกษา นายวีระยะ หนูสง
หลักสูตร สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
ปีการศึกษา 2558
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ปิยะ ไฉ่หลีกพาล.....

คณะกรรมการดำเนินงานวิทยานิพนธ์

ประธานคณะกรรมการ	
อาจารย์ ชีรบุญย์ ฉลองมณีรัตน์	
คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์	
คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษา	คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ผศ.ณัฐวุฒิ อัสวโกวิทวงศ์	อ.ยรรยง บุญหลง
อ.จรรยา ผลประเสริฐ	
อ.ปิยะ ไฉ่หลีกพาล	

โดยคณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบและผ่านการสอบแล้ว
เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2559

คณะกรรมการศาสตรบัณฑิตรับรองแล้ว

.....
(อาจารย์ ชีรบุญย์ ฉลองมณีรัตน์)
คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
วันที่ 21 เดือน 06 พ.ศ. 2559

หัวข้อวิทยานิพนธ์: โครงการอนุรักษ์ผ้าทอนาหมื่นศรี

ชื่อนักศึกษา: นายวีระยะ หนูสง

อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ ปิยะ ไล่หลักपाल

หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

โครงการอนุรักษ์ผ้าทอนาหมื่นศรี ตั้งอยู่ที่จังหวัดตรัง เกิดขึ้นมาจากการต้องการส่งเสริมให้ผ้าทอนาหมื่นศรี มีการอนุรักษ์ไว้ซึ่งเป็นที่ได้มีการสั่งสอนสืบทอดมาตั้งแต่โบราณกว่า 400 ปี เพื่อให้คงอยู่ไม่เลือนหายไป จากจังหวัดตรัง จึงจัดตั้งโครงการผ้าทอนาหมื่นศรีนี้ขึ้นมาเพื่อให้ชาวบ้านได้เกิดการหวงแหนสิ่งที่ยังคงมีอยู่ได้สร้างขึ้นมา ตลอดจนการเผยแพร่สิ่งต่างๆ ของลวดลายโบราณของผ้าทอนาหมื่นศรีไม่ให้หายไป โดยคำนึงถึงแนวทางการอนุรักษ์สืบทอดลวดลายผ้า โครงการที่จะสืบทอดอนุรักษ์วิถีชีวิต ลวดลายของผ้าทอ ศิลปวัฒนธรรมตั้งแต่อดีตให้คงอยู่อย่างยาวนานและยั่งยืน

วิธีการศึกษาออกแบบโครงการผ้าทอนาหมื่นศรี โดยการวิเคราะห์จากข้อมูลและบริบทต่างๆ รอบๆ โครงการ ทางเข้าออกของโครงการผู้ใช้งานในโครงการกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโครงการที่มีผลต่อการออกแบบและการใช้งานให้เหมาะสมและเข้ากับการใช้งานของชุมชนนาหมื่นศรี

ผลการออกแบบโครงการอนุรักษ์ผ้าทอนาหมื่นศรี เริ่มจากการวิเคราะห์ศึกษาลวดลายผ้าทอที่กำลังจะสูญหายไป ได้ออกแบบการวางผังตัวอาคารทางเข้าโครงการอยู่ตรงด้านหน้าของถนนหลัก จะมีอาคารตัวต้อนรับเพื่อรับนักท่องเที่ยวอยู่ด้านหน้า และตัวอาคารการสอนการทอผ้าจะวางอยู่ด้านหลังติดกับท้องนาเพื่อเพิ่มบรรยากาศและการระบายอากาศผ่านเพราะตัวอาคารเป็นอาคารที่เปิดโล่ง มีการวางตัวอาคารเป็นสองฝั่งโดยการแบ่งกันโดยใช้สระน้ำเป็นตัวสร้างบรรยากาศในโครงการ ตัวอาคารรูปทรงหลังคาจั่วซึ่งรูปแบบอาคารได้มาจากอาคารที่มีอยู่ในชุมชนและเป็นหลังคาจั่วแบบภาคใต้ ตัวอาคารเป็นอาคารวัสดุไม้ และเปิดโล่งเพื่อให้รับลมและบรรยากาศ ในการทอผ้าจะต้องเป็นที่โล่งโปร่งระบายอากาศถ่ายเทได้ดี หลังคาเน้นมีช่องแสงเพื่อรับแสงให้เข้ามาในตัวอาคารโดยตรง

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ คงจะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี หากปราศจาก พ่อและแม่ที่คอยสนับสนุนกำลังใจและกำลังใจ ที่ไม่เคยท้อไม่เคยบ่นและพูดให้กำลังใจผมอยู่เสมอว่าผมทำได้ ซึ่งมันเป็นคำพูดที่ทำให้ผม มีกำลังใจ ที่จะทำให้ผมต่อสู้กับความเหนื่อย ในการทำวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้ให้ออกมาดีที่สุด และต้องขอบคุณ คุณปรียาภรณ์ เป็นอย่างมากในการช่วยปักต้นไม้ในโมเดล และช่วยทำเล่มให้และเพื่อนอย่าง กรกช คำศรี ที่มาช่วยตัดโม และคนที่อยู่รอบ ๆ ข้าง ในการช่วยทำงานในครั้งนี้ รวมถึงน้องปาล์มและรุ่นน้องในคณะและรุ่นพี่ที่รู้จักจากที่อื่นๆ ที่ช่วยแต่งภาพให้ และส่วนในภาคข้อมูล ต้องขอขอบคุณแหล่งข้อมูลจากหน่วยชุมชนนาหมื่นศรี ขอขอบคุณพี่ๆ ในชุมชน ที่สนับสนุนข้อมูลทุกอย่างเป็นอย่างดี ซึ่งข้าพเจ้าขอขอบคุณในความเมตตากรุณา ความเสียสละเวลา ที่มีต่อข้าพเจ้า ในการค้นคว้าหาข้อมูลในครั้งนี้ ทุกอย่างที่ได้กล่าวมานั้นล้วนมีผลที่ทำให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จด้วยกันทั้งสิ้น ขอขอบคุณที่ทำให้เด็กคนนี้มีกำลังใจที่ดีและมีแรงก้าวต่อไปในอนาคตข้างหน้าครับ งานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้จะสำเร็จด้วยดีได้และเป็นวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์แบบนั้นที่สำคัญอย่างมากซึ่งต้องขอบคุณได้แก่

อาจารย์ ปิยะ ไล่หลีกपाल	(อาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)
อาจารย์ จรรยา ผลประประเสริฐ	(คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์)
ศาสตราจารย์ ฐิติวุฒิ อัครโกวิทวงศ์	(คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์)
อาจารย์ ยรรยง บุญ-หลง	(คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์)
ชาวบ้านชุมชนนาหมื่นศรี	(ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ)
นาง อารอบ เรื่องสังข์	(เจ้าหน้าที่กลุ่มทอผ่านนาหมื่นศรี)
นาง สุภาณี เขยชื่นจิตร	(เจ้าหน้าที่กลุ่มทอผ่านนาหมื่นศรี)

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญรูปภาพ	ญ

บทที่ 1 ความเป็นมาของโครงการ

1.1 ความมุ่งหมาย (Thesis Statement)	2
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	2
1.4 วิธีการศึกษา	2
1.5 การประยุกต์แนวคิดกับอาคาร	3

บทที่ 2 การศึกษาบริบท

2.1 การอภิปรายพื้นที่	4
2.1.1 ด้านภูมิศาสตร์	5
2.1.2 ด้านสังคมวัฒนธรรม	5
2.1.3 ลักษณะประเพณีวัฒนธรรม	5
2.2 การเลือกและวิเคราะห์ที่ตั้ง	18
2.2.1 เกณฑ์พิจารณาที่ตั้งโครงการ	18
2.2.2 Site Analysis	20
2.2.3 สรุปการเลือกที่ตั้งโครงการ	27
2.3 กรณีศึกษาอาคารประเภทเดียวกัน	32
2.3.1 พิพิธภัณฑ์ จิม ทอมป์สัน	32
2.3.2 ศูนย์ศิลปะเชียงใหม่	33
2.3.3 สถาบันทักษิณคดี จ.สงขลา	34

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 การวิเคราะห์เนื้อหาโครงการ

3.1 การพัฒนาประเด็นโจทย์การออกแบบ	36
3.1.1 นิเวศสิ่งแวดล้อม	36
3.1.2 ลักษณะโดยรอบ	37
3.1.3 นิเวศวัฒนธรรม	37

บทที่ 4 การนำไปใช้ (Application)

4.1 การกำหนดโปรแกรม	40
4.1.1 ลักษณะโครงการและกิจกรรมโครงการ	40
4.1.2 กำหนดองค์ประกอบโครงการ	42
4.1.3 การวิเคราะห์ผู้ใช้อยู่	46
4.1.4 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้อยู่	52
4.1.5 การวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	58
4.2 การนำไปใช้ในองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม	59
4.2.1 หลักการออกแบบการจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้อง	59
4.2.2 การเลือกวัสดุ	61
4.2.3 การกำหนดโครงสร้างและการก่อสร้าง	64
4.2.4 การวิเคราะห์งานระบบ	66

บทที่ 5 ขั้นตอนการออกแบบ

5.1 แนวคิดของโครงการ	68
5.2 การวิเคราะห์ที่ตั้ง	70
5.3 การพัฒนาแบบร่าง	77
5.4 ผังบริเวณโดยรอบโครงการ	85
5.5 แปลนพื้นที่ 1	86
5.6 แปลนพื้นที่ 2	87
5.7 ทศนียภาพภายใน	87
5.8 รูปด้าน	88

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

5.9 รูปตัด A-B	89
5.10 ทศนิยมภาพภายนอก	90
5.11 โมเดลหุ่นจำลองโครงการ	92
5.11.1 หุ่นจำลองโครงสร้าง	93
5.11.2 ขยายโมเดลหุ่นจำลอง	94
บรรณานุกรม	97
ประวัติผู้เขียน	98

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ตาราง แสดงประเภทสีธรรมชาติ	16
2.2 ตาราง เกณฑ์การพิจารณาการเลือกที่ตั้งโครงการ	27
4.1 ตาราง แสดงกิจกรรมลักษณะของโครงการ	41
4.2 ตาราง แสดงการใช้โครงการเวลาของแต่ละวัน	48
4.3 ตาราง แสดงจำนวนบุคลากรฝ่ายบริหารในโครงการ	49
4.4 ตาราง แสดงจำนวนบุคลากรในโครงการอนุรักษ์ผ้าทอ	50
4.5 ตารางแสดงบุคลากรฝ่ายเทคนิคในโครงการอนุรักษ์ผ้าทอ	51
4.6 ตาราง แสดงพื้นที่ใช้สอยในโครงการอนุรักษ์ผ้าทอ	53
4.7 ตาราง แสดงพื้นที่ใช้สอยในโครงการอนุรักษ์ผ้าทอ	57

สารบัญรูปภาพ

รูปที่	หน้า
2.1 รูปประเพณีความเป็นอยู่ จังหวัดตรัง	4
2.2 รูปลายเอกลักษณ์ ผ้าทอหนาหมื่นศรี	6
2.3 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายลูกแก้ว	7
2.4 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายลูกแก้วฝูง	7
2.5 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายราชวัตร	8
2.6 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายรัฐธรรมนูญ	8
2.7 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายราชวัตรห้อง	8
2.8 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายช่อลอกอ	8
2.9 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายครุฑนกกาลเวลา	9
2.10 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายแก้วกุหลาบ	9
2.11 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายดอกจัน	9
2.12 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายหางกระรอก	9
2.13 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายหางกระรอกรอง	10
2.14 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายตราหมากรุก	10
2.15 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายตาราง	10
2.16 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายลูกแก้วผสม	10
2.17 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายเม็ดแดง	11
2.18 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายดาวล้อมเดือน	11
2.19 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายแก้วย่าน	11
2.20 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายตุ๊กตา	11
2.21 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายดอกกก	12
2.22 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายช่อมาลัย	12
2.23 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายทำยมังคุดห้อง	12
2.24 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายทำยมังคุด	12
2.25 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายตรานก	13
2.26 รูปลายผ้าทอหมื่นศรี ลายหัวพลู	13

สารบัญรูปภาพ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
2.27 รูปลายผ้าทอหมิ่นศรี ลายกระเป่าครุฑ	13
2.28 รูปลายผ้าทอหมิ่นศรี ลายปลา	13
2.29 รูปลายผ้าทอหมิ่นศรี สโรงแผู้ชาย	14
2.30 รูปลายผ้าทอหมิ่นศรี ลายตัวหนังสือ	14
2.31 รูปลายผ้าทอหมิ่นศรี ลายราชวัตรพื้นเมือง	14
2.32 รูปลายผ้าทอหมิ่นศรี ลายลูกแก้วฝูงสีเม็ดใน	14
2.33 รูปการเตรียมอุปกรณ์ในการทอผ้า	15
2.34 รูปวัสดุอุปกรณ์	15
2.35 รูปเส้นไหมย้อมเปลือกมะพร้าวสด-เปลือกประดู่	17
2.36 รูปแสดงการย้อมสี	17
2.37 ภาพแสดงแผนที่จังหวัดตรัง	18
2.38 ภาพแสดงจำนวนคนทอผ้าอำเภอนาโยง จ.ตรัง	18
2.39 ภาพแสดงผังอำเภอนาโยง จ.ตรัง	19
2.40 ภาพที่ตั้งโครงการตำบลนาหมื่นศรีทั้ง 3 ตัวเลือก A-C	20
2.41 ภาพแสดงมุมมองทางเข้าที่ตั้ง Site A	21
2.42 ภาพแสดงสถานที่สำคัญใกล้ Site A	21
2.43 ภาพแสดงรูปร่างที่ดิน	22
2.44 ภาพแสดงรูปถ่ายจากพื้นที่ตั้ง	22
2.45 ภาพแสดงมุมมองทางเข้าที่ตั้ง Site B	23
2.46 ภาพแสดงสถานที่สำคัญใกล้ Site B	23
2.47 ภาพแสดงรูปร่างที่ดิน	24
2.48 รูปถ่ายจากพื้นที่ตั้ง	24
2.49 ภาพแสดงมุมมองทางเข้าที่ตั้ง Site C	25
2.50 ภาพแสดงสถานที่สำคัญใกล้ Site C	25
2.51 ภาพแสดงรูปร่างที่ดิน	26
2.52 รูปถ่ายจากพื้นที่ตั้ง	26

สารบัญรูปภาพ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
2.53 ภาพแสดงตำแหน่งที่ตั้ง A , B , C	27
2.54 ภาพแสดงตำแหน่งที่ตั้ง Site C	28
2.55 ภาพแสดงมุมมองรอบที่ตั้งโครงการ	29
2.56 ภาพแสดงพื้นที่รอบที่ตั้งโครงการ	30
2.57 ภาพแสดงเส้นทางคมนาคมรอบโครงการ	30
2.58 ภาพแสดงบริเวณทัศนียภาพภายนอก พิพิธภัณฑ์ จิม ทอมสัน	32
2.59 ภาพแสดงภายใน พิพิธภัณฑ์ จิม ทอมสัน	33
2.60 ภาพแสดงอาคารศูนย์ศิลปะเชียงใหม่	33
2.61 ภาพแสดงการวางอาคารศูนย์ศิลปะเชียงใหม่	34
2.62 ภาพแสดงบรรยากาศสถาบันทักษิณ จังหวัดสงขลา	34
2.63 ภาพแสดงสถาบันทักษิณ จังหวัดสงขลา	34
3.1 ภาพแสดงบริบทรอบ ๆ โครงการ	36
3.2 ภาพแสดงบริบทรอบ ๆ โครงการ	37
3.3 ภาพแสดงต้นไม้รอบโครงการ	37
3.4 ภาพแสดงถึงประเพณีวัฒนธรรม	39
4.1 ภาพแสดงโปรแกรมตัวอย่างอาคาร	40
4.2 ภาพแสดงกิจกรรมลักษณะของโครงการ	42
4.3 ภาพแสดงผู้ใช้สอยในโครงการ	46
4.4 ภาพแสดงปริมาณคนใช้สอยในโครงการ	47
4.5 ภาพแสดงผังตัวตั้งต้ายในการทอผ้า	52
4.6 ภาพแสดงผังตัวหนีบต้ายเข้าแกนไม้	52
4.7 ภาพแสดงกี่ทอผ้า	52
4.8 ภาพแสดงแนวคิด	59
4.9 ภาพแสดงการใช้ผ้าทอในโครงการ	59
4.10 ภาพแสดงการจัดแบบ Space Creation	60
4.11 ภาพแสดงการวิเคราะห์พื้นที่	60

สารบัญญรูปภาพ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.12 ภาพแสดงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยประเภท (การวิเคราะห์)	61
4.13 ภาพแสดงลักษณะของไม้ไผ่	61
4.14 ภาพแสดงลักษณะของหลังคาใบสาคุ	62
4.15 ภาพแสดงลักษณะของบรรยากาศภายในโครงการ	63
4.16 ภาพแสดงลักษณะรูปทรงของหลังคา	64
4.17 ภาพแสดงลักษณะรูประบบโครงสร้าง	65
4.18 ภาพแสดงระบบจ่ายน้ำ	66
4.19 ภาพแสดงระบบบำบัดน้ำเสีย	67
5.1 ภาพแสดงที่ตั้งโครงการ	68
5.2 ภาพแสดงแนวคิดภายในโครงการ	68
5.3 ภาพแสดงลักษณะหลังคา	68
5.4 ภาพแสดงแนวคิดโครงการ	69
5.5 ภาพแสดงพื้นที่ใช้สอย	69
5.6 ภาพแสดงผังโครงการ	70
5.7 ภาพแสดงการวิเคราะห์ผังโครงการ1	71
5.8 ภาพแสดงการวิเคราะห์ผังโครงการ2	71
5.9 ภาพแสดงการวิเคราะห์ผังโครงการ3	72
5.10 ภาพแสดงการวิเคราะห์ผังโครงการ	73
5.11 ภาพแสดงการวิเคราะห์มุมมอง	74
5.12 ภาพแสดงมุมมองโดยรอบ	72
5.13 ภาพแสดงแบบร่าง zoning	75
5.14 ภาพแสดงผังโครงการ	76
5.15 ภาพแสดงการวิเคราะห์แสงแดด	76
5.16 ภาพแสดงการวิเคราะห์ zoning	77
5.17 ภาพแสดงแบบร่างการวิเคราะห์	78
5.18 ภาพแสดง Schematic	78

สารบัญญรูปภาพ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
5.19 ภาพแสดงพื้นที่ภายใน	79
5.20 ภาพแสดงลักษณะรูปทรงอาคาร	79
5.21 ภาพแสดงรูปทรงหลังคา	79
5.22 ภาพแบบร่างการพัฒนาZoning	80
5.23 ภาพแบบร่างการพัฒนาแปลน	81
5.24 ภาพแบบร่างการพัฒนารูปด้าน	83
5.25 ภาพแบบร่างการพัฒนารูปทรงอาคาร	83
5.26 ภาพแบบร่างการพัฒนาตัวอาคาร	84
5.27 ภาพแสดงผังรอบโครงการ	85
5.28 ภาพแสดงแปลนพื้นที่ชั้น 1	86
5.29 ภาพแสดงแปลนพื้นที่ชั้น 2	87
5.30 ภาพแสดงภายในโครงการ	87
5.31 ภาพแสดงรูปด้าน1-4	88
5.32 ภาพแสดงรูปตัดA-B	89
5.33 ภาพแสดงทัศนียภาพทั้งโครงการ	90
5.34 ภาพแสดงทัศนียภาพภายนอก	92
5.35 ภาพแสดงโมเดลผังโครงการ	93
5.36 ภาพแสดงหุ่นจำลองโครงการ	94
5.37 ภาพขยายหุ่นจำลองโครงสร้าง	96

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของโครงการ

อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง มีมรดกทางวัฒนธรรมที่ชัดเจนอย่างหนึ่ง ที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของผู้คนใน จังหวัดตรังคือการทอผ้าของคนในหมู่บ้านนาหมื่นศรี ซึ่งได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและผูกพันกับวิถีชีวิตของผู้คนที่นี่มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะลวดลายของผ้าทอพื้นถิ่น ซึ่งมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานและยังเป็นหนึ่งในเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงภูมิปัญญาของผู้คนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นสิ่งที่มีการสั่งสอนถ่ายทอดมา ตั้งแต่โบราณ อันเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจของคนในจังหวัด

เนื่องจาก ชุมชนทอผ้านาหมื่นศรีมีประวัติยาวนานถึง 400ปีเป็นผ้าที่ทอด้วยกี่พื้นเมืองจะมีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ในอดีตการทอผ้าจะอยู่ที่ตุ่มบ้านของชาวบ้านนาหมื่นศรีที่นี่ แต่หลังเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดสภาวะขาดแคลนเส้นใยสังเคราะห์ย้อมสีสำเร็จรูปจึงมาทดแทนด้วยฝ้ายพื้นบ้านย้อมสีธรรมชาติ จึงทำให้การทอหยุดชะงักลงระยะหนึ่งปี 2514 ชาวบ้านที่ยังทำงานทอผ้าแบบดั้งเดิมอยู่ ด้วยความผูกพันกับมรดกวัฒนธรรมที่เสมือนเป็นชีวิตจิตใจ มารวมกลุ่มกันทอผ้าเพื่อใช้และแบ่งขายให้เพื่อนบ้าน แต่บางลายผ้าที่มีความดั้งเดิมอยู่ซึ่งจะเป็นลายผ้าที่ทอยากและมีคนในหมู่บ้านเพียงไม่กี่คนที่สามารถทอได้ และควรค่าที่จะอนุรักษ์ไว้ เป็นลายที่กำลังจะสูญหายไปในปัจจุบัน

จึงได้มีการจัดตั้งโครงการอนุรักษ์ผ้าทอนาหมื่นศรี โดยมีการฝึกการปลูกพืชย้อมผ้าสีผ้าเอง สอนการทอผ้าด้วยตนเอง และการแปรรูปจำหน่ายเป็นสินค้าต่างๆเพื่อให้คงความ อนุรักษ์ลายผ้านี้ไว้ให้คงอยู่ให้ได้มากที่สุด และเป็นการฝึกอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่ชาวบ้านบริเวณนั้นต่อไปยังรุ่นลูกรุ่นหลาน และรักยังคงรักษาวรรณกรรมการทอผ้าในแบบดั้งเดิมให้คงอยู่อย่างยาวนานและยั่งยืน

1.1 ความมุ่งหมาย (Thesis Statement)

เพื่ออนุรักษ์ผ้าทอานาหมื่นศรี โดยการฝึกสอนการทอผ้า การดัดย้อม เพาะปลูกพืชพันธ์ที่จะนำมาใช้ย้อมสี เพื่อให้เป็นจุดศูนย์กลางของการอนุรักษ์ผ้าทออย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.3.1 ศึกษาแนวทางของการอนุรักษ์วิถีชีวิตการทอผ้า วัฒนธรรมประเพณีการเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านงานสถาปัตยกรรมท้องถิ่น ชุมชน สิ่งแวดล้อม ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น

1.3.2 ศึกษาลวดลายของผ้าทอานาหมื่นศรีที่มีความแตกต่างจากที่อื่นและมีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนที่นี่ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนกับผ้าทอานาหมื่นศรี ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันที่มีความผูกพันกันมาช้านาน

1.3.3 การศึกษาแนวทางการสร้างความยั่งยืนในโครงการโดยมีการรักษาความดั้งเดิมเอกลักษณ์ของความเป็นพื้นถิ่นของชุมชน ให้มีการสอดคล้องกันกับ สิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในรอบๆโครงการ รวมถึงให้สอดคล้องกับสังคมเมืองให้มีคุณภาพและมีความยั่งยืน

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1.4.1 ศึกษาประวัติวัฒนธรรม ประเพณีและแนวคิดของการทอผ้าของคนชุมชนโดยการวิเคราะห์จากที่ตั้งของโครงการ

1.4.2 ศึกษาลวดลายผ้าทอดั้งเดิม วัตถุประสงค์เทคนิคกระบวนการทอผ้า ผลิตภัณฑ์จากสิ่งทอของคนในชุมชนการและแนวทางความเป็นไปได้การพัฒนาผ้าทอานาหมื่นศรี

1.4.3 ศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของพื้นที่โครงการและชาวบ้านในชุมชนเพื่อออกแบบพื้นที่ใช้สอยในส่วนต่างๆให้มีความสัมพันธ์ในการออกแบบงานสถาปัตยกรรมพื้นที่ที่ช่วยส่งเสริมโครงการ

1.4 วิธีการศึกษา

1.5.1 การศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของการออกแบบโครงการให้มีความยั่งยืน

1.5.2 การศึกษาและวิเคราะห์การเลือกที่ตั้งของโครงการที่เหมาะสมกับโครงการ

1.5.3 การเก็บข้อมูลด้วยการสอบถามจากคนในชุมชนโดยการลงไปสอบถามในพื้นที่จริงที่ชุมชนทอผ้าหมื่น อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง

1.5.4 การสำรวจในด้านความเป็นอยู่วิถีการใช้ชีวิตของคนในชุมชน สังคมวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมข้างเคียง เพื่อนำไปสู่แนวกระบวนการในการออกแบบที่โครงการ

1.5.5 การศึกษาเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่จะมีผลต่อแนวคิดและรูปแบบสถาปัตยกรรมมาใช้ในโครงการ

1.5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล องค์ประกอบของอาคารพื้นถิ่น เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการเพื่อนำมาสร้างโปรแกรมในตัวตนของการออกแบบตัวสถาปัตยกรรม

1.5.7 ออกแบบตัวงานสถาปัตยกรรม ในโครงการอนุรักษ์ผ้าทอนาหมีนศรี

1.5 การประยุกต์แนวคิดกับประเภทอาคาร

แนวความคิดในการออกแบบอาคารจะเป็นอาคารที่เปิดโล่งเพื่อรับลมและแสงที่จะเข้ามาในอาคาร เพราะรูปแบบอาคารจะต้องเป็นกลุ่มอาคารลักษณะคล้ายกับบ้านเรือนของชาวบ้านในนาหมีนศรีเป็นอาคารทรงหลังคาจั่ว มีความโปร่งโล่ง เพื่อให้เกิดมุมมองที่ดีที่สุดในการมองบรรยากาศโดยรอบของนาหมีนศรีสร้างอาคารให้อาคารมีส่วนเปิด เพื่อให้ใกล้ชิดกับธรรมชาติโดยรอบ

บทที่ 2

การศึกษาบริบท

2.1 การอภิปรายบริบทพื้นที่

ภาพ 2.1 รูปประเพณีความเป็นอยู่ จังหวัดตรัง ที่มา : <http://www.trangzone.com>

จังหวัดตรัง เป็นจังหวัดที่มีประเพณีและวัฒนธรรมที่หลากหลายอันเก่าแก่มาช้านาน มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบเรียบง่ายและยังมีชื่อเสียงในเรื่องของการทอผ้าด้วยมือและเป็นลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ ของนาหมื่นศรีจังหวัดตรัง นาหมื่นศรีเป็นชื่อตำบลหนึ่งในอำเภอนาโยง ซึ่งมีชื่อเสียงในด้านผ้าทอพื้นเมือง ตรังเป็นจังหวัดหนึ่งทางภาคใต้ของประเทศไทยด้านฝั่งทะเลตะวันตก มีหลักฐานความเป็นมาที่ยาวนาน ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ตรังเป็นเมืองท่าโบราณที่มีประวัติยาวนานนับพันปี

ตรัง หรือเมืองทับเที่ยง เป็นจังหวัดท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งของภาคใต้ ในอดีตเคยเป็นเมืองท่าค้าขายกับต่างประเทศ และเป็นศูนย์กลางการคมนาคมไปสู่จังหวัดนครศรีธรรมราช เมืองสิบลองนักษัตรในสมัยก่อน ตรังเป็นเมืองแรกที่มีต้นยางพารามาปลูก โดยพระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี นำพันธุ์มาจากมาเลเซียมาปลูกเป็นแห่งแรกของภาคใต้ เมืองตรังมีแหล่งท่องเที่ยวทั้งน้ำตกและเกาะกลางทะเลอันงดงามเป็นจำนวนมาก ภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง จากเชิงเขาบรรทัดลาดต่ำลงมาจนจดฝั่งอันดามัน ลักษณะพื้นที่เป็นควน (เนิน) สูงต่ำกระจายอยู่ทั่วไป มีแม่น้ำสำคัญได้แก่ แม่น้ำตรัง ซึ่งมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาหลวง และแม่น้ำปะเหลียน ซึ่งมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาบรรทัด แบ่งเป็น 8 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอกันตัง อำเภอห้วยยอด อำเภอย่านตาขาว อำเภอปะเหลียน อำเภอสิเกา อำเภอวังวิเศษ อำเภอนาโยง อำเภอกิ่งรัฐฯ และกิ่งอำเภอหาดสำราญ ตรังมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 4,917 ตร.กม.

* ที่มา : "ประวัติการสร้างเมืองตรัง" <http://www.trangzone.com/history.php> ก่อตั้งขึ้น 23 กรกฎาคม 2544

2.1.1 ด้านภูมิศาสตร์

2.1.2.1 ลักษณะที่ตั้ง

ตำบลนาหมื่นศรี เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล 1 ใน 6 องค์การบริหารส่วน ตำบลของอำเภอนาโยง จังหวัดตรัง เป็นที่ราบลาดเอียง จากทิศเหนือสู่ทิศใต้ มีแหล่งน้ำธรรมชาติไหลผ่าน คือ ลำ ห้วยจำนวน 6 สาย ลำคลอง จำนวน 2 สาย และมีระบบชลประทาน จำนวน 1 สาย แต่ยังคงขาดน้ำในฤดูแล้งในบางพื้นที่ โดยเฉพาะหมู่ที่ 4 ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของพื้นที่ตำบลและหมู่ที่ 7 ซึ่งมีพื้นที่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของตำบล ห่างจากศาลาจังหวัดประมาณ 15 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 843 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณจำนวน 12,500ไร่ หรือประมาณ 20 ตารางกิโลเมตร

2.1.2 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

2.1.3.1 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยเฉพาะการทำสวนยางพารา ทำนาข้าว และอาชีพด้านการเกษตรอื่น ๆ ดังนี้เกษตรกรรม ร้อยละ 89.56 / รับจ้าง ร้อยละ 8.25 / ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 2.19 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือยางพารา พื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด5,366.64 ไร่ จำนวนครัวเรือนที่ปลูกยางพารา912 ครัวเรือน

2.1.3.2 ลักษณะทางสังคม

ลักษณะทางสังคมเป็นสังคมชนบท มีบ้านเรือนตั้งอยู่กระจัดกระจาย ไม่มีลักษณะเป็นชุมชนแต่มีลักษณะเป็นกลุ่มบ้านหลายๆ กลุ่มแต่ละกลุ่มบ้านมักจะเป็นเครือญาติกันส่วนใหญ่ ลักษณะความสัมพันธ์ของคนภายในหมู่บ้าน ตำบลมักจะเป็นลักษณะต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน บริเวณที่มีความหนาแน่นของบ้านเรือนมากที่สุด คือ บริเวณหน้าโรงเรียนบ้านควนสวรรค์ พื้นที่หมู่ที่ 8 ซึ่งเปรียบเสมือนชุมชนหลักของตำบลมีสถานที่สำคัญ เช่น โรงเรียน วัด กลุ่มทอผ้า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ศูนย์สาธิตการตลาด

2.1.3 ลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรม

2.1.3.1 วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของนาหมื่นศรี

ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี

1. มโนราห์
2. หนังตะลุง

3. ประเพณีสงกรานต์
4. ประเพณีวันผู้สูงอายุ
5. ประเพณีรับ-ส่งตายาย
6. ประเพณีการแข่งขันลูกกลม
7. การลอยกระทง
8. ไหว้ครูผ้าทอนาหมีนครี

ชาวนาหมีนครี ส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ มาช้านานและมีวัดในการทำบุญตักบาตรเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนที่นี่ อาชีพของคนในชุมชนส่วนมากจะทำเกษตรกรรมกันจำนวนมากที่สุด และยังคงไม่ทิ้ง การทอผ้าที่ยึดถือกันมาช้านานนับ 400 ปี

2.1.3.2 ลวดลายผ้าทอนาหมีนครี

ภาพ 2.2 รูปลายเอกลักษณ์ ผ้าทอนาหมีนครี ที่มา : <http://www.qsds.go.th>

ผ้าทอนาหมีนครี แบ่งตามลักษณะโครงสร้างของผืนผ้า ได้ 3 ชนิด ได้แก่ ผ้าพื้น ผ้าตา และ ผ้ายกดอก ซึ่งแต่ละชนิดแบ่งย่อยเป็นชื่อลายต่างๆ ได้อีกหลายลาย

- ผ้าพื้น เป็นผ้าที่ใช้ด้ายยืนสีเดียว มีผ้าพื้นธรรมดา แบ่งเป็นผ้าพื้นสีเขียวและผ้าพื้น สีเหลือง ผ้าหางกระรอก และผ้าล่อง หรือผ้ารี้ว มีลายต่างๆ ได้แก่ ลายหัวพลู ลายดอกเข็ม ลายดอกข่อย

- ผ้าตา เป็นผ้าที่ใช้ด้ายยืนสลับกันตั้งแต่สองสีขึ้นไป ลายตาสมุก ลายลูกโซ่ตาราง ลายตานก และ ลายดอกมุด

- ผ้ายกดอก เป็นผ้าที่ใช้ด้ายพุ่ง 2 ชนิด เกิดจากการทอด้วยวิธียกดอก หรือการสร้างลวดลาย โดยการเพิ่มด้ายพุ่ง มักใช้ลวดลายดั้งเดิมที่มีความซับซ้อน ใช้จำนวนตะกอ (เขา) มาก ในอดีตมีการทอผ้าเป็นคำสอนในพระพุทธศาสนา ซึ่งมีจำนวนตะกอนับร้อย ลวดลายเฉพาะของผ้ายกนาหมีนครี ได้แก่ ลายลูกแก้ว ลายแก้วชิงดวง ลายลูกแก้วไข่ง ลายลูกแก้วสี่หน่วยใน ลายราชวัตร ลายดอกจัน ลายเกสร ลายดอกกก ลายดอกพิกุล ปัจจุบันมีลวดลายที่นิยมทอเพิ่มขึ้นอีก กว่า 30 ลาย เช่น ลายพิกุลแก้ว ลายดาวล้อมเดือน ลายลูกแก้วลูกศร ลายขนมเปียกปูน ลายลูกหวาย ลายจักร์รัส ลายดาวล้อมเดือน ลายช่อมาลัย ลายช่อลอกอ ลายดอกมะพร้าว ลายดอก

เทียน ลายทำยมังคุด ลายเม็ดแตง ลายข้าวหลามตัด ลายราชวัตรห้อง ลายทีนัด ลายครุฑ ลายนกเหวก(นกกาละเวก) ลายตุ๊กตาถือดอกบัว ลายกินรี ลายตัวหนังสือ และ ลายประสม ลายดอกพิกุล เป็นลวดลายผ้าโบราณที่มีการออกแบบสำหรับทอผ้ายกล้าพูนในอดีต ซึ่งต่อมาได้มีการออกแบบลวดลายดอกพิกุลที่หลากหลายขึ้น เช่น พิกุลเครือ พิกุลมีขอบ พิกุลก้านแย่ง พิกุลเชิงใหญ่ พิกุลถมเกสร พิกุลเล็ก พิกุลใหญ่ พิกุลสมเด็จ และพิกุลกลม เป็นต้น ซึ่งแต่ละลวดลายจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันคือ ขนาดของดอกพิกุล และสีสันทองเส้นไหมหรือดิ้นเงิน ดิ้นทองที่กำหนดลงไปให้แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มลวดลายอื่นๆ ลงไปประกอบกับดอกพิกุลเช่น การเพิ่มกลีบ ก้าน ใบ เกสร และการเพิ่มเหลี่ยมของดอกพิกุล เป็นต้น เนื่องด้วยลายดอกพิกุลเป็นลวดลายโบราณที่เป็นเอกลักษณ์ของผ้ายกล้าพูน และเป็นที่รู้จักของคนส่วนมาก ดังนั้นผู้ออกแบบจึงนิยมนำลายดอกพิกุลมาผสมผสานกับลวดลายประยุกต์อื่นๆ เพื่อคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของผ้ายกล้าพูนให้ดำรงอยู่สืบไป

2.1.3.3 ลักษณะลายผ้าทอ 32 ลาย

1. ลายลูกแก้ว

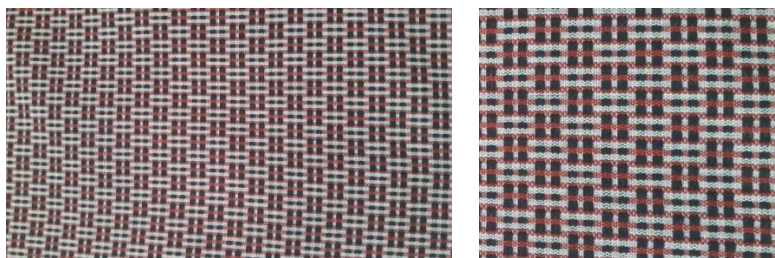
ภาพ 2.3 รูปลาย ผ้าทอลายลูกแก้ว

2. ลายลูกแก้วฝูง

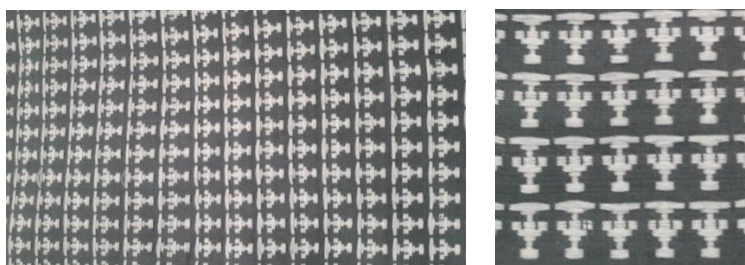
ภาพ 2.4 รูปลาย ผ้าทอลายลูกแก้วฝูง

3. ลายราชวัตร

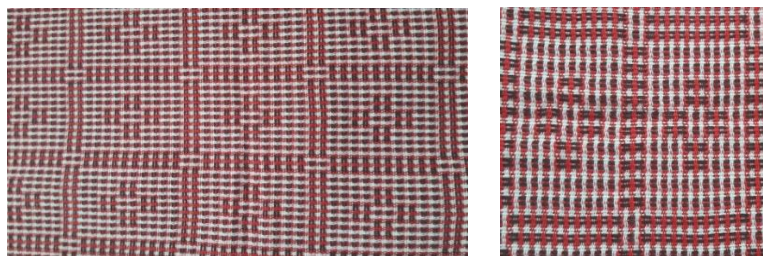
ภาพ2.5 รูปลาย ผ้าทอลายราชวัตร

4. ลายรัฐธรรมนุญ

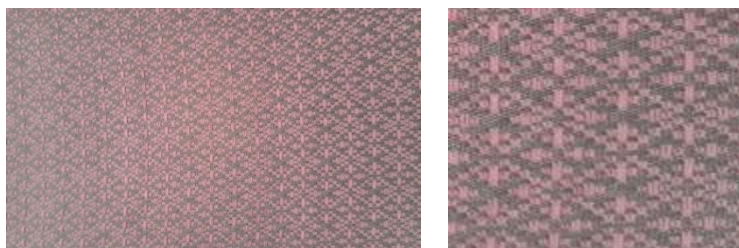
ภาพ2.6 รูปลาย ผ้าทอลายรัฐธรรมนุญ

5. ลายราชวัตรห้อง

ภาพ2.7 รูปลาย ผ้าทอลายราชวัตรห้อง

6. ลายช่อลอกอ

ภาพ2.8 รูปลาย ผ้าทอลายช่อลอกอ

7. ลายครุฑนกกาลเวก

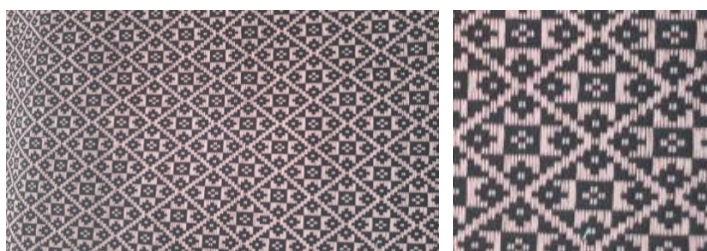
ภาพ2.9 รูปลาย ผ้าทอลายครุฑนกกาลเวก

8 ลายแก้วกุหลาบ

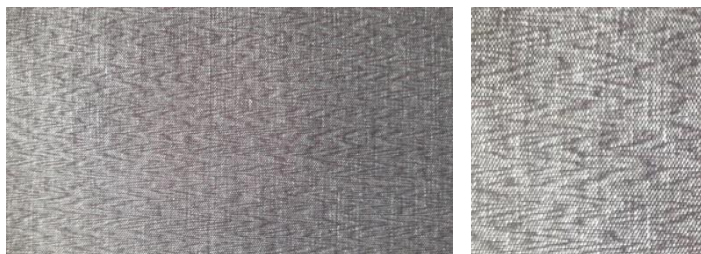
ภาพ2.10 รูปลาย ผ้าทอลายแก้วกุหลาบ

9. ลายดอกจัน

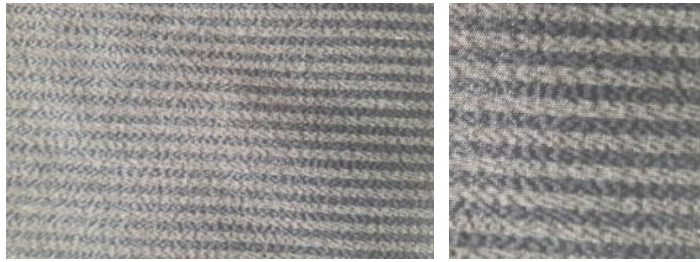
ภาพ2.11 รูปลาย ผ้าทอลายดอกจัน

10. ลายหางกระรอก

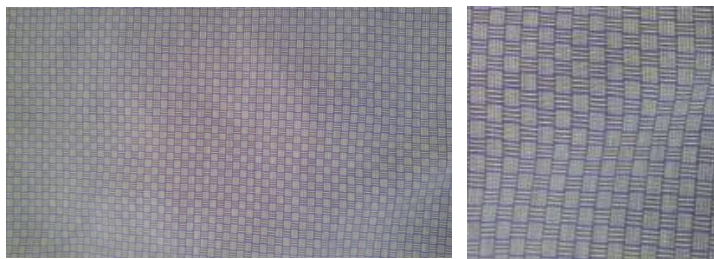
ภาพ2.12 รูปลาย ผ้าทอลายหางกระรอก

11. ลายทางกระรอกรอง

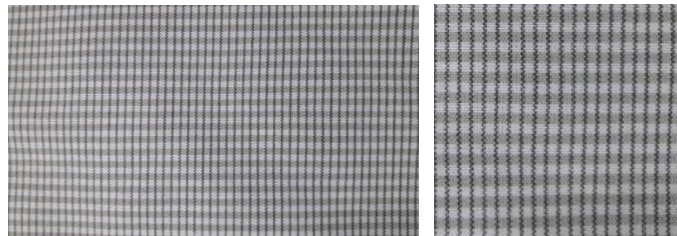
ภาพ2.13 รูปลาย ผ้าทอลายทางกระรอก

12. ลายตราหมากรุก

ภาพ2.14 รูปลาย ผ้าทอลายตราหมากรุก

13. ลายตาราง

ภาพ2.15 รูปลาย ผ้าทอลายตาราง

14 ลายลูกแก้วผสม

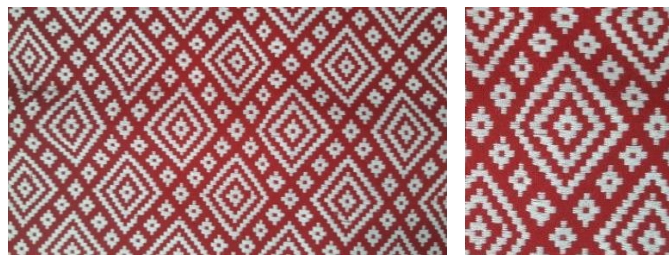
ภาพ2.16 รูปลาย ผ้าทอลายลูกแก้วผสม

15. ลายเม็ดแดง

ภาพ2.17 รูปลาย ผ้าทอลายเม็ดแดง

16. ลายดาวล้อมเดือน

ภาพ2.18 รูปลาย ผ้าทอลายดาวล้อมเดือน

17. ลายแก้วย่าน

ภาพ2.19 รูปลาย ผ้าทอลายแก้วย่าน

18. ลายตุ๊กตา

ภาพ2.20 รูปลาย ผ้าทอลายตุ๊กตา

19. ลายดอกกก

ภาพ2.21 รูปลาย ผ้าทอลายดอกกก

20. ลายช่อมาลัย

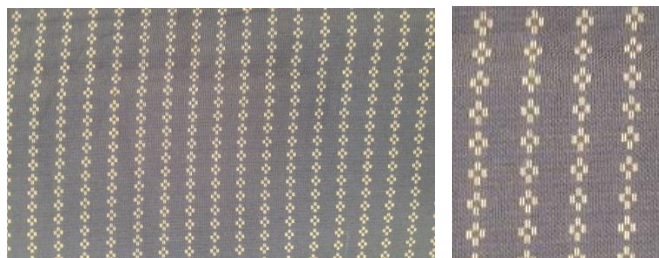
ภาพ2.22 รูปลาย ผ้าทอลายช่อมาลัย

21. ลายทำยมังคุดห้อง

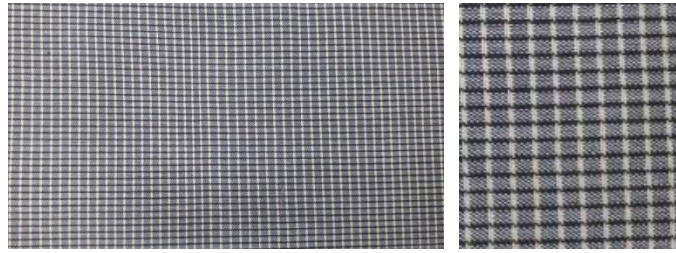
ภาพ2.23 รูปลาย ผ้าทอลายทำยมังคุดห้อง

22. ลายทำยมังคุด

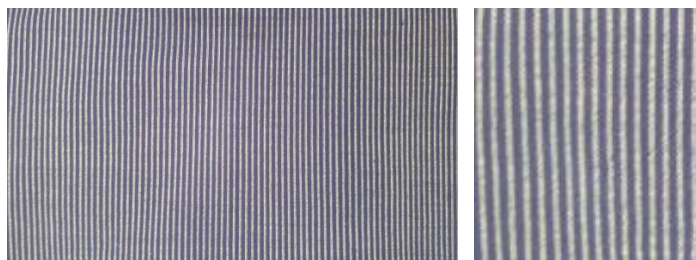
ภาพ2.24 รูปลาย ผ้าทอลายทำยมังคุด

23. ลายตาราง

ภาพ2.25 รูปลาย ผ้าทอลายตาราง

24. ลายหัวปลี

ภาพ2.26 รูปลาย ผ้าทอลายหัวปลี

25. ลายกระเป๋าครุฑ

ภาพ2.27 รูปลาย ผ้าทอลายกระเป๋าครุฑ

26. ลายปลา

ภาพ2.28 รูปลาย ผ้าทอลายปลา

27. ลายตราสมุก สโรงผู้ชาย

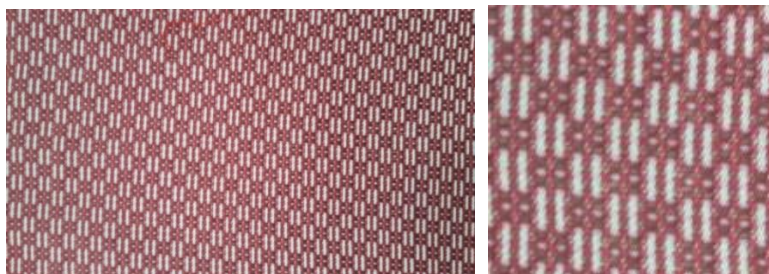
ภาพ2.29 รูปลาย ผ้าทอลายตราสมุก

28. ลายตัวหนังสือ

ภาพ2.30 รูปลาย ผ้าทอลายตัวหนังสือ

29. ลายราชวัตรพื้นเมือง

ภาพ2.31 รูปลาย ผ้าทอลายราชวัตรพื้นเมือง

30. ลายแก้วชิงดวง

31. ลายลูกแก้วฝูง

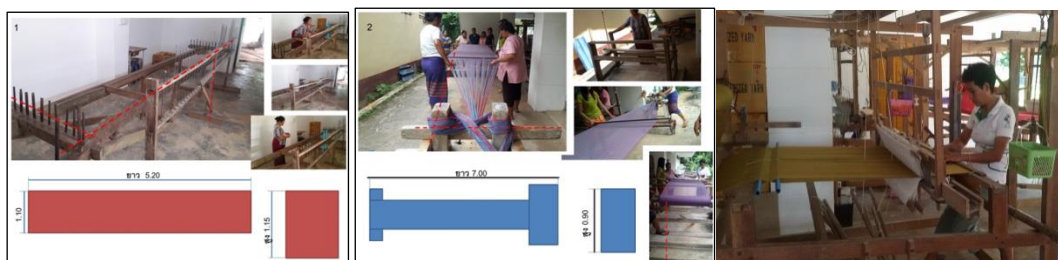
32. ลายลูกแก้วฝูงสีเม็ดใน

ทั้งสามลายนี้จะมีลักษณะเดียวกันแตกต่างกันที่จำนวนลูกแก้วด้านในของลายผ้าแต่มีความเป็นลายลูกแก้วเหมือนกัน

ภาพ2.32 รูปลาย ผ้าทอลูกแก้ว

2.1.3.4 วิธีการทอผ้า

ภาพ 2.33 รูปการเตรียมอุปกรณ์ในการทอผ้า

ขั้นตอนการทอผ้า

1. เตรียมวัตถุดิบ (ด้าย) ในการทอผ้าโดยนำด้ายมากรอกับหลอดหลายๆหลอด ไปสอดกับเหล็กซึ่งเป็นอุปกรณ์สำหรับเดินด้าย ในการเดินด้ายผู้เตรียมเดินด้ายต้องคิดล่วงหน้าก่อนว่าจะทอผ้าลายดอกอะไร เพราะการทอผ้าแต่ละลาย จำนวนเส้นด้ายจากการเดินด้ายจะไม่เท่ากัน
2. จากนั้นนำด้ายที่เก็บจากการเดินด้ายมาสอดพันหวี ขั้นตอนนี้ต้องใช้ถึง 2 คน คนหนึ่งส่งด้าย อีกคนหนึ่งสอดด้ายเข้าพันหวี
3. เมื่อสอดด้ายเข้าพันหวีเสร็จเรียบร้อยแล้วนำด้ายมาม้วนกับแกนไม้ที่เตรียมไว้
4. ยกแกนไม้ที่ม้วนไว้เรียบร้อยแล้วสอดเข้าที่ทำการทอ

วัตถุดิบและส่วนประกอบ

- กี่กระดูก - พันหวี - เขาคู - กระสวย - ไม้แกนม้วนผ้า - คานเหยียบ - ระเบิดักด้าย
- หลอดด้ายพุ่ง - หลอดด้ายยืน - ไนปั่นด้าย

ภาพ 2.34 รูปวัสดุอุปกรณ์ ที่มา : <http://www.qsds.go.th>

2.1.3.5 การย้อมด้วยสีจากธรรมชาติ

การย้อมสีแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ สีธรรมชาติและสีสังเคราะห์

1. การย้อมสีธรรมชาติ โดยส่วนใหญ่ได้มาจากส่วนต่าง ๆ ของพืช เช่น เปลือกไม้ ใบไม้ ผล ลำต้น แก่น ต้นไม้และรากไม้ ซึ่งจะมีกรรมวิธีในการเตรียมน้ำย้อมสีและวิธีการย้อมสีที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับชนิดของพืชและส่วนที่นำมาใช้ในการย้อมสี

2. สีสังเคราะห์หรือสีเคมี เป็นสีที่มีความบริสุทธิ์ของตัวสีมาก สามารถนำสีเหล่านั้นมาผสมให้ได้สีตามที่ต้องการและปรับระดับความเข้มของสีได้ วิธีการย้อมทำได้ง่ายและสะดวก สีที่ย้อมได้จะมีความสดสวยและมีความทนทานของสีดี สีสังเคราะห์ที่นำมาย้อมมีหลายประเภท แต่ละประเภทจะมีคุณสมบัติของสีย้อม กรรมวิธีการย้อม คุณภาพสีย้อมที่แตกต่างกัน ดังนั้น การนำมาใช้ประโยชน์จะต้องให้เหมาะสม

ตารางที่ 2.1 แสดงประเภทสีธรรมชาติ

ประเภทพันธุ์ไม้	ประเภทสี	ประเภทพันธุ์ไม้	ประเภทสี
ใบฝรั่ง	สีเขียว	เหง้ากล้วย	สีดำแต่สีไม่เข้าเท่าการย้อมมะเกลือ
มะเกลือ	สีดำ	เปลือกลูกมะพร้าวสด	สีชมพูโอลด์โรส
เปลือกจิวผา	สีแดง สีชมพูอ่อน	ลูกกระบก	ดิ่งเกลือได้สีดำเทา
เปลือกประตู	ดิ่งด้วยสารส้มได้สีน้ำตาล	คำแสด	สีแดงส้ม
เปลือกต้นเพกา	สีเขียว	ใบข้าว	สีเขียว
ดินลูกรัง	สีแดงสนิม	ผลคูณ	สีน้ำตาล
ประโหด	สีเหลืองอ่อน	เข	สีเหลืองแก่
ขมิ้น	สีเหลือง	เหง้ายอป่า	สีเหลืองอ่อน แต่ไม่นิยมเพราะย้อมแล้วคั้น
ครั่ง	สีแดง	ขี้เถ้า, โคลน	สีเทา
ใบขี้เหล็ก	สีเขียว แต่ต้องใช้ปริมาณเยอะ เส้นไหม 1 กิโลกรัม ต้องใช้ใบขี้เหล็กประมาณ 10 กิโลกรัม		

ภาพ 2.35 รูปเส้นไหมย้อมเปลือกมะพร้าวสด-ครึ่ง-ผลคูณ-เปลือกประตู ที่มา : www.qakm.lib.ubu.ac.th

2.1.3.5 ขั้นตอนการย้อมด้วยสีจากธรรมชาติ

1. เส้นด้ายที่จะย้อมมาต้มในน้ำสบู่ หรือผงซักฟอกเพื่อไล่ไขมันใช้เวลาประมาณ 30 นาที จากนั้นนำขึ้นมาผึ่งให้เย็นแล้วนำไปซักในน้ำสะอาด
2. นำเปลือกไม้/ใบไม้ที่เตรียมไว้มาต้มจนเดือดใช้เวลาประมาณ 45 นาที แล้วกรองแยกกากออก
3. นำน้ำสีที่กรองแล้วมาต้มในหม้อใส่เกลือ สารส้ม หรือปูน คนจนละลายแล้วนำฝ้ายที่ไล่ไขมันไว้แล้วลงมาต้มต่อ ประมาณ 45 นาที
4. นำฝ้ายที่ย้อมแล้วออกให้สะเด็ดน้ำ ทิ้งไว้จนเย็น แล้วนำไปซักจนสะอาด
5. นำฝ้ายที่ซักสะอาดดีแล้วไปตากจนแห้งส่วนฝ้ายที่ใช้เป็นเส้นยืนนำไปแช่ในแป้งเปียก ก่อนนำออกไปตากเพื่อให้เส้นด้ายมีความเหนียวไม่ขาดง่าย

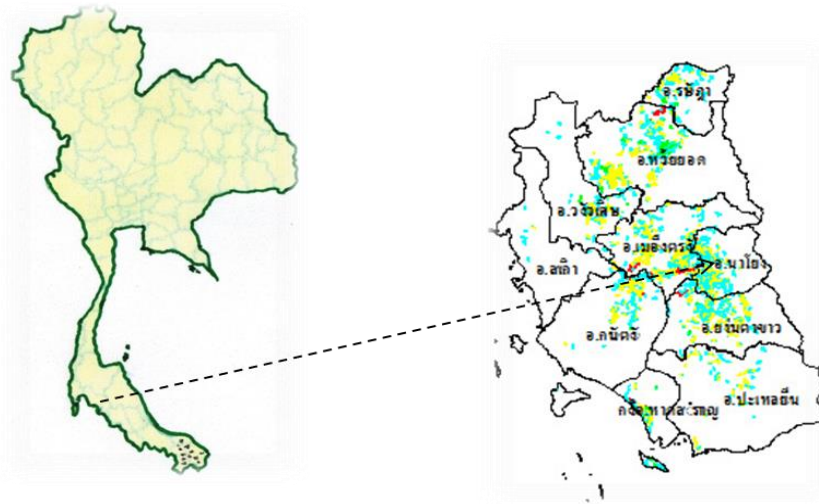
ภาพ 2.36 รูปแสดงการย้อมสี ที่มา : www.nammorndesign.com

ข้อดีจากสีธรรมชาติ

1. ไม่เป็นอันตรายต่อผู้ย้อมและผู้บริโภค
2. วัตถุดิบหาได้ง่ายในหมู่บ้าน ไม่ต้องเสียเงินซื้อ
3. รักษาภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ และมองเห็นคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ
4. สิ่งที่ได้จากธรรมชาติ เช่น สารส้ม ต่าง น้ำสนิม โคลนดินแดงทำให้เกิดสีใหม่ความอ่อนเข้มของสี

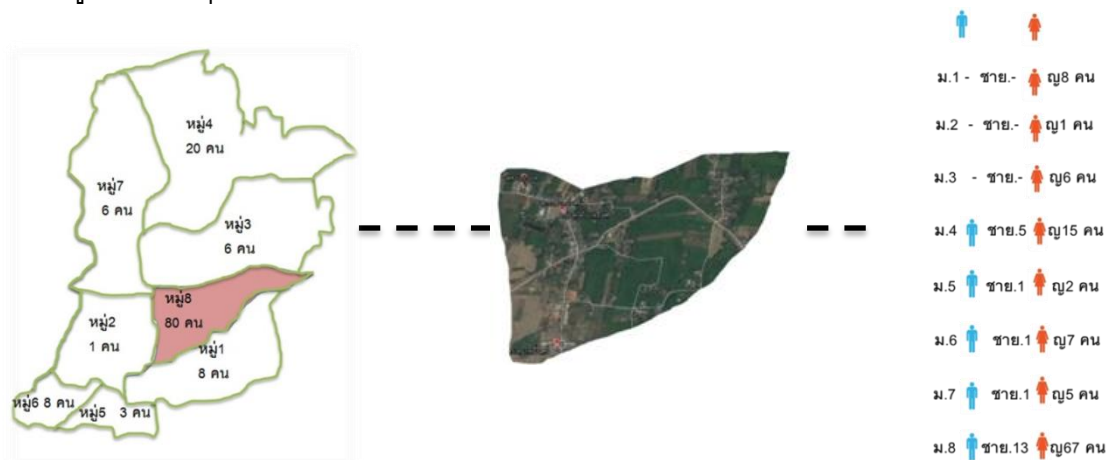
2.2 การเลือกและวิเคราะห์ที่ตั้ง

2.2.1 เกณฑ์การเลือกที่ตั้ง

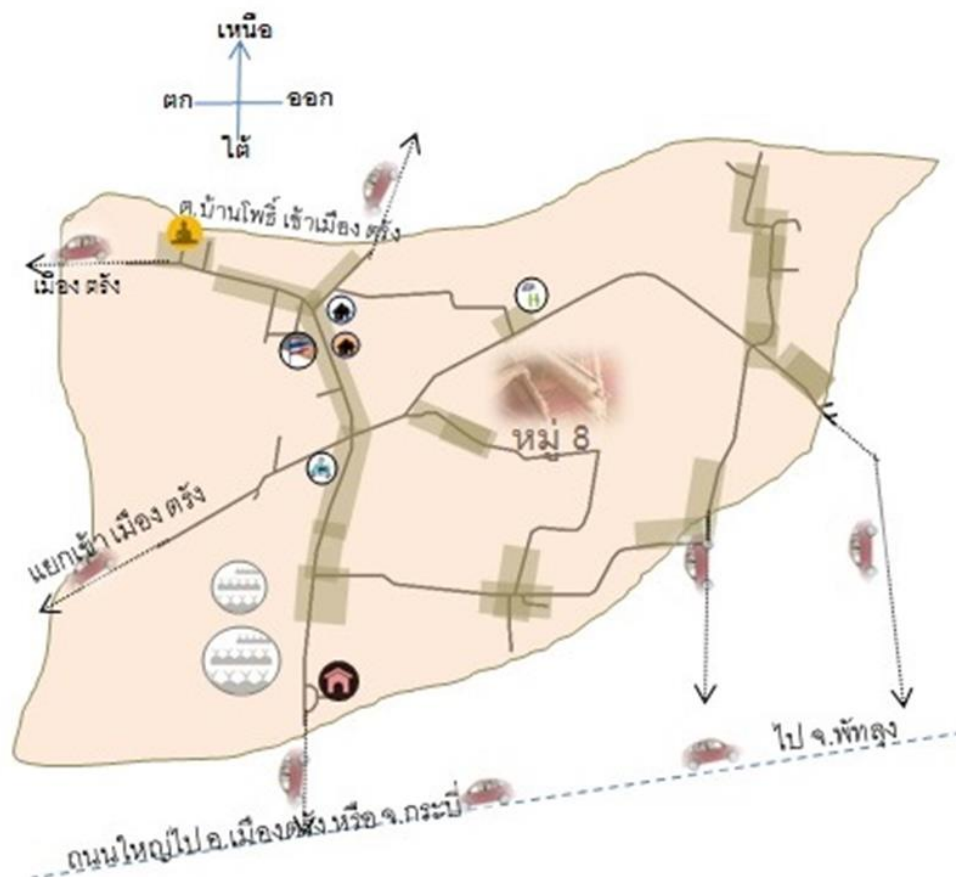
ภาพที่ 2.37 แสดงแผนที่จังหวัดตรัง ที่มา; www.trangzone.com/history.php

การวิเคราะห์เพื่อหาข้อมูลของที่ตั้งโครงการ อรุณรักษ์ผ้าทอนาหมื่นศรี ซึ่งตั้งอยู่ที่จังหวัด ตำบลนาหมื่นศรี อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง มีพื้นที่รวม 12,500.25 ไร่ เพื่อให้ได้มาที่ตั้งโครงการที่เหมาะสม จำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์เพื่อหาที่ตั้งที่ดีที่สุดในตัวลนาหมื่นศรี การเลือกทำเลที่ตั้งโครงการที่เหมาะสมจะต้องตอบสนองเป้าหมายหลักเป้าหมายหลักของโครงการเป็นอย่างดี ซึ่งเป้าหมายหลักของโครงการคือ การเผยแพร่ศิลปะผ้าทอพื้นถิ่น การอนุรักษ์ลวดลายดั้งเดิม และการฝึกสอนเรียนรู้ถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักคือ เยาวชน นักเรียน นักศึกษา คนในหมู่บ้าน และบุคคลทั่วไปที่สนใจ

ภาพที่ 2.38 แสดงจำนวนคนทอผ้าอำเภอนาโยง จ.ตรัง ที่มา; จากการวิเคราะห์ด้วยตนเอง

อำเภอ นาโยง จังหวัดตรัง

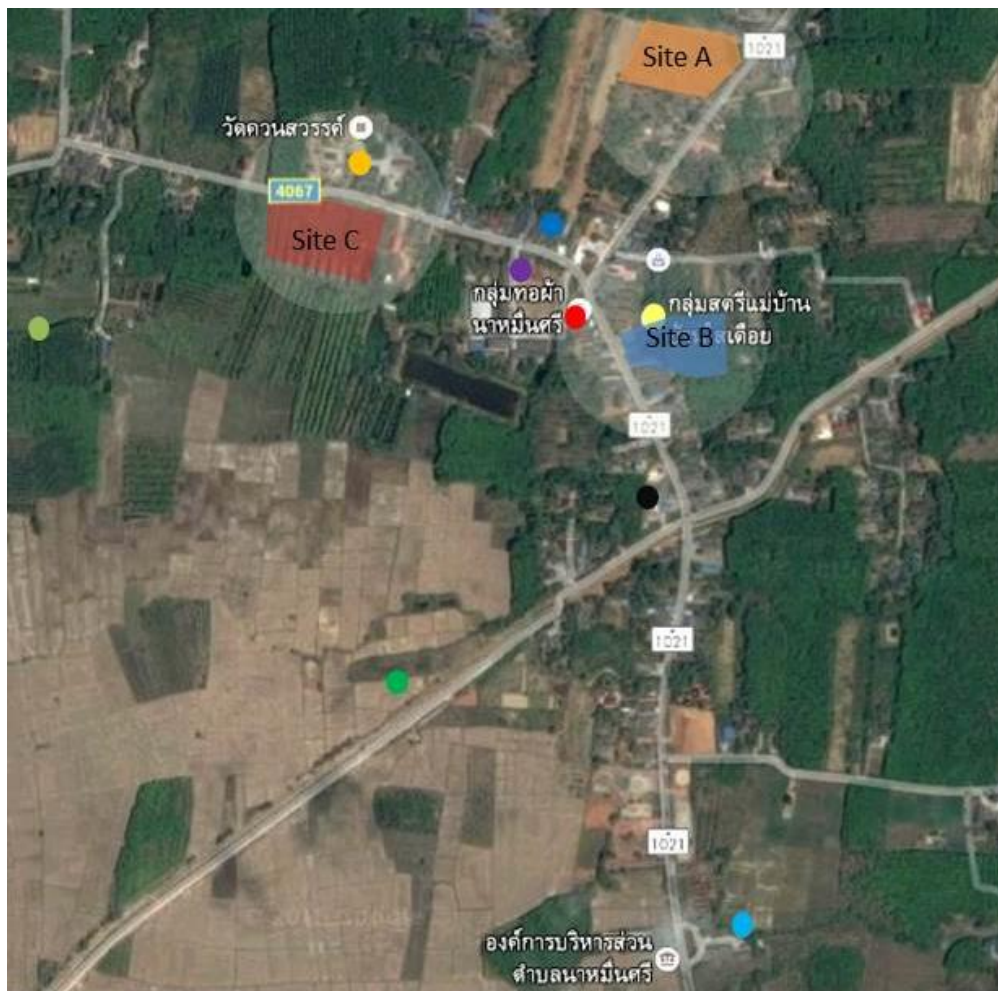
ภาพที่ 2.39 แสดงผังอำเภอ นาโยง จ.ตรัง ที่มา; จากการวิเคราะห์ด้วยตนเอง

อำเภอ นาโยงจังหวัดตรัง จากการวิเคราะห์เป็น อำเภอที่มีการทอดผ้าหลงเหลืออยู่มากที่สุดและเป็นอำเภอเดียวที่มีการอนุรักษ์ลวดลายผ้าอยู่ซึ่งเป็นลวดลายผ้าทอพื้นเมืองประจำถิ่นที่ทอยากและอาจจะสูญหายได้ในอนาคต จากการวิเคราะห์ที่อำเภอ นาโยงซึ่งได้ที่ตั้งโครงการคือ หมู่ที่ 8 ซึ่งมีวัฒนธรรมการทอผ้าเป็นถิ่นกำเนิดเดิมอยู่ที่นี่มากที่สุด และคนที่สามารถฝึกสอนเรื่องการทอได้ก็มีรากฐานอยู่ที่หมู่ 8 เช่นเดียวกัน

2.2.2 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ (Site Analysis)

ที่ตั้งโครงการ อำเภอนาโยง หมู่ที่ 8

การวิเคราะห์เพื่อหาข้อมูลของที่ตั้งโครงการ อนุรักษ์ผ้าทอนาหมื่นศรี ซึ่งตั้งอยู่ที่จังหวัดตรัง ตำบลนาหมื่นศรี อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง มีพื้นที่รวม 12,500.25 ไร่ เพื่อให้ได้มาที่ตั้งโครงการที่เหมาะสม จำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์เพื่อหาที่ตั้งที่ดีที่สุดตำบลนาหมื่นศรี การเลือกทำเลที่ตั้งโครงการที่เหมาะสมจะต้องตอบสนองเป้าหมายหลักเป้าหมายหลักของโครงการเป็นอย่างดี ซึ่งเป้าหมายหลักของโครงการคือ การเผยแพร่ศิลปะผ้าทอพื้นถิ่น การอนุรักษ์ลวดลายเดิม และการฝึกสอนเรียนรู้ถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักคือ เยาวชน นักเรียน นักศึกษาคนในหมู่บ้าน และบุคคลทั่วไปที่สนใจ วิเคราะห์จาก Site A, B, C

รูปภาพที่ 2.40 ที่ตั้งโครงการตำบลนาหมื่นศรีทั้ง 3 ตัวเลือก A-C ที่มา : ภาพถ่ายทางอากาศ Google Earth

- ที่ตั้งโครงการ Site A

มุมมองเข้า Site A

รูปภาพที่ 2.41 มุมมองทางเข้าที่ตั้ง Site A

ที่ตั้ง : ตั้งอยู่ อำเภอนาโยง ตำบลนาหมื่นศรี หมู่ที่ 8 บ้านควนสวรรค์ เป็นพื้นที่นาข้าว แปลงเกษตรอยู่ด้านหน้าและหน้าตัว Site มีพื้นที่ประมาณ 11 ไร่ 9 งาน มีถนนใหญ่อยู่ด้านหน้า ใกล้สถานที่สำคัญคือบ้านยายกุศล นิลล่อ ชาวบ้านเก่าแก่ดั้งเดิมที่สืบทอดวิถีการทอผ้า พื้นที่ เป็นที่ลุ่มต่ำมีห่างจากชุมชน สามารถขับอ้อมตรงไปยังตำบลข้างเคียงได้หรือผ่านไปถนนเข้า เมืองตรัง

บริบทโดยรอบ

ทิศเหนือ	จรดตำบลน้ำผุด	อำเภอเมืองตรัง
ทิศตะวันออก	จรดตำบลละมอ	อำเภอนาโยง และตำบลน้ำผุด อำเภอเมืองตรัง
ทิศตะวันตก	จรดตำบลนาพละ	อำเภอเมืองตรัง
ทิศใต้	จรดตำบลนาโยงเหนือ	อำเภอนาโยง และตำบลนาโยงใต้ อำเภอเมืองตรัง

สถานที่สำคัญที่อยู่ใกล้

รูปภาพที่ 2.42 สถานที่สำคัญใกล้ Site A

รูปภาพที่ 2.43 ภาพแสดงรูปร่างที่ดิน ที่มา : ภาพถ่ายทางอากาศ Google Earth

รูปภาพที่ 2.44 รูปถ่ายจากพื้นที่ตั้ง

- ที่ตั้งโครงการ Site B

มุมมองเข้า Site B

รูปภาพที่ 2.45 มุมมองทางเข้าที่ตั้ง Site B

ที่ตั้ง : ตั้งอยู่ อำเภอนาโยง ตำบลนาหมื่นศรี หมู่ที่ 8 บ้านควนสวรรค์ เป็นพื้นที่มีบ้านเรือนอยู่จำนวนมาก ติดสถานที่สำคัญหลายอย่างและยังเป็นจุดแยกของทางถนนในหมู่บ้าน สะดวกในการสัญจรทางรถ ด้านหน้าตัว Site เป็นถนน 3 แยก ตรงข้ามเป็นโรงเรียนประถมถึงมัธยมปีที่ 3 มีพื้นที่ประมาณ 4 ไร่ 8 งาน แต่มีบ้านเรือนที่อยู่ติดกันเกินไปด้านหน้า site เป็นทางแคบเล็กน้อย ถนนสามารถขับอ้อมตรงไปยังตำบลข้างเคียงได้หรือผ่านไปถนนเข้าเมืองตรัง

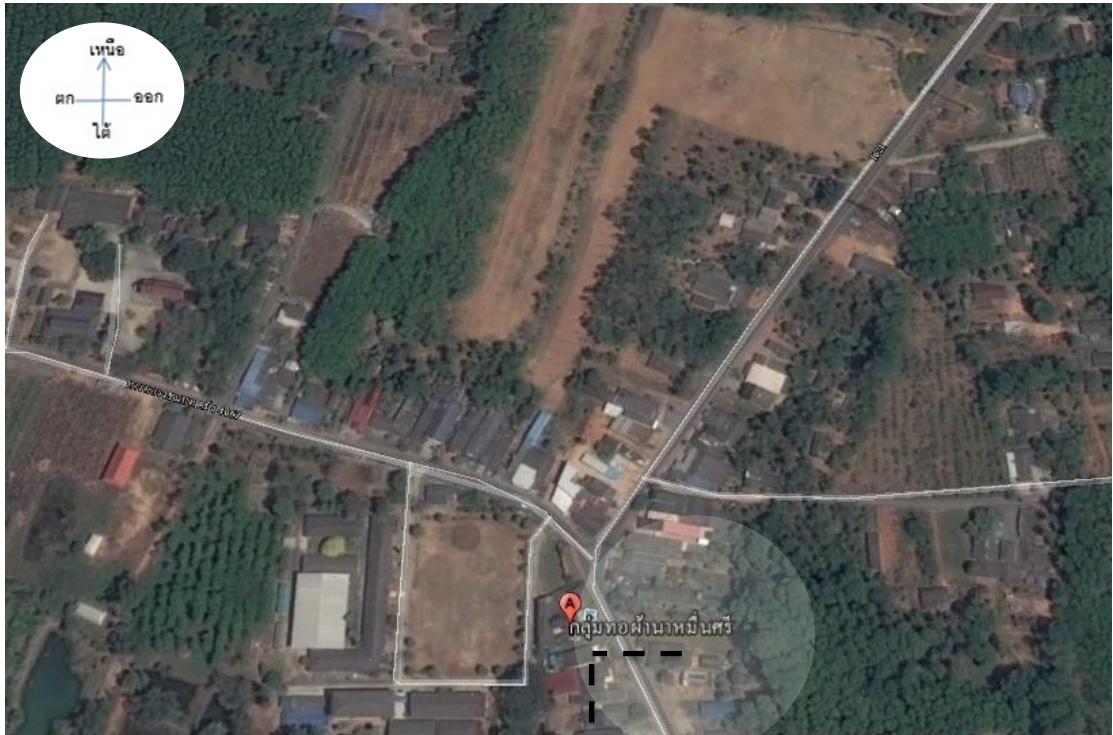
บริบทโดยรอบ

ทิศเหนือ	จรดตำบลน้ำผุด	อำเภอเมืองตรัง
ทิศตะวันออก	จรดตำบลละมอ	อำเภอนาโยง และตำบลน้ำผุด อำเภอเมืองตรัง
ทิศตะวันตก	จรดตำบลนาพละ	อำเภอเมืองตรัง
ทิศใต้	จรดตำบลนาโยงเหนือ	อำเภอนาโยง และตำบลนาโยงใต้ อำเภอเมืองตรัง

สถานที่สำคัญที่อยู่ใกล้

รูปภาพที่ 2.46 สถานที่สำคัญใกล้

รูปภาพที่ 2.47 ภาพแสดงรูปร่างที่ดิน ที่มา : ภาพถ่ายทางอากาศ Google Ear

รูปภาพที่ 2.48 รูปถ่ายจากพื้นที่ตั้ง

- ที่ตั้งโครงการ Site C

มุมมองเข้า Site C

รูปภาพที่ 2.49 มุมมองทางเข้าที่ตั้ง Site c

ที่ตั้ง : ตั้งอยู่ อำเภอหาโยง ตำบลนาหมื่นศรี หมู่ที่8 บ้านควนสวรรค์ เป็นพื้นที่มีต้นไม้โดยรอบ อยู่ใกล้กับทางแยกหลักของหมู่บ้านบริเวณข้างๆติดกับบ้านเรือนจำนวนไม่มากนัก ด้านหน้าเป็นถนนติดกับ Site ตรงข้ามเป็นวัดประจำหมู่บ้านซึ่งเป็นที่เคารพสักการะของคนในหมู่บ้าน เป็นที่รวมคนหมู่บ้านเข้าด้วยกัน มีพื้นที่ว่างเป็นที่ราบบริเวณริมข้างเป็นต้นไม้ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะกับทัศนียภาพที่เงียบสงบ มีพื้นที่ขนาด 9,116.538 ตารางเมตรหรือประมาณ 5ไร่ 7งาน ถนนสามารถขับอ้อมตรงไปยังตำบลข้างเคียงได้หรือผ่านไปถนนหลักเข้าเมืองตรัง

บริบทโดยรอบ

ทิศเหนือ	จรดตำบลน้ำผุด	อำเภอเมืองตรัง
ทิศตะวันออก	จรดตำบลละมอ	อำเภอหาโยง และตำบลน้ำผุด อำเภอเมืองตรัง
ทิศตะวันตก	จรดตำบลนาทะเล	อำเภอเมืองตรัง
ทิศใต้	จรดตำบลหาโยงเหนือ	อำเภอหาโยง และตำบลหาโยงใต้ อำเภอเมืองตรัง

สถานที่สำคัญที่อยู่ใกล้

รูปภาพที่ 2.50 สถานที่สำคัญใกล้ Site c

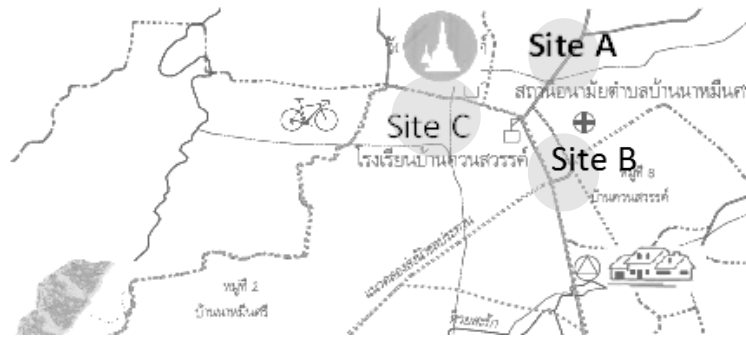
รูปภาพที่ 2.51 ภาพแสดงรูปร่างที่ดิน

ที่มา : ภาพถ่ายทางอากาศ Google Earth

รูปภาพที่ 2.52 รูปถ่ายจากพื้นที่ตั้ง

2.2.3 สรุปการเลือกที่ตั้งโครงการ

รูปภาพที่ 2.53 แสดงตำแหน่งที่ตั้ง Site A ,B,C ที่มา : ภาพจากการสำรวจที่ตั้งโครงการ

ตารางที่ 2.2 เกณฑ์การพิจารณาในการให้คะแนนการเลือกที่ตั้งโครงการ

เหตุผลในการวิเคราะห์ การให้คะแนนเต็ม 5 คะแนน30	ค่า น้ำหนัก	SITE A		SITE B		SITE C	
		คะแนน	รวม	คะแนน	รวม	คะแนน	รวม
ใกล้สถานที่ท่องเที่ยว	5	3	3	3	3	4	4
การเข้าถึงสถานที่สำคัญ	5	3	6	5	8	3	7
การเข้าถึงโครงการ	5	4	10	4	12	4	11
ความปลอดภัยจาก สภาพแวดล้อม	5	4	14	3	15	5	16
ขนาดที่ดินที่เหมาะสม	5	4	18	2	17	4	20
สภาพที่ดีโดยรอบ	5	4	22	4	21	4	24
รวม	30		22		21		24

5 = ดีมาก

4 = ดี

3 = ปานกลาง

2 = น้อย

1 = น้อยมาก

- สรุปการพิจารณาการเลือกที่ตั้ง

ทำเลที่ตั้งโครงการที่มีความเหมาะสมที่สุดคือ Site C ซึ่งอยู่ใกล้กับถนนทางแยกหลักของหมู่บ้านและใกล้กับวัดซึ่งเป็นแหล่งจุดศูนย์รวมของวัฒนธรรมของคนที่นี่และใกล้กับชุมชนทอผ้า ซึ่งเป็นคนเก่าแก่ของนาหมื่นศรี เนื่องจากมีข้อได้เปรียบในหลาย ๆ ด้านมีโครงสร้างพื้นฐานที่แน่นอนทำให้โครงการมีความพร้อมในการตั้งโครงการในที่นี้

2.2.3.1 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ Site C

ความเหมาะสมมากที่สุดเนื่องจากได้วิเคราะห์ค่าระดับคะแนนในส่วนต่างๆมีค่าสูงกว่าพื้นที่อื่น และในแง่พื้นที่ที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นที่ตั้งโครงการ อนุรักษ์ผ้าทอห่มนตรี ของอำเภอนาโยง จังหวัดตรังมากที่สุด เนื่องจากมีสภาพแวดล้อมและองค์ ประกอบมากที่สุดสมบูรณ์ และเป็นจุดศูนย์กลางของคนในหมู่บ้าน และยังใช้เป็นสถานที่ให้นักท่องเที่ยว นักเรียน นักศึกษา และชาวบ้านบริเวณนั้นและด้านนอกดเข้ามาศึกษาดูงาน จากที่หลักเกณฑ์ต่างๆตรงจุดประสงค์ของโครงการจึงเลือกที่ตั้งพื้นที่ Site C

รูปภาพที่ 2.54 แสดงตำแหน่งที่ตั้ง Site .C ที่มา : ภาพจากการสำรวจที่ตั้งโครงการ

บริบทโดยรอบ

ทิศเหนือ	จรดตำบลน้ำผุด	อำเภอเมืองตรัง
ทิศตะวันออก	จรดตำบลละมอ	อำเภอนาโยง และตำบลน้ำผุด อำเภอเมืองตรัง
ทิศตะวันตก	จรดตำบลนาพละ	อำเภอเมืองตรัง
ทิศใต้	จรดตำบลนาโยงเหนือ	อำเภอนาโยง และตำบลนาโยงใต้ อำเภอเมืองตรัง

2.2.3.2 ที่ตั้งโครงการ

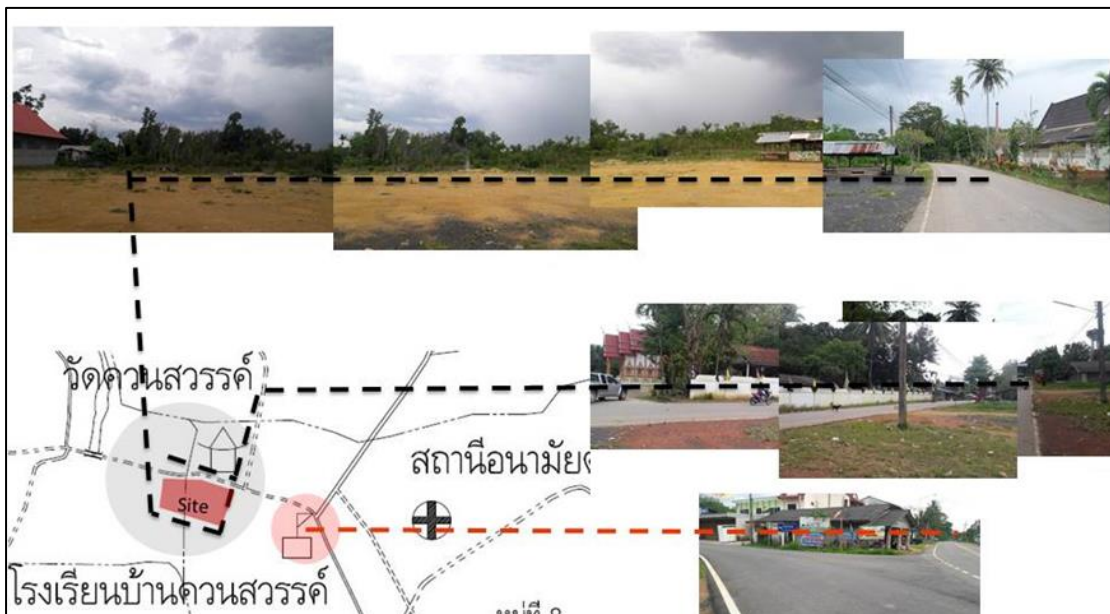
อำเภอนาโยง ตำบลนาหมื่นศรี จังหวัดตรังมีพื้นที่รวม 12,500.25 ไร่ ซึ่งเป็นแหล่งที่มีการรักษา การทอผ้าวิถีชีวิตดั้งเดิม อาชีพหลักของคนที่นี่นาหมื่นศรีคือ ทำสวนทำนา มาตั้งแต่ดั้งเดิม หมู่บ้านนาหมื่นศรีเป็นหมู่บ้านที่เงียบสงบ และโอบล้อมไปด้วยธรรมชาติและวิถีการทอผ้ามาตั้งแต่โบราณ องค์การบริหารส่วนตำบลนาหมื่นศรี อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอนาโยง ประมาณ 5 กิโลเมตร ห่างจากศาลาจังหวัดประมาณ 15 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 843 กิโลเมตร

รูปภาพที่ 2.55 มุมมองรอบที่ตั้งโครงการ

ขนาดของพื้นที่

พื้นที่ว่างเป็นที่ราบบริเวณริมข้างเป็นต้นไม้ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะกับทัศนียภาพที่เงียบสงบ มีพื้นที่ขนาด 9116.538 ตารางเมตร 5 ไร่ 7 งาน

รูปภาพที่ 2.56 พื้นที่รอบที่ตั้งโครงการ ที่มา : ภาพจากการสำรวจที่ตั้งโครงการ

2.2.3.3 ภูมิอากาศ

เป็นที่ราบลาดเอียง จากทิศเหนือสู่ทิศใต้ มีแหล่งน้ำธรรมชาติไหลผ่าน คือลำ ห้วย จำนวน 6 สาย ลำคลอง จำนวน 2 สาย และมีระบบชลประทาน จำนวน 1 สาย แต่ยังคงขาดน้ำในฤดูแล้งในบางพื้นที่ โดยเฉพาะหมู่ที่ 4 ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของพื้นที่ตำบลและหมู่ที่ 7 ซึ่งมีพื้นที่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของตำบล

2.2.3.4 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

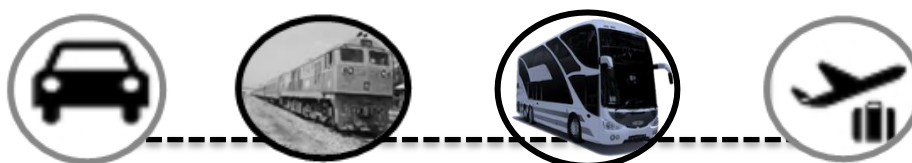
- อาชีพ อาชีพหลักของราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยเฉพาะการทำสวนยางพารา ทำนาข้าว และอาชีพด้านการเกษตรอื่น ๆ ตามสัดส่วนโดยประมาณ ดังนี้ เกษตรกรรม ร้อยละ 89.56 /รับจ้าง ร้อยละ 8.25 /ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 2.19 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือยางพารา พื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด 5,366.64 ไร่ จำนวนครัวเรือนที่ปลูกยางพารา 912 ครัวเรือน

2.2.3.5 ลักษณะทางสังคม

ลักษณะทางสังคมเป็นสังคมชนบท มีบ้านเรือนตั้งอยู่กระจัดกระจาย ไม่มีลักษณะเป็นชุมชนแต่มีลักษณะเป็นกลุ่มบ้านหลายๆ กลุ่มแต่ละกลุ่มบ้านมักจะเป็นเครือญาติกันส่วนใหญ่ ลักษณะความสัมพันธ์ของคนภายในหมู่บ้าน ตำบลมักจะเป็นลักษณะต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันบริเวณที่มีความหนาแน่นของบ้านเรือนมากที่สุด คือ บริเวณหน้าโรงเรียนบ้านคณาสวรรค์ พื้นที่ หมู่ที่ 8 ซึ่งเปรียบเสมือนชุมชนหลักของตำบลมีสถานที่สำคัญ เช่น โรงเรียน วัด กลุ่มทอผ้า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ศูนย์สาธิตการตลาด

2.2.3.6 การคมนาคมจังหวัดตรัง อำเภอนาโยง

1. ทางรถยนต์ส่วนตัว ตรังอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 828 กิโลเมตร
2. ทางรถไฟ สำหรับการเดินทางโดยรถไฟมีรถด่วนและรถเร็วออกจากสถานีกรุงเทพมหานคร ถึงสถานีตรังทุกวัน วันละ 2 ขบวนถึงจังหวัดตรังนั่งรถต่อเข้า ตำบลนาหมื่นศรีอีก 15 กิโลเมตร
3. ทางรถทัวร์ จากสถานีขนส่งสายใต้ใหม่ ถนนบรมราชชนนี ถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี มีรถโดยสารประจำทางปรับอากาศจากกรุงเทพฯ-จังหวัดตรังทุกวัน บจก.ขนส่ง 99 (บขส.) บจก. ทรัพย์ไพศาลถึงจังหวัดตรังนั่งรถต่อเข้า ตำบลนาหมื่นศรีอีก 15 กิโลเมตร
4. ทางเครื่องบิน มีเที่ยวบินทุกวันวันละ 3-4 เที่ยวบินต่อวัน กรุงเทพฯ – ตรัง และ ตรัง – กรุงเทพฯ เที่ยวบินมีทุกวัน ถึงจังหวัดตรังนั่งรถต่อเข้า ตำบลนาหมื่นศรีอีก 15 กิโลเมตร

รูปภาพที่ 2.57 แสดงเส้นทางการคมนาคม ที่มา : ภาพจากการคมนาคมในโครงการ

2.2.3.7 สถานที่ท่องเที่ยว

1. ถ้ำเขาช้างหาย ตั้งอยู่ระหว่าง ก.ม. 4-5 ถนนนาโยงเหนือ-บ้านนาหมื่นศรี ตำบลนาหมื่นศรี ซึ่งตั้งอยู่กลางทุ่งนามีห้วยน้ำในไหลผ่านทางใต้ภูเขา บางคนเรียกกันว่า ถ้ำน้ำเขาช้างหาย มีเนื้อที่ประมาณ 500 ไร่ สูงจากพื้นดินประมาณ 120 เมตร ยาว 850 เมตร มีถ้ำใหญ่อยู่อีกจำนวน 5 ถ้ำ

2.3 กรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง

2.3.1 พิพิธภัณฑ์จิม ทอมป์สัน

ภาพที่ 2.58 แสดงบริเวณทัศนียภาพภายนอก พิพิธภัณฑ์ จิม ทอมป์สัน ที่มา : www.jimthompsonhouse.com

2.3.1.1 ที่ตั้งโครงการ 6 ซอยเกษมสันต์ 2 ถนนพระราม 1 จังหวัด กรุงเทพมหานคร

2.3.1.2 แนวความคิดในการนำมาใช้กับอาคาร

ลักษณะภายนอกอาคารเป็นเรือนไม้เรือนไทย แต่ภายในอาคารใช้วัสดุที่ทันสมัยเป็นการผสมผสานระหว่างความเก่าและใหม่ สามารถเข้ากับทุกนิทรรศการทุกแบบที่นำมาจัด ซึ่งมีทั้งผ้าสมัยใหม่ ผ้าแบบโบราณ มีการควบคุมอุณหภูมิและความชื้นภายในเพื่อเก็บรักษาผ้าโดยอุณหภูมิอยู่ที่ 25 องศาเซลเซียส และความชื้นอยู่ที่ประมาณ 60-70 องศาเซลเซียส นอกจากนี้ยังต้องดูแลเรื่องฝุ่นเกาะตามเนื้อผ้าที่นำมาจัดแสดง

2.3.1.3 การนำมาใช้งานกับโครงการ

มีการจัดพื้นที่ที่ดีและมีความน่าสนใจซึ่ง ลักษณะภายในโล่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความคิดของแต่ละงาน มีลักษณะฝ้าเพดานที่สูงประมาณ 6 เมตรสามารถที่จะปรับเปลี่ยนตามการใช้สอย เช่นในการต้องการพื้นที่สูงสำหรับห้อยโชว์ลวดลายผ้า และการใช้ไฟรางเพื่อสามารถเลื่อนปรับเปลี่ยนองศาของไฟให้เหมาะสม

2.3.3.4 ลักษณะอาคาร

มีการแบ่งออกเป็นสัดส่วนดีพื้น 3 ส่วน ได้แก่

1. โถงหน้าเพื่อให้บริการข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับนิทรรศการภายใน
2. ห้องนิทรรศการขนาดใหญ่มีพื้นที่กว่า 100 ตารางเมตร
3. ห้องนิทรรศการขนาดเล็กมีพื้นที่ 50 ตารางเมตรโดยห้องจัดนิทรรศการทั้ง 2 ห้องสามารถเปิดถึงกันได้เพื่อรวมกันเป็นส่วนเดียวเห็นได้ว่าการจัดสัดส่วนที่ชัดเจน

ภาพที่ 2.59 แสดงภาพภายใน พิพิธภัณฑ์จิม ทอมสัน ที่มา : www.jimthompsonhouse.com

2.3.2 ศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร

ภาพที่ 2.60 แสดงอาคารศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร ที่มา : <http://www.klongdigital.com/webboard/38542.html>

2.3.2.1 ที่ตั้งโครงการ ตั้งอยู่ ตำบลท่าช้าง อำเภอบางไทร จังหวัดอยุธยา

2.3.2.2 แนวความคิดในการนำมาใช้งานกับโครงการ

สามารถนำมาเป็นแนวคิดโครงการอนุรักษ์ผ้าทอได้ ในการการจัดวางกลุ่มอาคารเป็นกลุ่มๆให้มีการต่อเนื่องกันทั้งบริเวณ โดยนำเรื่องราว วิถีชีวิตการดำรงชีวิตของชาวบ้านนาหมื่นศรีและนำสถาปัตยกรรมไทยภาคใต้มาใช้ในเรื่องแนวคิดรูปร่างอาคาร เป็นการนำภูมิปัญญาแห่งหัตถกรรมพื้นเมืองโดยมีส่วนจัดนิทรรศการเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง

2.3.2.3 ลักษณะอาคาร

เป็นอาคารทรงไทยทำด้วยวัสดุจากไม้ หลังคาทรงจั่ว เป็นวัสดุที่หาได้เองตามท้องถิ่น

ภาพที่ 2.61 แสดงการวางอาคารศูนย์ศิลปะป้าชีฟ บางไทร ที่มา : <http://www.thetrippacker.com/th/place>

2.3.3 สถาบันทักษิณคดี จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 2.62 แสดงบรรยากาศสถาบันทักษิณ จังหวัดสงขลา ที่มา : www.thai-culture.net

2.3.3.1 ที่ตั้งโครงการตั้งอยู่ หมู่ที่ บ้านอ่าวทราย ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

2.3.3.2 แนวความคิดในการนำมาใช้กับโครงการ

ภาพที่ 2.63 แสดงสถาบันทักษิณ จังหวัดสงขลา ที่มา : www.thai-culture.net

การแสดงออกถึงวัฒนธรรมพื้นบ้านของภาคใต้ โดยใช้รูปทรงทางสถาปัตยกรรมภาคใต้เป็นหลัก เช่น ตัวเรือนของอาคารจะมีลักษณะหลังคาที่แตกต่างกันออกไปตามวัฒนธรรมแต่ละประเภทที่จัดแสดง อาทิเช่น อาคารกลุ่มบ้านหลังคาบานอจะจัดแสดงงานฝีมือและงานศิลปะหัตถกรรม

อาคารกลุ่มบ้านหลังคาปั้นหย่าจะจัดแสดงวัฒนธรรมโลหะและศาสนา อาคารกลุ่มหลังคาจั่วเป็นการจำลองวิถีชีวิตของชาวใต้ ความเป็นอยู่การดำรงอาชีพ และการละเล่นของเด็กใต้

2.3.3.4 ลักษณะอาคาร

มีการจัดวางกลุ่มอาคารที่ดีเข้าใจง่ายมีการถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่องและผลิตเพลินในการเติมชม มีการนำแนวความคิดทางด้านวัฒนธรรมมาใช้ในการออกแบบได้อย่างกลมกลืนเหมาะสมและสวยงามเป็นสถาปัตยกรรมท้องถิ่นแบบภาคใต้

บทที่ 3

การวิเคราะห์เนื้อหาในโครงการ

3.1 การพัฒนาประเด็นและโจทย์การออกแบบ

3.1.1 นิเวศสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 3.1 แสดงบริบทรอบๆโครงการ ที่มา: www.trangzone.com/travel_detail.php

ตำบลนาหมื่นศรี เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล 1 ใน 6 องค์การบริหารส่วน ตำบลของอำเภอนา โยง จังหวัดตรัง เป็นที่ราบลาดเอียง จากทิศเหนือสู่ทิศใต้ มีแหล่งน้ำธรรมชาติไหลผ่าน คือลำ ห้วยจำนวน 6 สาย ลำคลอง จำนวน 2 สาย และมีระบบชลประทาน จำนวน 1 สาย แต่ยังคงขาด น้ำในฤดูแล้งในบางพื้นที่ โดยเฉพาะหมู่ที่ 4 ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของพื้นที่ตำบล และหมู่ที่ 7 ซึ่งมีพื้นที่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของตำบล ห่างจากศาลาจังหวัดประมาณ 15 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 843 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณจำนวน 12,500 ไร่ หรือประมาณ 20 ตารางกิโลเมตร

- ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดตรังได้รับมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือช่วงเดือนตุลาคม-มกราคม และลมมรสุม ตะวันตกเฉียงใต้ช่วง เดือนพฤษภาคม-กันยายนทำให้มีฝนตกตลอดปี อุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ 27.4 องศาเซลเซียส ส่วนช่วงเวลาที่อากาศเย็นสบาย จะอยู่ประมาณปลาย เดือนพฤศจิกายนจนถึงเดือน ธันวาคม

- ลักษณะทรัพยากร

ทรัพยากรป่าไม้ที่สำคัญๆ เช่น เคี่ยม ยาง ตะเคียน หลุดพอ สามพอน ดำดง ต้ำเสา และตาเสือ เป็นต้น ทางด้านป่าชายเลนมีไม้โกงกาง ตะบูน ตาตุ่ม ปะสัก หลุดพอทะเล ฯลฯ

3.1.2 ลักษณะภาพโดยรอบโครงการ

ภาพที่ 3.2 แสดงบริบทรอบๆโครงการ ที่มา: www.trangzone.com/travel_detail.php

เป็นที่ราบลาดเอียง จากทิศเหนือสู่ทิศใต้ มีแหล่งน้ำธรรมชาติไหลผ่าน คือลำห้วยจำนวน 6 สาย ลำคลอง จำนวน 2 สาย และมีระบบชลประทาน จำนวน 1 สาย แต่ยังคงขาดน้ำในฤดูแล้งในบางพื้นที่ โดยเฉพาะหมู่ที่ 4 ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของพื้นที่ตำบลและหมู่ที่ 7 ซึ่งมีพื้นที่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของตำบล ลักษณะทางสังคมเป็นสังคมชนบท มีบ้านเรือนตั้งอยู่กระจัดกระจาย ไม่มีลักษณะเป็นชุมชนแต่มีลักษณะเป็นกลุ่มบ้านหลายๆ กลุ่มแต่ละกลุ่มบ้านมักจะเป็นเครือญาติกันส่วนใหญ่ ลักษณะความสัมพันธ์ของคนภายในหมู่บ้าน ตำบลมักจะเป็นลักษณะต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันบริเวณที่มีความหนาแน่นของบ้านเรือนมากที่สุด คือ บริเวณหน้าโรงเรียนบ้านควนสวรรค์พื้นที่หมู่ที่ 8 ซึ่งเปรียบเสมือนชุมชนหลักของตำบล

ภาพที่ 3.3 แสดงต้นไม้รอบโครงการ ที่มา:จากการวิเคราะห์

3.1.3 นิเวศวัฒนธรรม

วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของนาหมื่นศรี

ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี

1. มโนราห์
2. หนังตะลุง
3. ประเพณีสงกรานต์
4. ประเพณีวันผู้สูงอายุ
5. ประเพณีรับ-ส่งตายาย
6. ประเพณีการแข่งขันลูกกลม
7. การลอยกระทง
8. ไหว้ครูผ้าทอนาหมื่นศรี

- อาชีพ อาชีพหลักของราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยเฉพาะการทำสวนยางพารา ทำนาข้าว และอาชีพด้านการเกษตรอื่น ๆ ดังนี้เกษตรกรรม ร้อยละ 89.56 /รับจ้าง ร้อยละ 8.25 /ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 2.19 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือยางพารา พื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด 5,366.64 ไร่ จำนวนครัวเรือนที่ปลูกยางพารา 912 ครัวเรือน

- ลักษณะทางสังคมเป็นสังคมชนบท มีบ้านเรือนตั้งอยู่กระจัดกระจาย ไม่มีลักษณะเป็นชุมชนแต่มีลักษณะเป็นกลุ่มบ้านหลายๆ กลุ่มแต่ละกลุ่มบ้านมักจะเป็นเครือญาติกันส่วนใหญ่ ลักษณะความสัมพันธ์ของคนภายในหมู่บ้าน ตำบลมักจะเป็นลักษณะต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน บริเวณที่มีความหนาแน่นของบ้านเรือนมากที่สุด คือ บริเวณหน้าโรงเรียนบ้านควนสวรรค์ พื้นที่หมู่ที่ 8 ซึ่งเปรียบเสมือนชุมชนหลักของตำบลมีสถานที่สำคัญ เช่น โรงเรียน วัด กลุ่มทอผ้า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ศูนย์สาธิตการตลาด

- ศาสนาสถาน จำนวน 2 แห่ง คือ วัดควนสวรรค์ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 8 และวัดหัวเขา ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 6

- ประเพณี ทำบุญสารทเดือนสิบ ประเพณีเกี่ยวข้าวประจำปี ประเพณีแข่งขันลูกกลมซึ่งเป็นประเพณีที่เก่าแก่มีเฉพาะที่นี่ที่เดียว

ภาพที่ 3.4 แสดงถึงการเชื่อมต่อประเพณีวัฒนธรรม

ชาติพันธุ์ - ศาสนา - อาชีพ - วัฒนธรรม

3.2 สรปองค์ประกอบความยั่งยืน

1. การพึ่งตนเอง โดยการคำนึงถึงสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมของพื้นที่ เช่น การนำวัสดุที่มีอยู่รอบๆโครงการมาใช้ เพื่อการประหยัดค่าใช้จ่ายในโครงการ การนำพวกใบสาคุ พางข้าว ไม้ยางพาราไม้ไผ่มาทำโต๊ะ เก้าอี้ ราวแขวนต่างๆในโครงการ
2. บุคลากร / วิทยากรในชุมชน คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ ทำให้เกิดการกระจายรายได้ให้แก่คนในชุมชนและทำให้คนในชุมชน ลดความจำเป็น ในการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ
3. การใช้ประยุกต์วัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น หรือแข็งแรง ทนทาน เช่น การใช้ไม้พื้นผล หลังคามุงวัสดุเลียนแบบกระเบื้องดินเผา และการใช้แรงงานของคนในท้องถิ่น
4. การกำหนดรูปทรงอาคารให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม สังคม สภาพภูมิประเทศ เพื่อดึงลักษณะเด่นของวิถีชีวิตของชุมชน
5. การวางผังที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมหมู่บ้านโดยรอบ และการออกแบบที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมเดิมน้อยที่สุด

บทที่ 4

การนำไปใช้ (Application)

4.1 การกำหนดโปรแกรม

รูปภาพที่ 4.1 โปรแกรมตัวอย่างอาคาร

4.1.1 ลักษณะโครงการและกิจกรรมในโครงการ

4.1.1.1 ลักษณะโครงการ

โครงการอนุรักษ์ผ้าทอนาหมีนศรีในชุมชนนาหมีนศรี จังหวัดตรัง เป็นโครงการที่สอนการทอผ้าในแบบลวดลายดั้งเดิมและฝึกสอนให้กับบุคคลทั้งภายในหมู่บ้าน และบุคคลภายนอกที่สนใจในการอนุรักษ์การทอผ้า และการสอนการย้อมสีด้วยจากสีธรรมชาติโดยการนำพืชพันธุ์ที่มีอยู่ในโครงการมาทำการย้อมสีด้วยตัวเอง กิจกรรมในโครงการมี

- นิทรรศการชั่วคราว

จัดนิทรรศการประวัติผ้าทอตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

- ฝึกสอนการทอผ้า

สอนการทอผ้าลวดลายดั้งเดิมของผ้าทอนาหมีนศรี

- ฝึกสอนย้อมสี

ฝึกย้อมสีผ้าด้วยตนเองโดยใช้วัสดุจากธรรมชาติที่มีอยู่

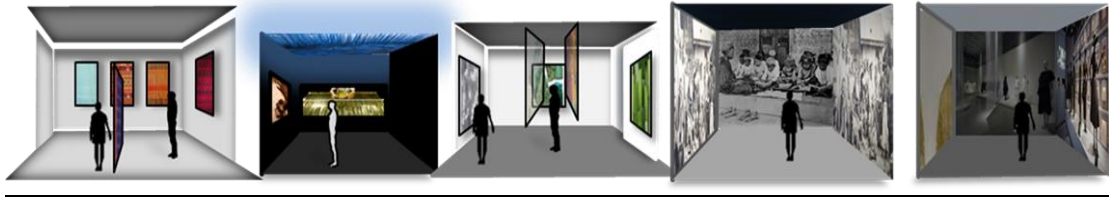
- แปรรูป

แปรรูปสินค้าที่ได้จากการทอผ้านำมาเพิ่มมูลค่าให้กับผ้าทอขายในร้านค้าในโครงการ

- ร้าน อาหาร

ร้านค้าที่ทำจากใบสาครที่เป็นวัสดุธรรมชาติว่างเป็นจุดๆรอบโครงการ

4.1.1.2 ลักษณะกิจกรรมหลักในโครงการ

รูปภาพที่ 4.2 กิจกรรมลักษณะของโครงการ

ตาราง 4.1 แสดงกิจกรรมลักษณะของโครงการ

<ul style="list-style-type: none"> - นิทรรศการชั่วคราว จัดนิทรรศการประวัติผ้าทอตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน - นิทรรศการถาวร จัดแสดงโชว์ผ้าและสำหรับงานและ กิจกรรมของคนในหมู่บ้าน 	
<ul style="list-style-type: none"> - ฝึกทอผ้าสอนทอผ้าแบบลวดลายดั้งเดิมของผ้าทอหามีนศรี - ฝึกย้อมสี ฝักย้อมสีผ้าด้วยตนเองโดยใช้วัสดุธรรมชาติที่อยู่รอบโครงการที่มีอยู่ 	
<ul style="list-style-type: none"> - แปรรูป แปรรูปสินค้าที่ได้จากการทอผ้านามาเพิ่มมูลค่าให้กับผ้าทอ 	
<ul style="list-style-type: none"> - ร้าน อาหาร ร้านค้าที่ทำจากใบสาครที่เป็นวัสดุธรรมชาติวางเป็นจุด ๆ รอบโครงการ 	

- นิทรรศการชั่วคราว การจัดแสดงนิทรรศการด้านนอกบริเวณในพื้นที่โครงการ จัดแสดงผ้าทอในเทศกาลต่างๆ
- นิทรรศการถาวร จัดนิทรรศการประวัติผ้าทอตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีลายผ้าในการจัดแสดง 32 ลายซึ่งแต่ละลายเป็นลายประจำพื้นถิ่นดั้งเดิม
- ฝึกทอผ้า สอนทอผ้าแบบลวดลายดั้งเดิมของผ้าทอหามีนศรีโดยมีคนในหมู่บ้านในการมาเรียนการทอผ้าเป็นหลัก และบุคคลภายนอกที่มาเที่ยวมาทดลองการทอผ้าเพื่อนำเอาไปเป็นของที่ระลึก
- ร้านค้า ขายของที่ระลึกที่เป็นของชาวบ้านในหมู่บ้านซึ่งทำจากผ้าทอเป็นหลักนำมาแปรรูปเป็นสินค้าเช่น กระเป๋า กระโปรง เสื้อกางเกง ผ้าเช็ดหน้าและผ้าขาม้าผ้าถุงของคนในหมู่บ้าน

4.1.2 กำหนดองค์ประกอบโครงการ

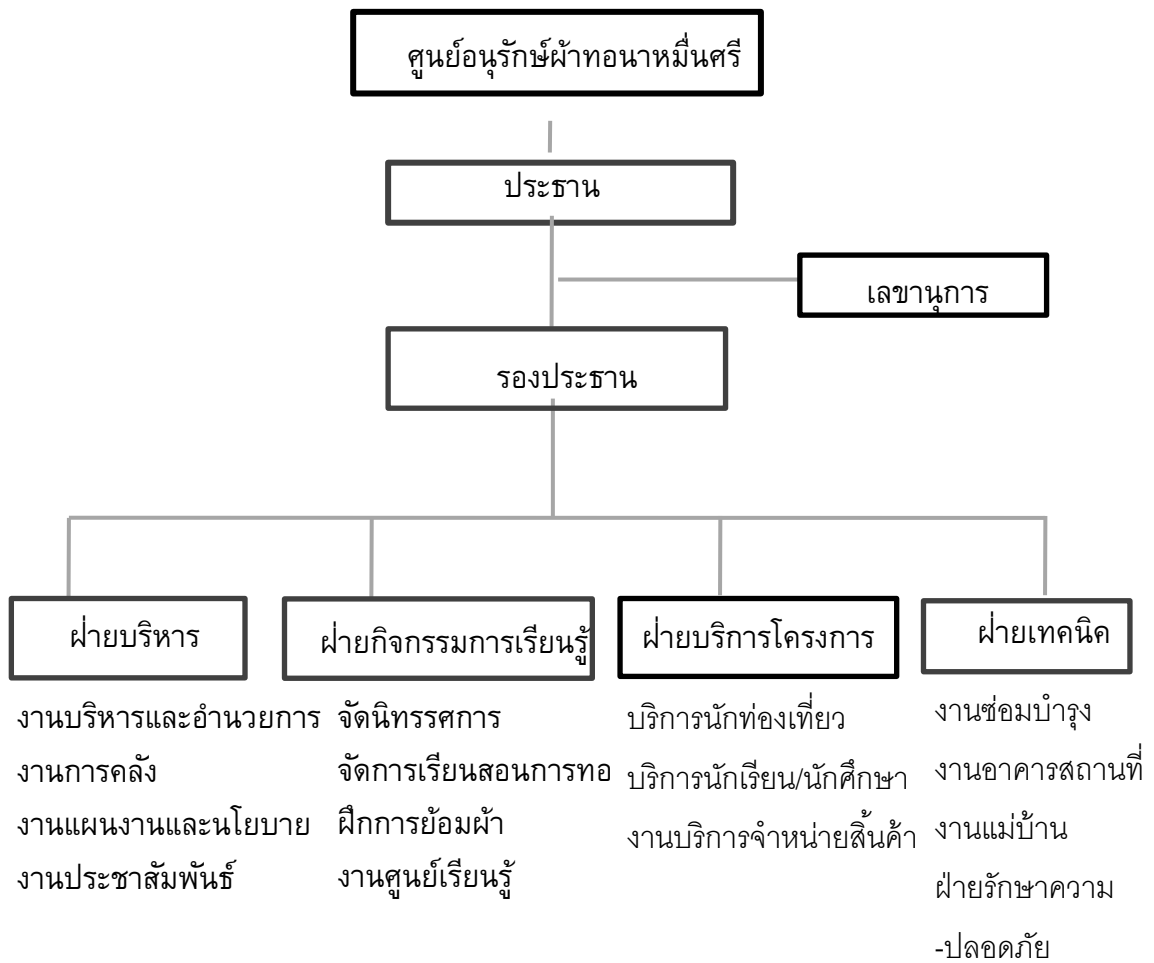
การศึกษาองค์ประกอบหลักของโครงการอนุรักษ์ผ้าทอ เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ในส่วนต่างๆ ของพื้นที่กิจกรรมส่วนต่างๆของโครงการ

4.1.2.1 กิจกรรมในโครงการ

1. พื้นที่ส่วนต้อนรับ
 - โถงต้อนรับ พักคอย
2. ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ
 - ส่วนบริการนิทรรศการ
 - โถงกลาง
 - เคาน์เตอร์/ประชาสัมพันธ์
 - ฝากของ
 - ห้องน้ำ
3. ส่วนจัดนิทรรศการถาวร
 - พื้นที่นำเสนอเรื่อง
 - จัดแสดงประวัติผ้าทอ
 - จัดแสดงลวดลายผ้าทอ
 - จัดแสดงวิธีการทอผ้า
 - จัดแสดงวัตถุตีบ
 - จัดแสดงวัฒนธรรมผืนผ้า
4. นิทรรศการหมุนเวียน
 - พื้นที่ส่วนนำเรื่อง
 - จัดแสดงวัตถุตีบ
 - จัดแสดงการทอผ้า

- จัดแสดงด้านการตกแต่งผ้า
 - จัดแสดงด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
5. ส่วนการเรียนรู้
- พื้นที่ห้องสมุด
 - พื้นที่เก็บหนังสือ
 - พื้นที่อ่านหนังสือ
 - ห้องน้ำ
6. ส่วนฝึกสอนการทอผ้า
- โถงพักคอย
 - ห้องพักผู้สอน
 - ส่วนผู้บรรยายฝึกการทอผ้า
 - ส่วนทอผ้า
7. ส่วนฝึกสอนการย้อมสีผ้า
- โถงพักคอย
 - ห้องพักผู้สอน
 - ส่วนผู้บรรยายฝึกการย้อม
 - ส่วนย้อมสีผ้า
 - ส่วนตากด้ายที่ย้อมแล้ว
 - ส่วนเก็บด้ายที่ย้อมเสร็จแล้ว
8. ส่วนแปลงสาธิต
- พื้นที่บรรยายการสอน
 - พื้นที่สาธิตวัตถุดิบ
 - พื้นที่ส่วนแปลงพืชที่ใช้ย้อมสี
9. ส่วนจำหน่ายแปรรูปสินค้า
- พื้นที่นั่งพูดคุยปรึกษา
 - พื้นที่แปรรูป
 - พื้นที่จำหน่าย
 - ส่วนเคาเตอร์คิดเงิน
 - ห้องน้ำ
10. ส่วนบริการด้านสาธารณะ
- โถงพักคอย
 - บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว
 - ส่วนอินเทอร์เน็ต
 - ห้องทำงานเจ้าหน้าที่

- ส่วนร้านค้า
 - ห้องน้ำ
11. ส่วนบริหารโครงการ
- โถงต้อนรับแขก
 - ห้องผู้อำนวยการ
 - ห้องเลขที่
 - ส่วนการจัดการ
 - ส่วนบัญชี
 - ฝ่ายงบประมาณ
 - ส่วนการศึกษา
 - ห้องน้ำ
12. ห้องประชาสัมพันธ์
- ส่วนต้อนรับ
 - เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์
13. ส่วนทานอาหาร
- ที่นั่งทานอาหาร
 - ร้านขายอาหาร
 - พื้นที่นั่งเล่น
 - ห้องน้ำ
14. ส่วนงานระบบ
- ห้องเครื่องไฟฟ้า
 - ห้องเครื่องประปา
 - ห้องเครื่องแอร์
 - ห้องเก็บเครื่องมือ
 - ห้องสุขาภิบาล
 - พนักงานรักษาความปลอดภัย
 - พนักงานดูแลความสะอาด
15. ส่วนจอดรถ
- ที่จอดรถเจ้าหน้าที่
 - จอดรถ巴士
 - จอดรถยนต์
 - จอดรถจักรยานยนต์

รูปที่ 4.3 แสดงผังโครงสร้างการบริหาร

ที่มา : ภาพจากการวิเคราะห์

4.1.3 การวิเคราะห์ผู้ใช้สอย

รูปภาพที่ 4.3 ผู้ใช้สอยในโครงการ

4.1.3.1 ประเภทของผู้ใช้งาน

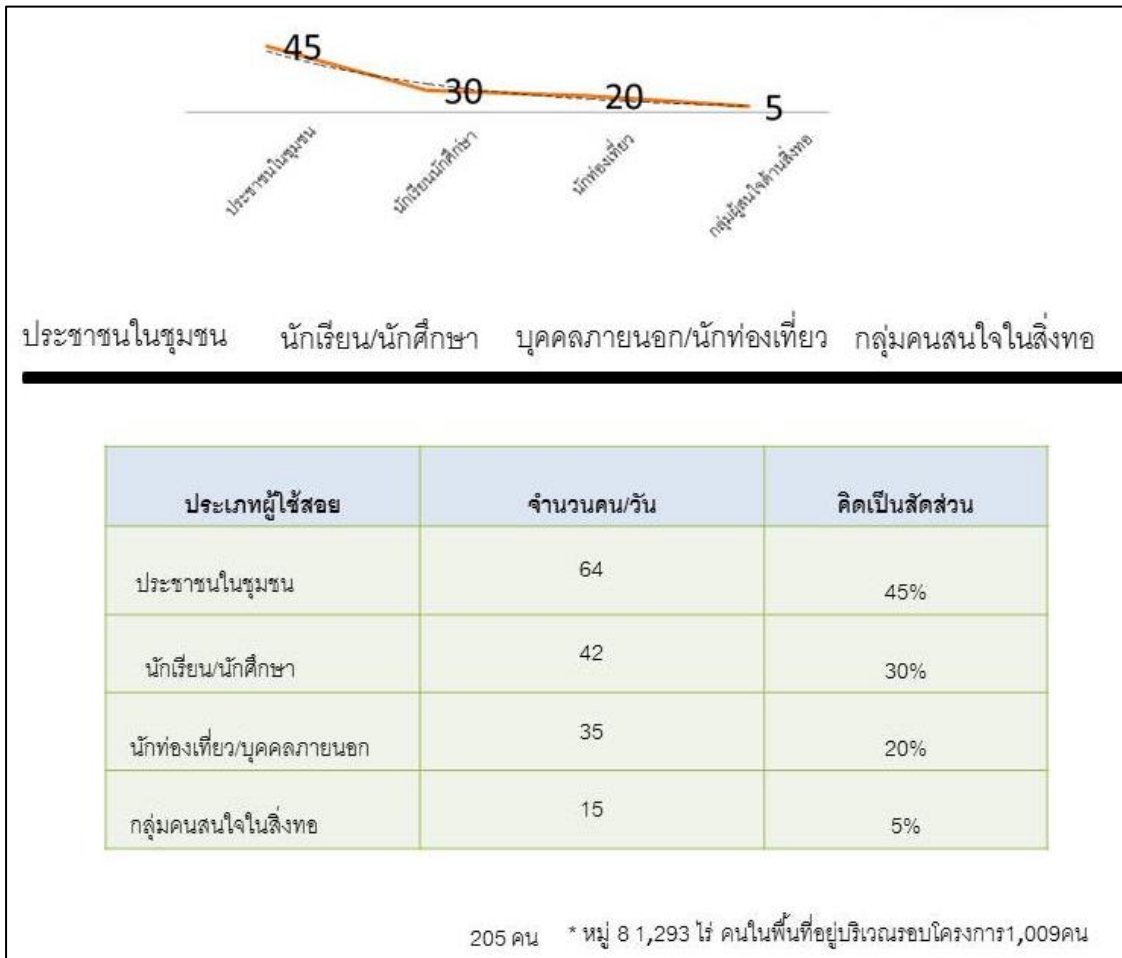
- กลุ่มบุคลากรในโครงการ

1. ส่วนประชาชน มาฝึก และร่วมกันทอผ้าประจำ หมู่ 1-8
2. เจ้าหน้าที่ร้านค้า ที่มีสินค้าผ้าทอที่แปรรูป และเป็นผืนที่ยังไม่แปรรูป
3. เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร ติดต่อดูแลประสานงานในเรื่องต่างๆ
4. เจ้าหน้าที่ ร้านอาหารทั่วไปและร้านอาหารในชุมชน ซึ่งเป็นสินค้าท้องถิ่น
5. เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย อยู่ตรงทางเข้า-ออกโครงการ

- กลุ่มผู้มาเยี่ยมชมในโครงการ

1. กลุ่มผู้มาชม วิธีการทอผ้า จัดแสดงนิทรรศการประวัติผ้าทอในอดีตปัจจุบัน
2. กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา หาความรู้จัดให้มีผู้ที่รู้แนะนำประวัติ และเยี่ยมชม การทอจริง
3. กลุ่มชาวต่างชาติ/ต่างจังหวัดที่มาพร้อมกับ ทัวของ จ.ตรังจัดให้มีการแนะนำและฝึกทำให้เกิดความสนใจเพื่อเป็นการส่งเสริม
4. กลุ่มผู้มาติดต่อจากภายนอก เช่นเรื่องสินค้า การเข้าชมพื้นที่จากที่ต่างๆจำนวนไม่แน่นอนเป็นประจำ
5. นักวิชาการจากสถาบันต่างๆที่เชี่ยวชาญเรื่องผ้าเพื่อเป็นการร่วมมือในโครงการต่างๆจากภายนอก

- ปริมาณผู้ใช้สอยอาคาร

รูปภาพที่ 4.4 ปริมาณคนใช้สอยในโครงการ ที่มา : ภาพจากการวิเคราะห์

4.1.3.3 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร

ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงการใช้โครงการเวลาของแต่ละวันของโครงการอนุรักษ์ผ้าทอ

ตารางการใช้ เวลา	07.00- 08.00	08.00- 09.00	09.00- 10.00	10.00- 11.00	11.00- 12.00	12.00- 13.00	13.00- 14.00	14.00- 15.00	15.00- 16.00	16.00- 17.00	17.00- 18.00	24 ชม. ผลัด เปลี่ยน	
1. นักท่องเที่ยว	[Bar chart showing activity from 07:00 to 18:00]												
2. ส่วนฝึกสอนทอผ้า	[Bar chart showing activity from 07:30 to 18:00]												
3. ส่วนฝึกการย้อมสีผ้า	[Bar chart showing activity from 08:00 to 16:00]												
4. ส่วนบริการด้านการศึกษา	[Bar chart showing activity from 07:00 to 18:00]												
5. ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ	[Bar chart showing activity from 07:30 to 18:00]												
6. ส่วนสำนักงาน	[Bar chart showing activity from 07:00 to 17:00]												
7. ส่วนที่จอดรถ	[Bar chart showing activity from 07:00 to 18:00]												

ที่มา : ภาพจากการศึกษาวิเคราะห์

- นักท่องเที่ยว 07.00-18.00 น.
- ส่วนฝึกสอนทอผ้า 07.30-18.00 น.
- ส่วนฝึกย้อมสีผ้า 08.00-16.00 น.
- ส่วนบริการด้านการศึกษา 07.00-18.00 น.
- ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ 07.30-18.00 น.
- ส่วนสำนักงาน 07.00-17.00 น.
- ส่วนที่จอดรถ 24 ชม. ผลัดเปลี่ยนกัน
- ผลัดเปลี่ยนเข้าเวร 24 ชม. ผลัดเปลี่ยนกัน

4.1.3.4 จำนวนบุคลากรที่อยู่ในโครงการ

ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงจำนวนบุคลากรฝ่ายบริหารในโครงการอนุรักษ์ผ้าทอ

องค์ประกอบ	บุคลากร	หน้าที่รับผิดชอบ	จำนวน
1.ฝ่ายบริหาร	<u>งานบริหารและช่วยอำนวยความสะดวก</u>		
	ผู้อำนวยการ	- เป็นผู้บริหารระดับสูงรับผิดชอบงานบริหารภายในโครงการทั้งหมด	1
	รองผู้อำนวยการ	- เป็นผู้ช่วยวางแผนการทำงานและควบคุมการทำงานต่าง ๆ ภายในโครงการ	1
	เลขานุการ	- ดูแลรับผิดชอบตารางการของผู้อำนวยการ เกี่ยวกับการทำงาน	-
	<u>งานการคลัง</u>		
	เจ้าหน้าที่การเงิน	- รับผิดชอบเงินเข้าออก	1
	เจ้าหน้าที่การบัญชี	- ตรวจสอบยอดเงินที่เข้าออกในบัญชี	
	เจ้าหน้าที่การพัสดุ	- รับ-จ่าย จัดเก็บอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์	-
	<u>งานแผนงานและนโยบาย</u>		
	หัวหน้างาน	- จัดวาง นโยบาย	
เจ้าหน้าที่	- จัดทำวางแผนแนวทางนโยบาย	1	
<u>งานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่</u>			
หัวหน้างาน	- คิดแผนประชาสัมพันธ์	1	
เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์	- ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ในโครงการ		
	รวม		6

ที่มา : ภาพจากการศึกษาวิเคราะห์

ตารางที่ 4.4 ตารางแสดงจำนวนบุคลากรในโครงการอนุรักษ์ผ้าทอ

ฝ่าย	บุคลากร	หน้าที่รับผิดชอบ	จำนวน		
2.ฝ่ายกิจกรรมและการเรียนรู้	<u>งานนิทรรศการ</u> - เจ้าหน้าที่เทคนิค -เจ้าหน้าที่ออกแบบและจัดแสดง -เจ้าหน้าที่นำชม - นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ -เจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมและส่วน สาธิต <u>จัดสอนการทอผ้า</u> - เจ้าหน้าที่สอนทอผ้า -ผู้ช่วยฝึกสอนการทอผ้า -ผู้ช่วยควบคุมอุปกรณ์ทอผ้า <u>จัดฝึกการย้อมผ้า</u> -เจ้าหน้าที่สอน -นักวิชาการแนะนำการย้อม -เจ้าหน้าที่ส่วนบรรยาย	- ควบคุมและรับผิดชอบเกี่ยวกับฝ่าย เทคนิคต่างๆ -ดูแลเรื่องการออกแบบจัดวางแสดงสิ่ง ต่างๆ - เดินพาชมและอธิบายรายละเอียด - ควบคุมดูแลในฝ่ายวิชาการทั้งหมด -อธิบายกิจกรรมและแสดงให้ดู	} 2		
		-ฝึกการสอนการทอผ้าในลายที่มีอยู่ และลายที่กำลังจะสูญหาย -ช่วยเจ้าหน้าที่สอนทอผ้าให้เร็วยิ่งขึ้น -ซ่อมแซมอุปกรณ์ทอผ้าเล็กๆน้อยๆ		} 2	
		-สอนในขั้นตอนอธิบายวิธีการย้อม -สอนการย้อมลงมือทำ -อธิบายพร้อมอุปกรณ์ในการทำ	} 2		
		รวม			6
		3.ฝ่ายบริการ นักท่องเที่ยว	<u>งานบริการข้อมูล</u> -เจ้าหน้าที่บริการแก่นักท่องเที่ยว -เจ้าหน้าที่ควบคุมนักเรียนนักศึกษา -เจ้าหน้าที่ประสานงาน ติดต่อกับนักท่องเที่ยว	-พูดคุยแนะนำพาเดินชมที่ต่างๆ -สอนเพื่อปลูกฝังการรักษาสิ่งการทอ ดั้งเดิม -ช่วยติดต่อประสานงานระหว่าง นักท่องเที่ยว	} 2
				รวม	

ที่มา : ภาพจากการศึกษาวิเคราะห์

ตารางที่ 4.5 ตารางแสดงบุคลากรฝ่ายเทคนิคในโครงการอนุรักษ์ผ้าทอ

ฝ่าย	บุคลากร	จำนวน
4.ฝ่ายเทคนิค	งานซ่อมบำรุง	}
	ช่างประปา	
	ช่างไฟฟ้า	
	ช่างซ่อมบำรุง	
	ช่างสุขาภิบาล	}
	งานอาคารสถานที่	
	หัวหน้าฝ่าย	1
	นักการภารโรง	-
	พนักงานรักษาความปลอดภัย	1
	แม่บ้านดูแลรักษาในโครงการ	1
	รวม	4

ที่มา : ภาพจากการศึกษาวิเคราะห์

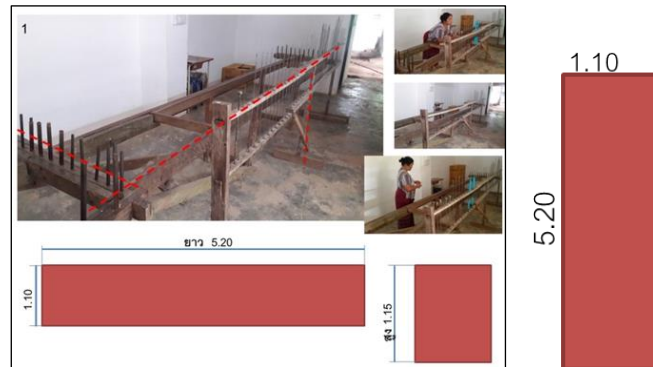
จำนวนบุคลากรในโครงการ อนุรักษ์ผ้าทอนาหมื่นศรี อ.นาโยง ต.นาหมื่นศรี จ.ตรัง

1. บุคลากรฝ่ายบริหาร	6 คน
2. บุคลากรฝ่ายกิจกรรมการเรียนรู้	6 คน
3. บุคลากรฝ่ายบริการโครงการ	2 คน
4. บุคลากรฝ่ายเทคนิค	4 คน
รวมบุคลากรทั้งโครงการ	18 คน

4.1.4 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย

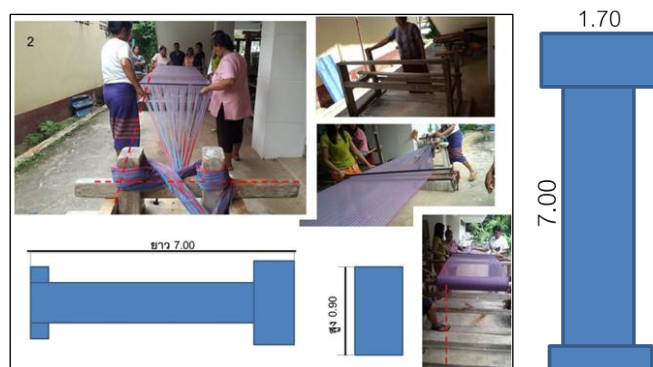
- อุปกรณ์หลักๆในโครงการ

1. การดึงด้ายเพื่อดูขนาดความยาวของผืนผ้า 5 ตัว ขนาด 5.75 ตารางเมตรต่อ 1 ตัว

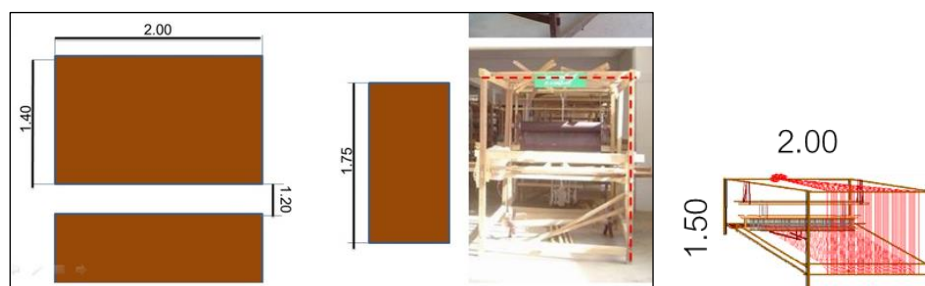
รูปที่ 4.5 ภาพแสดงฝั่งตัวดึงด้ายในการทอผ้า ที่มา : จากการวิเคราะห์

2. นำด้ายที่ดึงเพื่อรู้ขนาดความยาว มาดึงแล้วใส่ที่หนีบแกนแล้วม้วนเพื่อใช้ในการทอ 5 ตัว ขนาด 11.9 ตารางเมตร ต่อ 1 ตัว

รูปที่ 4.6 ภาพแสดงฝั่งตัวหนีบด้ายเข้าแกนไม้ ที่มา : จากการวิเคราะห์

3. นำมาใส่ที่ทอผ้าที่ใช้ในการทอและการฝึกสอนในโครงการ จำนวน 23 ตัว ขนาด 2.8 ตารางเมตรต่อ 1 ตัว

รูปที่ 4.7 ภาพแสดงที่ทอผ้า ที่มา : จากการวิเคราะห์

4.1.4.1 พื้นที่ใช้สอยของโครงการ

ข้อมูลอ้างอิง A Architect Data B ฐานข้อมูล C การวิเคราะห์ D ตัวอย่างอาคาร

ตารางที่ 4.6 ตารางแสดงพื้นที่ใช้สอยในโครงการอนุรักษ์ผ้าทอ

องค์ประกอบ	ประเภท	จำนวน หน่วย	พื้นที่/ หน่วย	พื้นที่รวม/ ตร.ม.	อ้างอิง
1. ส่วนบริหาร					
- ส่วนต้อนรับ	พนักงาน	1	60	60	C,D
- ผู้อำนวยการ	พนักงาน	1	16	16	C,D
- เลขานุการ	พนักงาน	1	6	6	C,D
- รองผู้อำนวยการ	พนักงาน	1	12	12	C,D
- ฝ่ายการเงิน/ บัญชี	พนักงาน	2	4	8	C,D
- ห้องประชุม	พนักงาน	1	60	60	C,D
- ประชาสัมพันธ์	พนักงาน	2	6	12	A,D
- ห้องน้ำชาย	-	1	15	15	A
- ห้องน้ำหญิง	-	1	20	20	A
รวม				209	
พื้นที่ +Circulation 30%				271.7	
2. กิจกรรม					
สอนการทอผ้า					
- โถงประชุมรวม	-	1	250	250	A,D
- ตัวเดินด้าย	-	5	5.72	28.6	A,B

องค์ประกอบ	ประเภท	จำนวน หน่วย	พื้นที่/ หน่วย	พื้นที่รวม/ ตร.ม.	อ้างอิง
- กี่ทอผ้า	-	23	3	69	C,B
- พื้นที่จัดแสดงผ้า หมอนเวียน	-	1	200	200	A,B
นิทรรศการถาวร					
-อุปกรณ์การทอผ้าใน อดีต-ปัจจุบัน	-	2	6	12	A,D
-ประวัติศาสตร์ความ เป็นมา	-	1	20	20	A
- ผ้าทอแบบดั้งเดิม3.	-	3	6	18	B
-ลายผ้าที่ทอยากและที่ ได้รางวัล 7ผืน	-	7	6	42	B
-ลายผ้างดงาม 32	-	32	6	192	A,B
- ตัวอย่างสินค้าแปรรูป จากผ้าทอ	-	1	80	80	C,B
-ห้องเก็บอุปกรณ์	พนักงาน	2	50	100	C,D
- ห้องน้ำชาย	-	1	15	15	A
- ห้องน้ำหญิง	-	1	20	20	A
ส่วนสอยย้อมผ้า					
- ห้องผู้ฝึกสอน	เจ้าหน้าที่	2	10	20	C,B
- แปลงสาธิตสีที่นำมา ย้อม 6ชนิด	-	1	250	250	C,B
- พื้นที่เตรียมอุปกรณ์	-	1	100	100	C,B

องค์ประกอบ	ประเภท	จำนวน หน่วย	พื้นที่/ หน่วย	พื้นที่รวม/ ตร.ม.	อ้างอิง
- หม้อต้มน้ำ	-	5	6	30	C,B
- กะละมังล้างสีย้อม	-	5	9	45	C,B
- ราวแขวนเส้นด้าย	-	10	20	200	C,B
- ที่แขวนเก็บด้าย	-	10	24	240	C,B
- ห้องน้ำชาย	-	2	15	30	A
- ห้องน้ำหญิง	-	2	20	40	A
รวม				2,061.1	
พื้นที่ +Circulation 30%				2,679.43	
3. ส่วนสนับสนุน					
โครงการ					
- ห้องสมุด	-	1	60	60	A
- ร้านอาหาร	-	3	50	150	A
- พื้นที่ทานอาหาร	-	1	100	100	A
- ร้านกาแฟ	-	2	30	60	A
- จำหน่ายของที่ระลึก	-	1	200	200	A
- ห้องน้ำชาย	-	2	20	40	A
- ห้องน้ำหญิง	-	2	20	40	A
รวม				650	
พื้นที่ +Circulation 30%				845	

องค์ประกอบ	ประเภท	หน่วย	หน่วย	ตร.ม.	อ้างอิง
4.ส่วน Service					
- ฝ่ายงานระบบ	-	1	40	40	
- ห้องเครื่องไฟฟ้า	-	1	100	100	A
- ห้องเครื่องระบบแอร์	-	1	50	50	A
- ปัมพ์น้ำ	-	1	100	100	A
- ดูแลความปลอดภัย	-	2	25	50	B
รวม				355	
พื้นที่ +Circulation 30%		461.5			
5.ส่วนจอดรถ					
- รถยนต์	-	15	25	375	C
- รถตู้	-	6	15	90	C
- รถจักรยานยนต์	-	10	5.5	55	C
- รถบัส	-	3	32	96	C
- รถจักรยาน	-	15	2.5	37.5	C
รวม				653.5	
พื้นที่ +Circulation 50%		980			

สรุปพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

ตารางที่ 4.7 ตารางแสดงพื้นที่ใช้สอยในโครงการอนุรักษ์ผ้าทอ

ประเภทพื้นที่ใช้สอย	พื้นที่ใช้สอย /ตารางเมตร
1.ส่วนบริหาร	271.7
2.ส่วนกิจกรรม	2,679.43
3.ส่วนสนับสนุน	845
4.ส่วน Service	461.5
5.ส่วนจอดรถ	980
รวม	5,237.63

สรุป พื้นที่ + Circulation

พื้นที่ ส่วนบริการ	209 + Circulation 30%	271.7	ตารางเมตร
พื้นที่ส่วนกิจกรรม	2,061.1 + Circulation 30%	2,679.43	ตารางเมตร
พื้นที่ส่วนสนับสนุน	650 + Circulation 30%	845	ตารางเมตร
พื้นที่ส่วน Service	355 + Circulation 30%	461.5	ตารางเมตร
พื้นที่ส่วนจอดรถ	653.5 + Circulation 50%	980	ตารางเมตร
รวม พื้นที่ + Circulation 30%,50%	5,237.63	ตารางเมตร	

4.1.5 การอภิปรายองค์ประกอบอื่นๆ

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4.1.5.1 การจอดรถ (Parking)

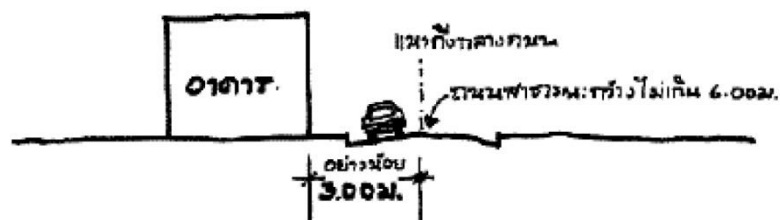
ส่วนจอดรถมีขนาดรวมทั้งหมด 884 ตารางเมตร โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น ที่จอดรถทั่วไป ที่จอดรถส่วนจัดบริการ และที่จอดรถเจ้าหน้าที่

ขนาดของที่จอดรถยนต์ 2.50x5.00 เมตร ขนาดของที่จอดรถจักรยานยนต์ 1.00x1.20 เมตร

ขนาดของที่จอดรถบัส 2.70x12.00 เมตร

4.1.5.2 ช่องเปิด (รวมช่องแสง GLASS BLOCK และระเบียง) และอาคารสูงไม่เกิน 9 เมตร อาคารจะกี่ชั้นก็ได้ ต้องถอยร่นอย่างน้อย 2 เมตร

4.1.5.3 แต่ถ้าอาคารสูงเกิน 9 เมตร และมีช่องเปิดก็ต้องถอยร่นอย่างน้อย 3 เมตร ถ้าสูงเกิน 23 เมตร ก็ต้องเว้นอย่างน้อย 6 เมตรตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 33 ระยะ set back ความสูงอาคาร ชั้น 44 วรรค 1 (กฎกระทรวงฉบับที่ 44) ระยะ set back = 1:2การวัดความสูงเพื่อ set-back ชั้น 44 วรรค 2

(กฎกระทรวงฉบับที่ 55) การวัดความสูงของอาคารนั้นให้วัดจาก "ระดับถนน" หรือ "ระดับพื้นที่ก่อสร้าง" ไปถึง "ส่วนของอาคารที่สูงที่สุด" แต่ถ้าเป็นหลังคาจั่วหรือปั้นหยาให้วัดถึงยอดผนังชั้นสูงสุด

4.2 การนำไปใช้ในองค์ประกอบสถาปัตยกรรม

รูปที่ 4.8 ภาพแสดงแนวคิดงาน ที่มา : การคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง

เพื่อให้บริบท ธรรมชาติที่อยู่รอบข้างโครงการ มาเป็นส่วนหนึ่งของโครงการเพื่อเพิ่มจุดเด่นและให้ความกลมกลืนกับ space โครงการและ space ภายนอกทำให้ไม่รู้สึกรู้ว่าโครงการมีความอึดอัด ชัดแย้งกัน ในบริบทเพื่อเน้นให้โครงการนำเอาประโยชน์ของธรรมชาติ นำมาใช้ให้มากที่สุดของการใช้งานแต่ละพื้นที่

4.2.1 หลักการออกแบบนิทรรศการที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการจัดแสดงและการใช้พื้นที่ในการจัดแสดงนิทรรศการวิธีการจัดแสดงนิทรรศการ โดยทั่วไปเป็นการศึกษารูปแบบการจัดนิทรรศการในภาพรวม เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบและแนวความคิดโดยรวมของการจัดแสดง

4.2.1.1 หลักการออกแบบส่วนฝึกสอนการทอผ้า

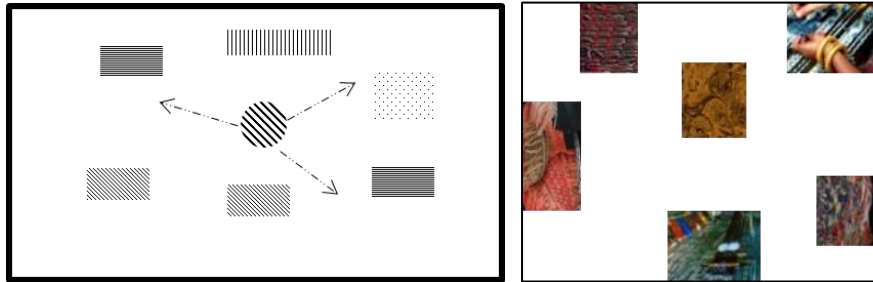
1. การใช้ผ้าทอมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ โดยมีการแขวนลงมาจากด้านบนเพื่อให้เกิดความพริ้วไหวและสวยงาม

ภาพที่ 4.9 แสดงการใช้ผ้าทอภายในโครงการ ที่มา : www://student.swu.ac.th

4.2.1.2 กำหนดเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ

1. Space Creation การออกแบบที่ว่างโดยอาศัยองค์ประกอบ (Element) เพื่อให้เกิดที่ว่างและอารมณ์ให้เป็นไปตามเนื้อหาที่จัดแสดง เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจถึงเนื้อหาของงานได้อย่างรวดเร็ว

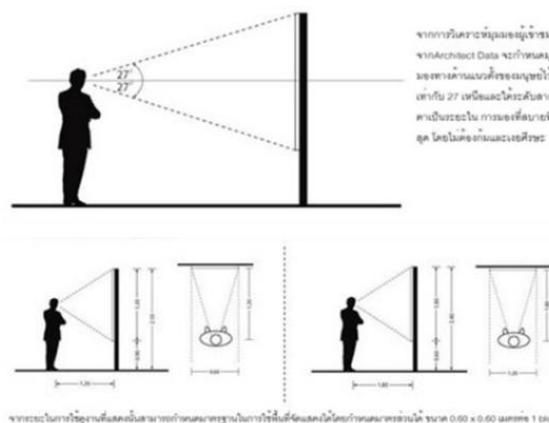

ภาพที่ 4.10 แสดงการจัดแบบ Space Creation ที่มา : Radi

4.2.1.3 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนนิทรรศการ

เกณฑ์ในการคิดพื้นที่ที่นำมาประกอบ คือมุมมองและระยะในการมองขนาดของ Boards หรือวัตถุที่จัดแสดงขนาดของ Boards หรือวัตถุที่จัดแสดงสำหรับการจัดแสดงประเภท 2 มิติ หรือประเภท Boards นั้นขนาดของตู้จะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับวัตถุหรือสิ่งที่จะแสดง การหาขนาดของพื้นที่ในการจัดแสดงมีดังนี้ เกณฑ์ในการคิดพื้นที่ที่นำมาประกอบ

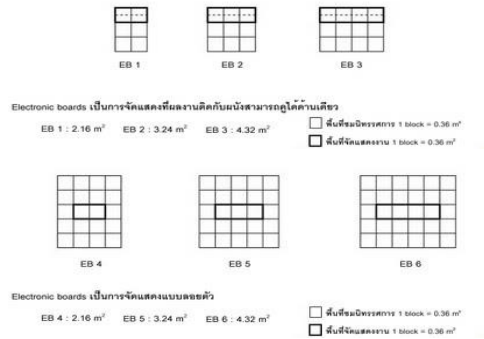
จาก Neufert Architect's Data ได้กำหนดมุมมองทางด้านตั้งของมนุษย์ไว้ที่ 27 องศา เหนือระดับสายตาเป็นมุมมองที่สะดวกสบายที่สุดโดยไม่ต้องก้ม หรือเงย ศีรษะมุมมองในแนวราบของมนุษย์ที่ไม่ต้องหันศีรษะใช้ประมาณ 54 องศา มุมมองในแนวราบนี้จะใช้ในกรณีที่วัตถุแสดงมีลักษณะใหญ่มากและจำเป็นที่ผู้ชมต้องการมององค์ประกอบรวมของงาน

รูปที่ 4.11 แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย ที่มา : Architect's data

- Ernst Neufert Architect's data ได้กำหนดมุมมองทางด้านตั้งของมนุษย์ไว้ที่ 27 องศา เหนือระดับสายตาเป็นมุมมองที่สะดวกสบายที่สุดโดยไม่ต้องก้ม หรือเงยศีรษะ

- จากระยะในการใช้ฐานที่จัดแสดง ประมาณ 1.20 เมตรนั้นสามารถกำหนดมาตรฐานในการจัดแสดงได้โดยกำหนดมาตราส่วนได้ขนาด 0.60 x 0.60 เมตร หรือ 0.30 x 0.30 เมตร ต่อ 1 Blockตามความเหมาะสมของขนาดชิ้นงานที่จัดแสดง

รูปที่ 4.12 แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยประเภท (การวิเคราะห์)

4.2.2 การเลือกวัสดุ

วัสดุที่นำมาเลือกใช้ในโครงการที่นำมาพิจารณามีดังนี้

1. โครงสร้างไม้
2. โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก
3. โครงสร้างเหล็ก
4. ไม้ไผ่

โครงสร้างทั้ง 3 ประเภทนี้เหมาะกับการก่อสร้างในปัจจุบัน ดังนั้นการเลือกใช้โครงสร้างที่เหมาะสมกับอาคารจึงไม่จำเป็นต้องเลือกประเภทใดประเภทหนึ่ง ในโครงการสามารถเลือกใช้เฉพาะส่วนได้ และการนำเอารูปแบบบ้านเรือนหลังคาจั่ว ซึ่งเป็นลักษณะบ้านเรือนในบริเวณหมู่บ้านนาหมื่นศรีมาใช้เป็นแบบลักษณะรูปทรงอาคาร

4.2.2.1 วัสดุในที่มีอยู่ในท้องถิ่น

1. ไม้ไผ่

ภาพที่ 4.13 แสดงลักษณะของไม้ไผ่

ไม้ไผ่ตงหรือไผ่หวานไผ่พื้นเมืองของไทย ลำใหญ่ ข้อ บวมนูนชัด เนื้อหนาถึงเกือบตัน ถือเป็นพระเอกของงานโครงสร้างนิยมนำมาทำเป็นเสารับน้ำหนัก ไผ่เป็นพืชที่มีการ

แพร่กระจายพันธุ์อยู่ทั่วไป ลำต้นแข็งแรงมีเนื้อไม้แข็ง เกลาให้เรียบได้ ยึดหยุ่น มีน้ำหนักเบา แข็งแต่ตัดให้โค้งงอได้ ถ้าจักเนื้อไม้ให้บางลงสามารถตัดทอนเป็นขนาดต่าง ๆ ได้ ทั้งความยาว และความหนาให้เหมาะสมต่อลักษณะการใช้งานว่าเป็นงานที่ต้องรับน้ำหนักมาก หรืองานประดิษฐ์ตกแต่งตกแต่งข้อเสี้ยวของวัสดุไม้ไผ่ อายุการใช้งานของไม้ไผ่ 3-5 ปี ถึงจะเปลี่ยนได้

การถนอมไม้ไผ่

- การแช่น้ำ ตั้งแต่ 3 วันถึง 3 เดือน แช่ได้ทั้งน้ำจืด และน้ำทะเล
- การใช้ความร้อน หรือการสกัดน้ำมันจากไม้ไผ่ เพื่อทำลายแหล่งอาหารของแมลงกินเนื้อไม้ ทำได้ 2 วิธี
 - การต้ม จะทำให้เนื้อไม้นุ่ม
 - การบึ่ง จะทำให้เนื้อไม้แข็งแรง และแกร่งขึ้น

การนำไปใช้ในโครงการ

ใช้วัสดุไม้ไผ่ ในการทำตัวโครงสร้างร้านร้านอาหารที่ตั้งอยู่รอบๆโครงการ และเป็นส่วนอุปกรณ์ต่างๆภายในอาคาร เช่น เก้าอี้และราวที่ใช้สำหรับตากผ้าที่ใช้ในการทอผ้า เพราะวัสดุนี้มีอยู่ตามธรรมชาติในหมู่บ้านสามารถเปลี่ยนได้ทั้งปี

2. หลังจากจากใบสาคร

ภาพที่ 4.14 แสดงลักษณะของหลังคาใบสาคร

หลังจากจากใบสาคร โดยปกติจะมีอายุการใช้งาน 6-10 ปี แต่ถ้านำใบสาครไปแช่น้ำเสียก่อนประมาณ 15 วัน ถึง 1 เดือน จะมีอายุการใช้งานได้นานกว่า 10 ปีจนปัจจุบันราคาตับละ 15 บาท

วิธีการเย็บใบสาकुมุงหลังคา

1. เลือกใบสาकुที่แก่ มีขนาดใหญ่ ใบสวยงามไม่ฉีกขาด
2. นำใบสาकुมาจำนวน 3 ใบ มาวางซ้อนเหลื่อมกันแล้วพับทบกับไม้ดัดจากเสร็จแล้ว เย็บให้แน่น

ใบสาकुที่นำมาเย็บเป็นดัดจากจะมีความทนทาน โดยปกติจะมีอายุการใช้งาน 6 – 10 ปี แต่ถ้านำใบสาकुไปแช่น้ำเสียก่อนประมาณ 15 วัน ถึง 1 เดือน จะมีอายุการใช้งานนานกว่า 10 ปี

การใช้ประโยชน์

สาकु จัดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งของภาคใต้ ส่วนต่าง ๆ ของสาकुสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายประการ โดยอาศัยภูมิปัญญาของชุมชนในแต่ละท้องถิ่น ใบสาकुใช้ใบสาकुเย็บเป็นจากสำหรับมุงหลังคาและกันฝน

การนำไปใช้ในโครงการ

ใช้ในโครงสร้างมุงหลังคาในบางส่วนของโครงการ เช่นร้านอาหารรอบๆโครงการและส่วนซุ้มนั่งเล่นในมุมต่างๆในโครงการอนุรักษ์ผ้าทอนาหมื่นศรี ซึ่งบางอาคารอาจจะเป็นอาคารชั่วคราว หรือร้านต่างๆที่มีการปรับเปลี่ยนอยู่เรื่อยๆ

3. ฟางข้าว

ภาพที่ 4.15 แสดงลักษณะของบรรยากาศภายในโครงการ

ในทุกปี เมื่อถึงฤดูการเก็บเกี่ยวข้าวของเกษตรกร หากใครผ่านท้องทุ่งนา ก็จะเห็นท้องนาที่เคยเขียวขจี กำลังรอการเก็บเกี่ยว หรือบางแปลงที่ทำการเก็บเกี่ยวแล้ว จะเหลือให้เห็นแต่เพียง "ฟางแห้งและตอซัง" ซึ่งที่ ต.นาหมื่นศรีมีจำนวนมาก เราจึงคิดเอาส่วนที่เหลือใช้จากแปลงเกษตรของชาวนามาใช้ประโยชน์ใน การทำเป็นที่ นั่งในโครงการ ในบางส่วนซึ่งเป็นการนำ วัสดุเหลือใช้มาทำ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะมี 2 แบบคือแบบอัดแท่งและ แบบก้อนกลม

วิธีการทำ 1.หลังจากเกษตรกรเกี่ยวข้าวและนวดข้าวแล้ว ฟางข้าวในนาจะต้องปล่อยตากแดดไว้ 3 วัน เพื่อให้ฟางแห้งและไม่เป็นเชื้อรา 2.นำเครื่องอัดฟางลงในนา เพื่ออัดใส่เครื่องให้เป็นแท่ง

การนำไปใช้ในโครงการ

ใช้ในส่วนจัดนิทรรศการชั่วคราวใช้ภายนอก ในการนั่งพูดคุยหรือพักชั่วคราว ฟางข้าวในนาหมื่นศรีมีจำนวนมากเราจึงสามารถปรับเปลี่ยนได้บ่อยตามอายุของฟางข้าวเพราะฟางแห้งมีอายุน้อยในการใช้งานแต่มีอยู่รอบโครงการสามารถนำมาเปลี่ยนได้บ่อย

4. หลังคากระเบื้องดินเผา

ภาพที่ 4.16 แสดงลักษณะรูปทรงของหลังคา

หลังคาปั้นหย่า ปัจจุบันจะนิยมทำหลังคาทรงปั้นหย่ากันมาก เพราะ ลักษณะของหลังคาปั้นหย่านั้น จะมีด้านลาดเอียงของหลังคา 4 ด้านทั้งด้านหน้า ด้านหลัง และด้านข้าง ป้องกันแดดและฝนได้ทุกด้าน 2. หลังคาจะมีความลาดเอียงอยู่

หลังคาจั่ว ด้านชนกัน โดยให้สันสูงอยู่กลาง เป็นรูปทรงที่สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ เนื่องจากหลังคาจั่วมีรูปทรงที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศเขตร้อนย์สูตรอย่างบ้านเรา สามารถป้องกันฝนได้ 2 ด้าน เนื่องจากมีฝนตกชุกหลังคาจั่วสามารถระบายน้ำฝนออกไปได้เร็ว และป้องกันแดดได้ดี เนื่องจากชายคายื่นยาวทั้งสองด้าน

4.2.3 การกำหนดโครงสร้าง

4.2.3.1 ระบบโครงสร้าง (Structure System)

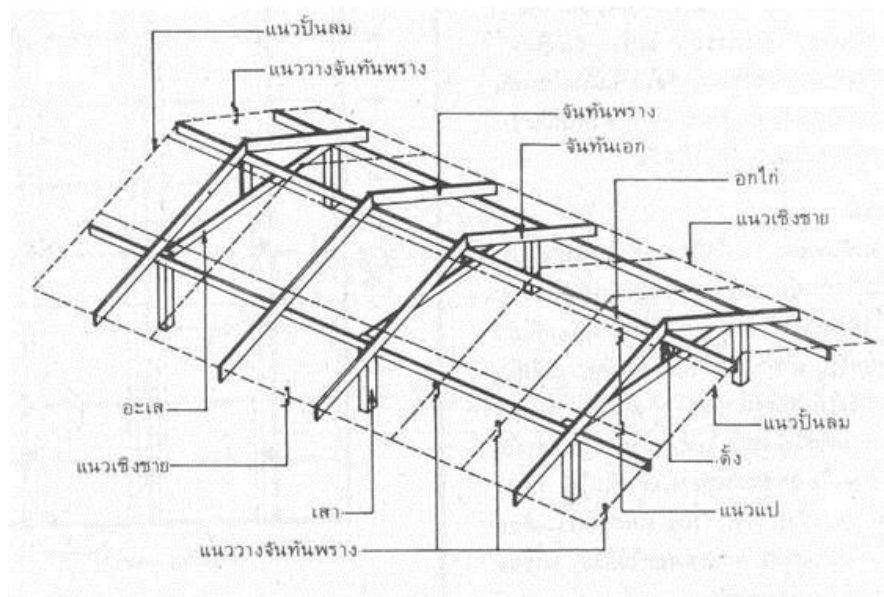
ระบบโครงสร้างเสาและคาน ใช้ในบางส่วน ของส่วนจัดแสดงโครงสร้างสำหรับการพิจารณาจากลักษณะของพื้นที่และปริมาณของที่ว่างแต่ละห้องการใช้ประโยชน์และบรรยากาศที่ต้องการ สำหรับส่วนต่างๆ เช่น ส่วนโรงพื้นที่เปิดโล่ง มีความโดดเด่นกว่าส่วนอื่นๆ

ส่วนจัดแสดง พื้นที่ขนาดเล็ก ต้องการพื้นที่สำหรับทำกิจกรรม จากความต้องการและการออกแบบที่แตกต่างกันแต่โดยรวมแล้วเป็นพื้นที่ขนาดเล็กถึงปานกลาง ลักษณะดังกล่าวทำให้โครงการนี้ไม่ต้องใช้ระบบโครงสร้างขนาดใหญ่ หรือโครงสร้างช่วงกว้าง และเน้นวัสดุท้องถิ่นให้ความรู้สึกเป็นธรรมชาติ และเข้ากับสภาพแวดล้อมรอบข้างเป็นอย่างดี

ฐานรากฝังลงในดิน ระบบเสา คาน พื้น ค.ส.ล. ผสมกับโครงสร้างเหล็กโครงสร้างหลังคา
 โครงสร้าง ค.ส.ล.กับโครงสร้างไม้ วัสดุผนังหลังคากระเบื้องว่าวเพื่อเลียนแบบกระเบื้องดินเผา
 โครงสร้างพื้น พื้นสำเร็จรูปและวัสดุที่เป็นธรรมชาติ เช่น ไม้
 โครงสร้างผนัง ผนังก่ออิฐฉาบปูน ปูตกแต่งด้วยวัสดุธรรมชาติ ไม้ หิน ผนังรับ

4.2.3.2 หลังคากระเบื้องดินเผาอาคารโบราณ

โครงสร้างที่เลือกมาใช้ ระบบฐานราก ระบบโครงสร้างเสา-คาน ระบบโครงหลังคา

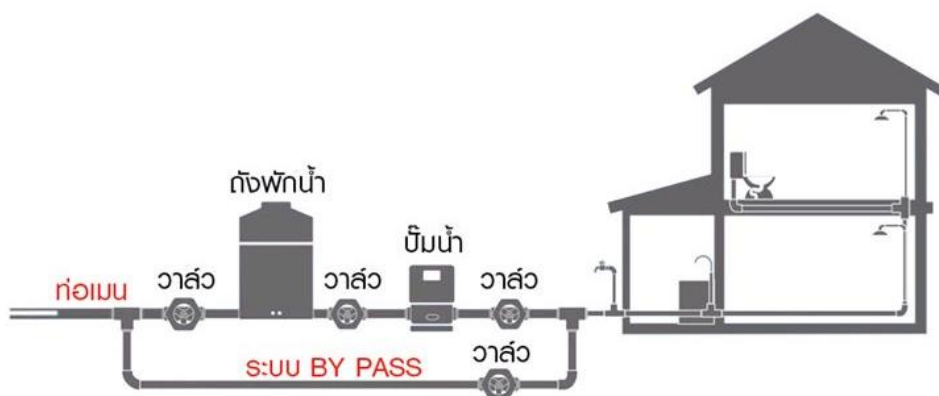

ภาพที่ 4.17 แสดงลักษณะหลังคาโครงสร้างเสา-คาน

4.2.4 การวิเคราะห์ทั้งระบบ

4.2.4.1 ระบบสุขาภิบาล

ระบบน้ำประปา ใช้ระบบจ่ายขึ้น(up feed distribution system)เนื่องจากอาคารเป็นอาคารที่ไม่สูงมากนัก จึงใช้ระบบ Up-Feed System ไว้จ่ายน้ำสำหรับอุปโภคและบริโภคในโครงการ ประกอบด้วย

ภาพที่ 4.18 แสดงใช้ระบบจ่ายขึ้น(up feed distribution system)

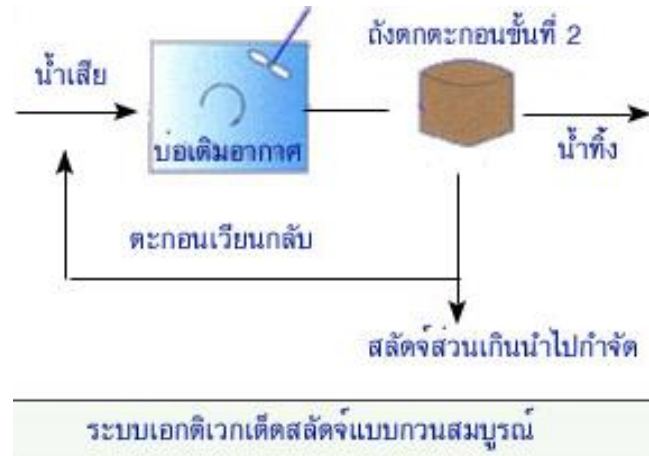
- ถังเก็บน้ำสำรอง รับจากประปา มีปริมาตรความจุสามารถสำรองน้ำไว้ใช้ได้ไม่น้อยกว่า 1 วัน
- เครื่องสูบน้ำเพิ่มแรงดัน เพื่อจ่ายน้ำไปยังจุดจ่ายน้ำที่กำหนดไว้
- ท่อจ่ายน้ำประปาในโครงการ

4.2.4.2 ระบบระบายน้ำทิ้งประกอบด้วย

- ท่อน้ำทิ้ง รับน้ำทิ้งจากอ่างล้างหน้า และหัวรับน้ำทิ้งที่พื้น เพื่อส่งไปยังระบบบำบัดน้ำเสีย
- ท่อรับน้ำโสโครก รับน้ำทิ้งจากโถส้วม โถปัสสาวะ เพื่อส่งไปยังระบบบำบัดน้ำเสีย
- ท่ออากาศ ใช้ต่อร่วมกับท่อน้ำทิ้งและท่อรับน้ำโสโครก เพื่อให้การไหลของน้ำทิ้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เกิดการสำลักในท่อระบาย ท่ออากาศจะต่อระบายออกไปยังชั้นหลังคาของอาคาร

4.2.4.3 ระบบบำบัดน้ำเสีย

ระบบ Activated Sludge ซึ่งสามารถรับน้ำทิ้งได้ปริมาณมาก ในพื้นที่น้อยที่สุด จึงนิยมทำกันมาก และยังมีกลิ่นเหม็นคลอรีน และอากาศลงไป แต่ระบบนี้ต้องมีเจ้าหน้าที่คอยดูแล ตรวจสอบการทำงานของระบบอยู่เป็นประจำ และระบบนี้จะทำให้ได้น้ำทิ้งตามระดับมาตรฐานการควบคุมและบังคับตามกฎหมาย

ภาพที่ 4.19 แสดงใช้ระบบระบบบำบัดน้ำเสีย

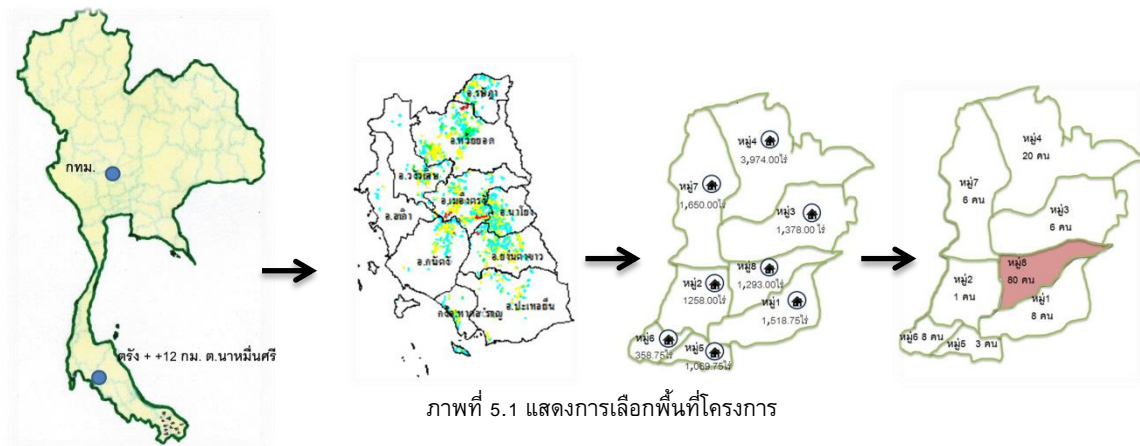
ระบบนี้ประกอบด้วย ถังเติมอากาศและถังตกตะกอน ถังเติมอากาศเป็นที่ให้แบคทีเรียย่อยสลายสารอินทรีย์ในน้ำทิ้งโดยใช้ออกซิเจนที่ได้จากเครื่องเติมอากาศ ซึ่งอาจเป็นแบบใบพัดหรือแบบเครื่องเป่าอากาศก็ได้ ถังเติมอากาศมีขนาดพอที่จะกักน้ำทิ้งไว้ได้หลายชั่วโมง อัตราเร็วของปฏิกิริยาการทำลายกาก โดยแบคทีเรียในถังเติมอากาศจะถูกเร่งให้เร็วขึ้นโดยการเพิ่มทั้งปริมาณออกซิเจน และปริมาณแบคทีเรีย จนได้น้ำผสมระหว่างน้ำทิ้งกับตะกอนแบคทีเรีย

บทที่ 5

การออกแบบ

5.1 แนวความคิดของโครงการ

การนำเสนอแนวความคิดในการอนุรักษ์ ศิลปะและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ชาวบ้านนาหมื่นศรี ให้มีความยั่งยืนให้มีการรู้จักสืบทอดกันไปยังคนรุ่นหลังให้ได้รู้จักและหวนแหนในสิ่งที่บรรพบุรุษได้เคยทำมาเป็นอาชีพหล่อเลี้ยงคนในชุมชน

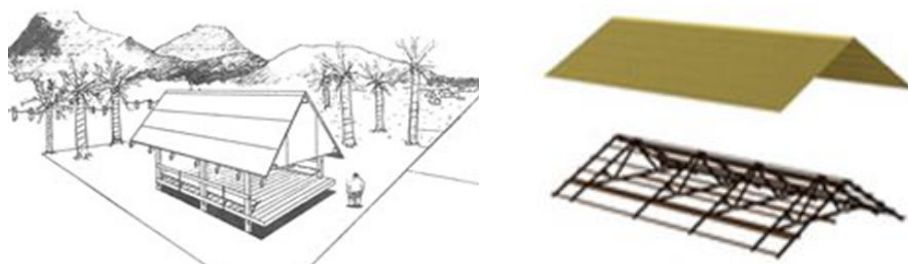

ภาพที่ 5.1 แสดงการเลือกพื้นที่โครงการ

แนวความคิดการได้มาของรูปทรงอาคารรูปทรงหลังคาจั่วที่เป็นบ้านเรือนของชาวบ้านนาหมื่นศรี และการพึ่งพาธรรมชาติกับน้ำเป็นตัวช่วยสร้างบรรยากาศภายในโครงการ

ภาพที่ 5.2 แสดงแนวคิดภายในโครงการ

ภาพที่ 5.3 แสดงลักษณะหลังคา

การเชื่อมโยงสิ่งต่างในวิถีชีวิตของชาวบ้านนาหมื่นศรี การเชื่อมโยงเข้าด้วยกันการเป็นเซนเตอร์ จุดศูนย์รวม การเก็บรักษาสิ่งต่างๆตั้งเดิมเอาไว้ ให้เกิดการหวงแหนภาคภูมิใจของคนที่นี่ และเป็นสถานที่บอกถึง การนำชิ้นชมยกย่องของ คนรุ่นก่อนมาจนถึงบุคคล ปัจจุบัน

ภาพที่ 5.4 แสดงแนวคิดการเชื่อมโยง

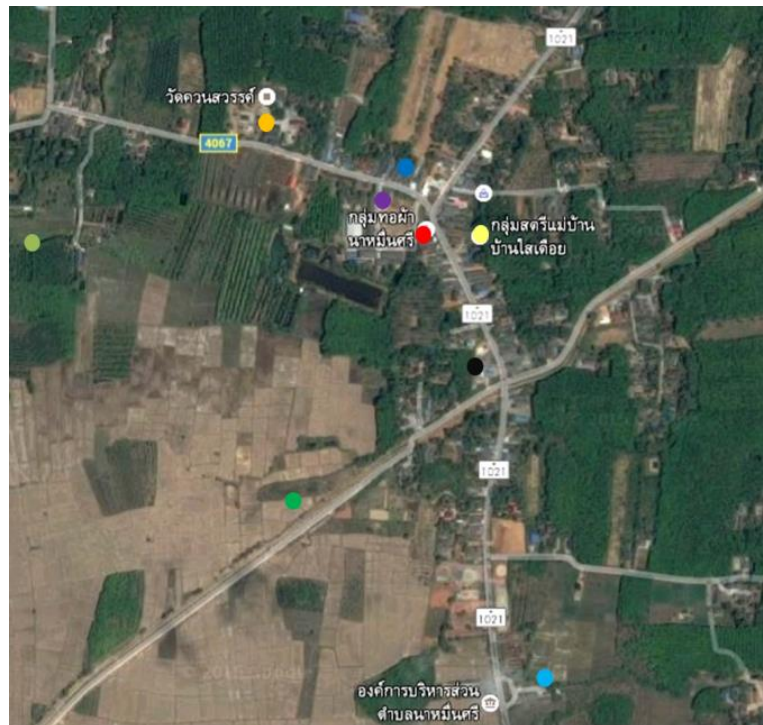
5.1.1 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยโครงการ

สรุปพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

ประเภทพื้นที่ใช้สอย	พื้นที่ใช้สอย / ตารางเมตร
1. ส่วนบริหาร	271.7
2. ส่วนกิจกรรม	2,679.43
3. ส่วนสนับสนุน	845
4. ส่วน Service	461.5
5. ส่วนจอดรถ	980
รวม	5,237.63

ภาพที่ 5.5 แสดงพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

5.2 การวิเคราะห์พื้นที่ตั้งโครงการ

ภาพที่ 5.6 แสดงพื้นที่โครงการ

การวิเคราะห์พบว่าพื้นที่ชุมชนนาหมื่นศรีส่วนมากจะเป็นทุ่งนา และสวนยางพาราจำนวนมาก บริเวณรอบๆข้างมีถนนตัดเข้าตัวเมืองได้โดยรอบ และการหาพื้นที่ที่เหมาะสมกับการตั้งโครงการจะต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการเข้าถึงและเป็นจุดศูนย์รวมของคนที่ใช้โครงการอย่างแท้จริง

1. การเข้าถึงสถานที่สำคัญ
2. การเข้าถึงโครงการ
3. ความปลอดภัยจากสภาพแวดล้อม
4. ขนาดที่ดินที่เหมาะสม
5. สภาพที่ดีโดยรอบ

5.2.1 การวิเคราะห์เลือก Site 1

ภาพที่ 5.7 แสดงพื้นที่โครงการ 1

ข้อดี

ขับอ้อมตรงไป ต.บ้านโพธิ์ หรือผ่านไปถนนเข้าเมืองตรง
ใกล้สถานที่สำคัญ

- ใกล้บ้านยายกุศล นิลลออ ผู้คนดั้งเดิม
- สถานที่ขายผ้าทอ

ข้อเสีย

- การเข้าถึงไม่ค่อยสะดวกอยู่ไกลจากแกนหลังที่สำคัญพื้นที่ลุ่มน้ำ

5.2.2 การวิเคราะห์เลือก Site 2

ภาพที่ 5.8 แสดงพื้นที่โครงการ 2

ข้อดี

- สามารถขับไป พัทลุงได้ขับผ่านไปถนนเข้าเมืองตรง
ใกล้สถานที่สำคัญ
- ใกล้บ้านยายกุศล ผู้คนดั้งเดิม

- โรงเรียนบ้านควนสวรรค์
 - ใกล้เคียงเทศบาล
 - สถานีตำรวจหมู่บ้าน
 - ชุมชนเกษตร
 - สถานที่ขายผ้าทอ
- ข้อเสีย

- การเข้าถึงไม่ค่อยสะดวก
- บริบทโดยรอบติดกับบ้านชาวบ้าน

5.2.3 การวิเคราะห์เลือก Site 3

ภาพที่ 5.9 แสดงพื้นที่โครงการ 3

ข้อดี

- สามารถขับไป ที่เที่ยวถ้ำเขาช้างหาย ขับผ่านไปถนนเข้าเมืองตรัง
- ใกล้เคียงสถานที่สำคัญ
- วัดควนสวรรค์
 - ใกล้เคียงบ้านยายกุศล ผู้คนดั้งเดิม
 - โรงเรียนบ้านควนสวรรค์
 - ชุมชนเกษตร
 - สถานที่ขายผ้าทอ

ข้อเสีย

- ด้านหน้าติดกับวัด

ผลสรุปของการเลือก Site โครงการ

ภาพที่ 5.10 แสดงพื้นที่โครงการรวม 3 แบบ

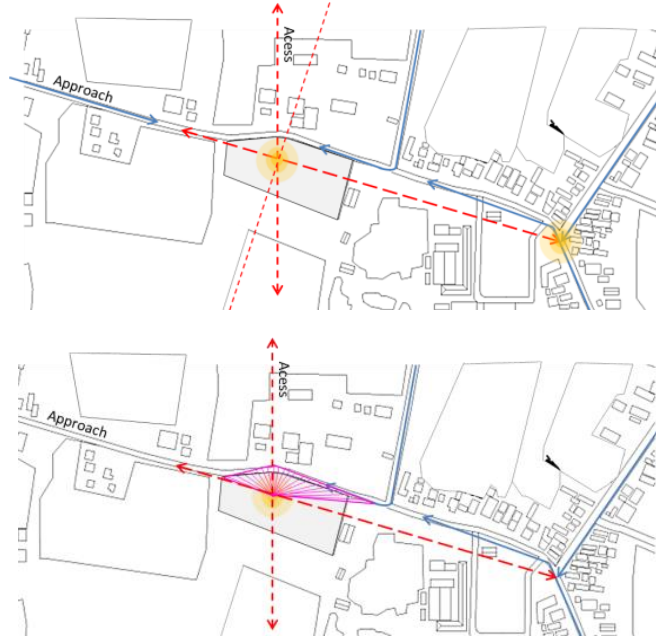
ตารางการเกณฑ์พิจารณาที่ตั้ง

เหตุผลในการวิเคราะห์ การให้คะแนนเต็ม 5 คะแนน 30	ค่า น้ำหนัก	SITE A		SITE B		SITE C	
		คะแนน	รวม	คะแนน	รวม	คะแนน	รวม
ใกล้สถานที่ท่องเที่ยว	5	3	3	3	3	4	4
การเข้าถึงสถานที่สำคัญ	5	3	6	5	8	3	7
การเข้าถึงโครงการ	5	4	10	4	12	4	11
ความปลอดภัยจาก สภาพแวดล้อม	5	4	14	3	15	5	16
ขนาดที่ดินที่เหมาะสม	5	4	18	2	17	4	20
สภาพที่ดีโดยรอบ	5	4	22	4	21	4	24
รวม	30		22		21		24

ตารางที่ 5.1 เกณฑ์การพิจารณาในการให้คะแนนการเลือกที่ตั้งโครงการ

จากการวิเคราะห์ดูบริบทโดยรอบอย่างละเอียดและดูข้อดี ข้อเสียของแต่ละsite ผลสรุปว่าได้เลือกsiteที่ 3

5.2.4 วิเคราะห์จากทิศทางการมอง มุมมองการมองเห็น

ภาพที่ 5.11 แสดงการวิเคราะห์มุมมองโครงการ

การวิเคราะห์มุมมองจากการมองในโครงการ และการมองจากถนนเข้ามาในโครงการ เพื่อหาจุดตัด เพื่อจะได้มุมมองจากข้างนอกและจากข้างในโครงการ

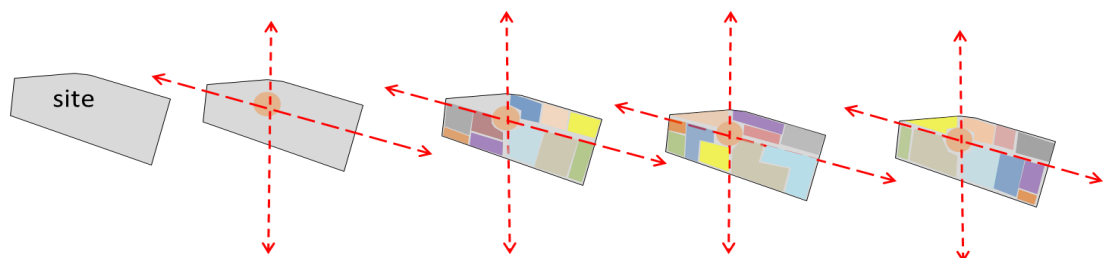
มุมมองจากด้านข้าง

มุมมองจากด้านหลัง

มุมมองจากด้านหน้า

ภาพที่ 5.12 แสดงการวิเคราะห์มุมมอง

5.2.5 การวิเคราะห์ Zoning โครงการหลัก

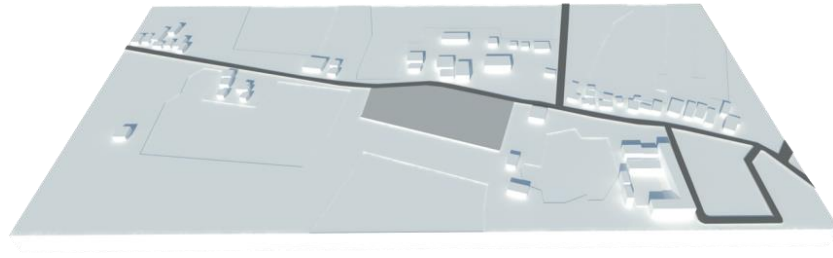
แบบร่างครั้งที่ 1 การจัดวาง Zoning แบบที่ 1-3

ภาพที่ 5.13 แบบร่างการจัดวาง Zoning แบบที่ 1-3

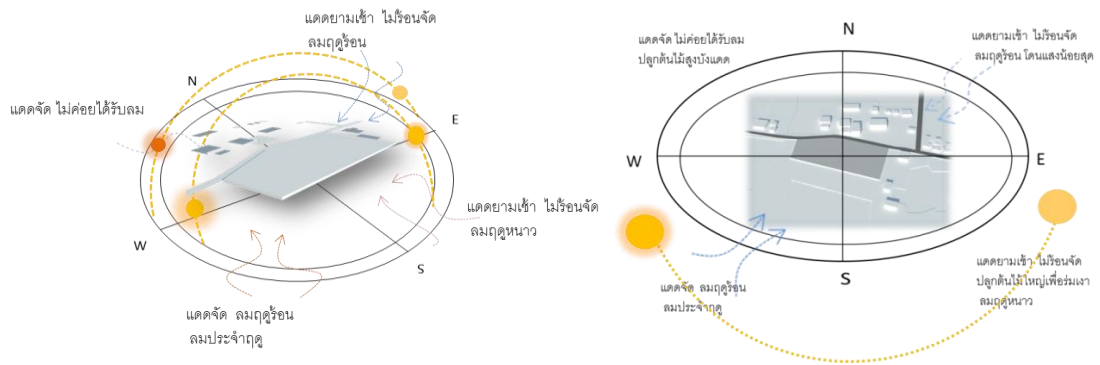
จุดกลางของ Site จะอยู่ตรงกลางซึ่งเป็นจุดที่ตัดกันระหว่างประตูวัดกับแนวแกนของเส้นถนนสายหลักที่จะเข้ามาในโครงการ การจัดวางแบบที่ 3 แบบที่ได้คือแบบที่ 3 ซึ่งจะแยกส่วนกิจกรรมส่วนต่างๆไว้สองฝั่งอย่างชัดเจนเพื่อง่ายต่อการออกแบบ และการเปิดช่องของแกนในการมองทัศนียภาพเพื่อให้มีบรรยากาศโดยรอบเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในโครงการ

5.2.6 ทิศทางการวางอาคาร

ภาพที่ 5.14 แสดงผังโครงการ

วิเคราะห์แดดลมฝน ต่างๆในโครงการเพื่อเพื่อวาง ทิศทางตัวอาคารหลักๆในโครงการ และดูการเข้าถึงของแสงแดด ในแต่ละส่วนของโครงการเพื่อให้ได้ แบบผังที่ดีต่อโครงการ

ภาพที่ 5.15 แสดงการวิเคราะห์แสงแดดรอบโครงการ

5.3 การพัฒนาการออกแบบ

5.3.1 พัฒนาการออกแบบร่างครั้งที่ 2 วิเคราะห์การ Zoning

การวิเคราะห์ Zoning และวิธีการสัญจรภายในโครงการโดยแต่ละแบบมีข้อที่แตกต่างกัน

ภาพที่ 5.16 แสดงการวิเคราะห์แบบร่างการวิเคราะห์ Zoning

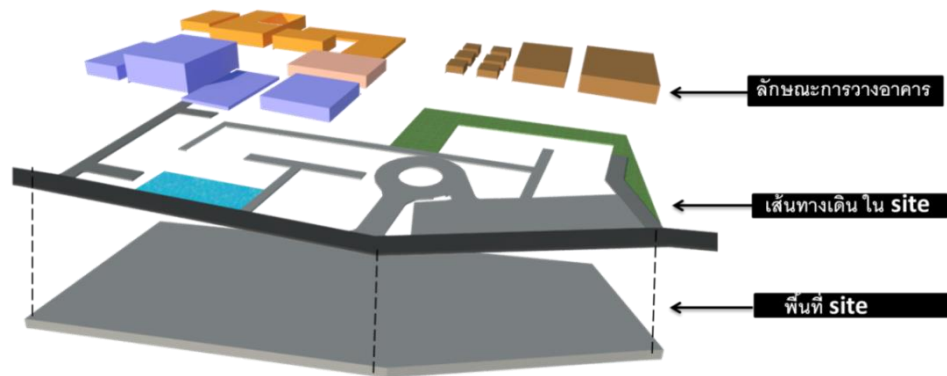
ภาพที่ 5.17 แบบร่างแสดงการวิเคราะห์ Zoning

Schematic การวางอาคารตามทิศทางแสงแดด

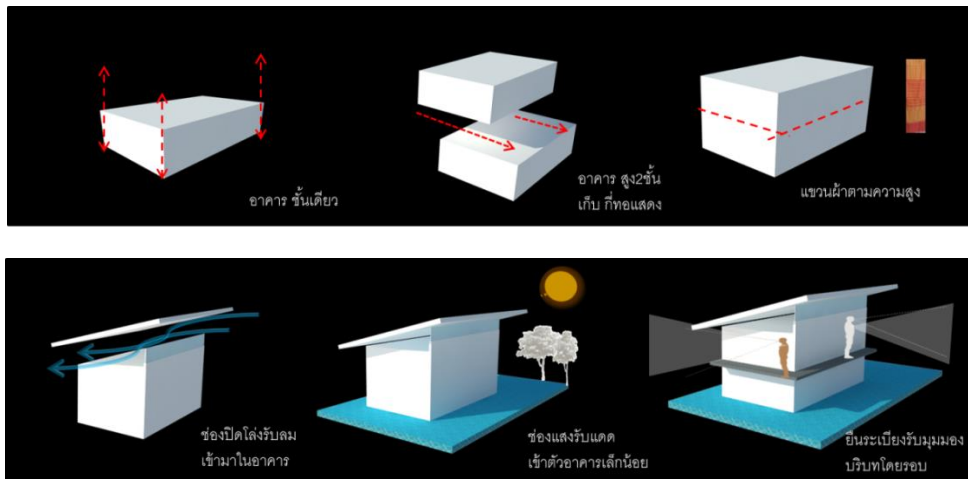

ภาพที่ 5.18 แบบร่างแสดง Schematic

ทดลองการจัดวางตัวอาคารให้เหมาะสมกับทิศทางของแสงแดด

ภาพที่ 5.19 แบบร่างแสดงพื้นที่ภายใน
5.3.2 แบบร่างครั้งที่ 3 การพัฒนาลักษณะรูปทรงอาคาร

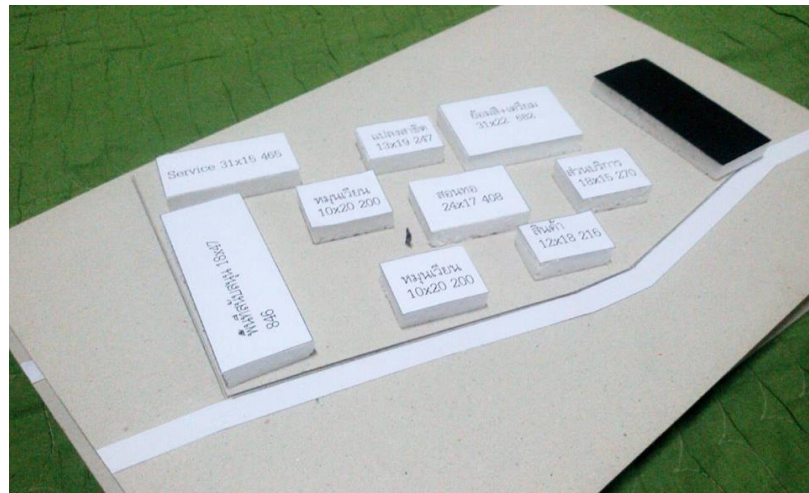
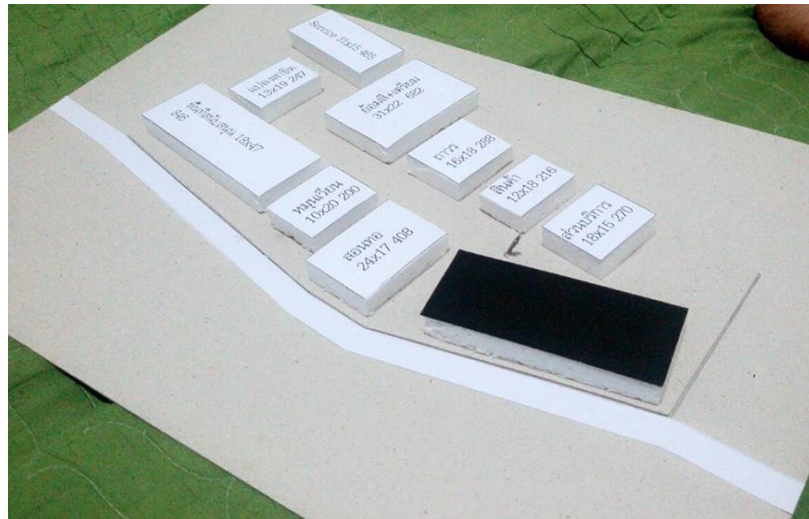
ภาพที่ 5.20 แบบร่างแสดงรูปทรงอาคาร

รูปทรงตัวอาคารเป็นอาคาร 1-2 ชั้น มีลักษณะการเปิดโล่งรับลมเข้ามาในตัวอาคารและมีการยื่นระเบียงเพื่อตอบรับมุมมองการมองเห็นทัศนียภาพในบางตัวอาคาร

ภาพที่ 5.21 แบบร่างลักษณะบ้านเรือนหลังคาจั่วทั่วไปในชุมชน

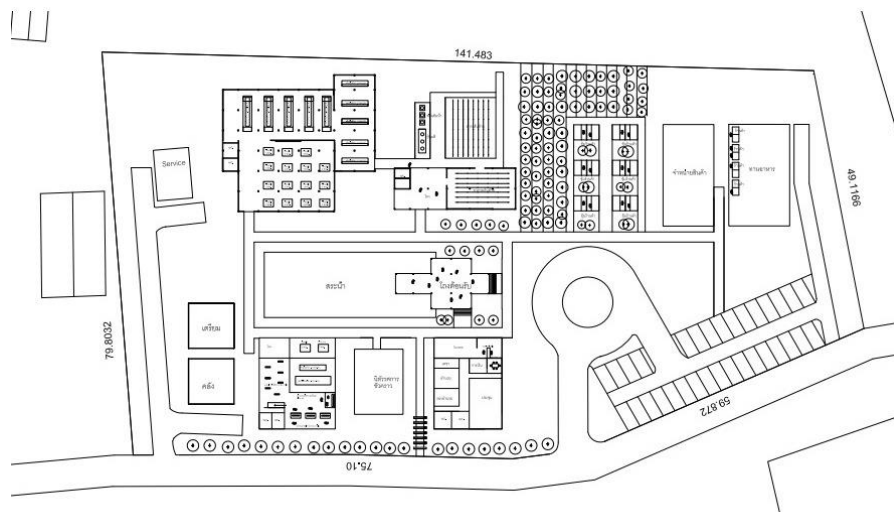
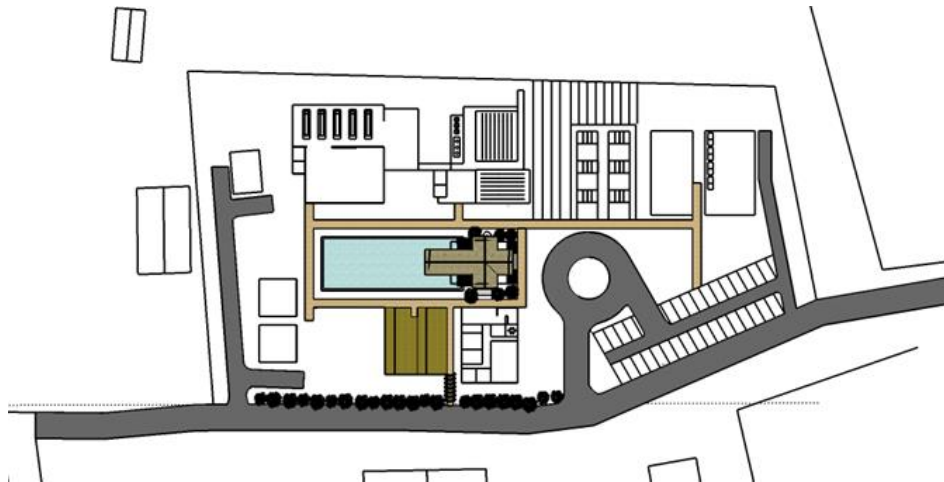
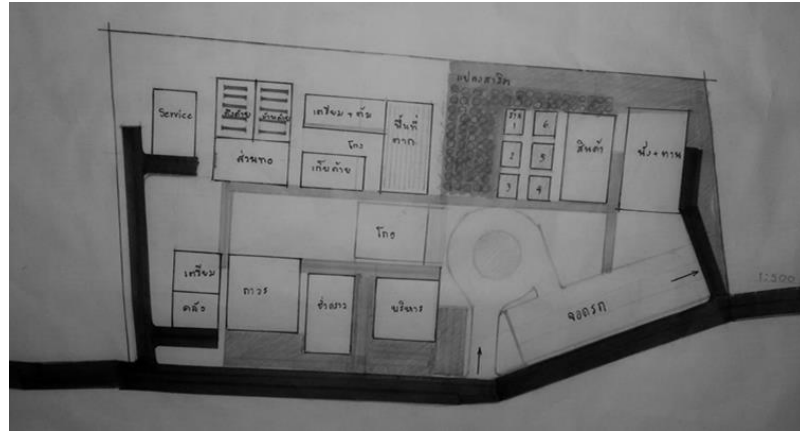
5.3.3 พัฒนาแบบร่างครั้งที่ 4 การจัดวาง Zoning 3แบบ

ภาพที่ 5.22 แบบร่างการจัดวาง Zoning 3แบบ

5.3.4 แบบร่างครั้งที่ 5 การพัฒนาแปลน

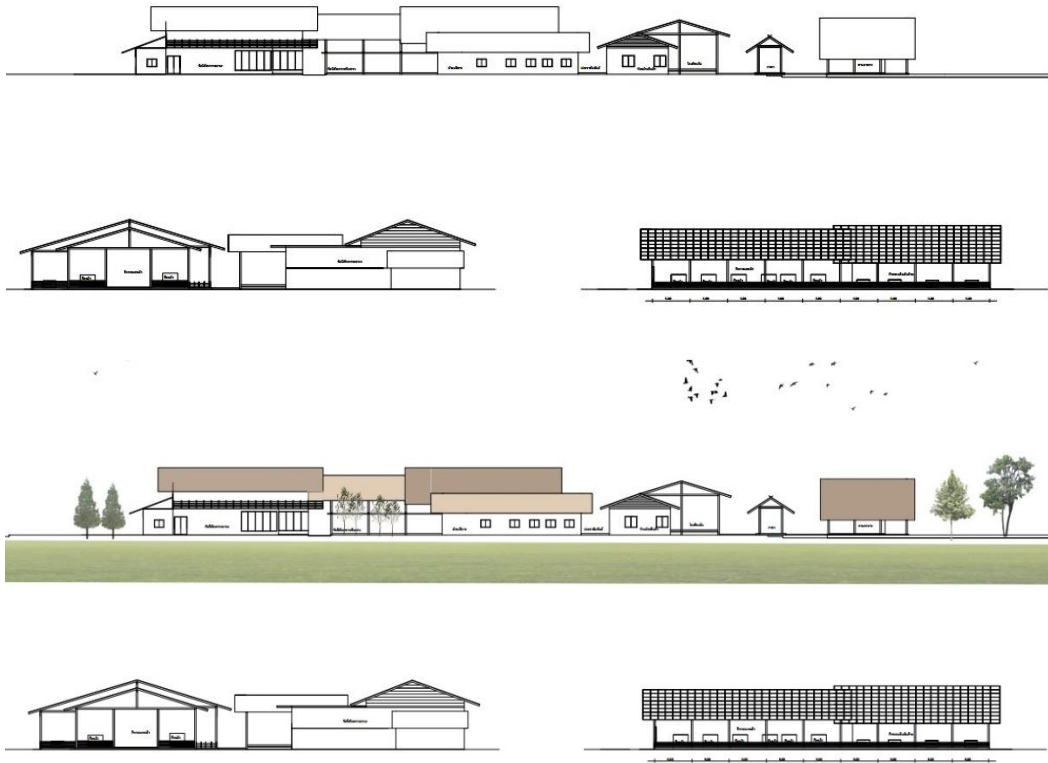
การพัฒนาแปลนในแต่ละครั้งเน้นเส้นทางเข้าข้างหน้าเป็นหลักถนนด้านหน้าเป็นถนนที่เข้าไปในตัวเมือง และมีการเปลี่ยนแปลงตัวอาคารจัดวางย้ายให้เกิดความลงตัว

ภาพที่ 5.23 แบบร่างการพัฒนาแปลน

5.3.5 การพัฒนารูปด้าน

ภาพที่ 5.24 แบบร่างการพัฒนารูปด้าน

5.3.6 แบบร่างครั้งที่ 6 การพัฒนารูปทรงตัวอาคาร

หลังคาอาคารจั่วตัวอาคารกระจายไม่ได้อยู่ในFrom เดียวกันจึงมีการพัฒนาแบบต่อ

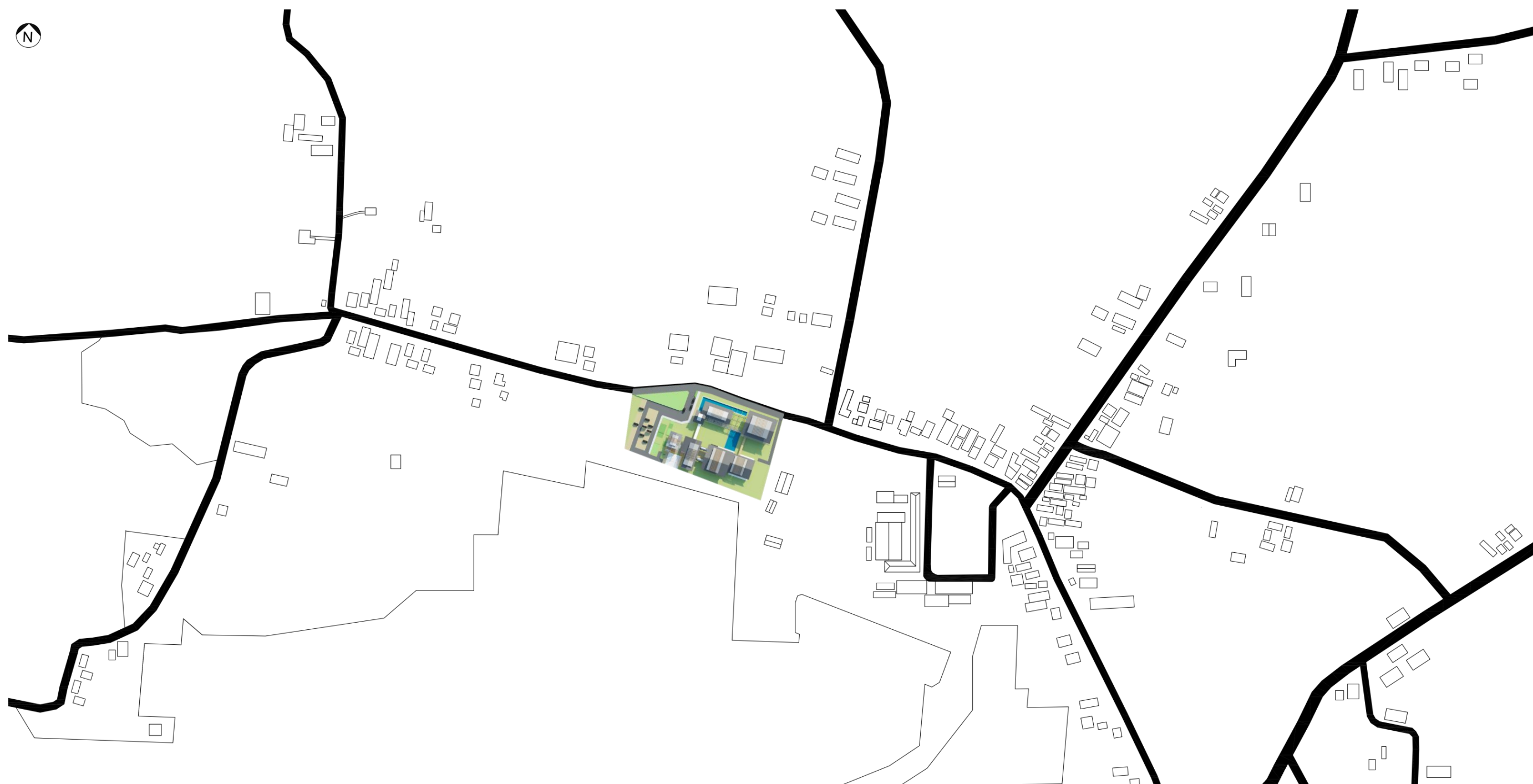
ภาพที่ 5.25 แบบร่างการพัฒนารูปทรงตัวอาคาร

ภาพที่ 5.26 แบบร่างการพัฒนารูปทรงตัวอาคาร

5.4 ผังบริเวณโดยรอบโครงการ

ลักษณะผังอยู่เป็นจุดศูนย์กลางของชุมชนถนนด้านหน้าเป็นถนนหลักในการสัญจรไปหมู่บ้านและสัญจรไปในตัวเมือง

5.27 ภาพแสดงโดยรอบโครงการ

5.5 แบบแสดงแปลนชั้น 1

แสดงให้เห็นถึงการจัดองค์ประกอบแบบแปลนที่ให้กลมกลืนกับบริบทธรรมชาติรอบข้างโครงการ และเพิ่มบรรยากาศภายในโครงการโดยการใช้สระน้ำเป็นการสร้างบรรยากาศภายใน

โครงการอนุรักษ์ผ้าทอนาหมื่นศรี จังหวัดตรัง

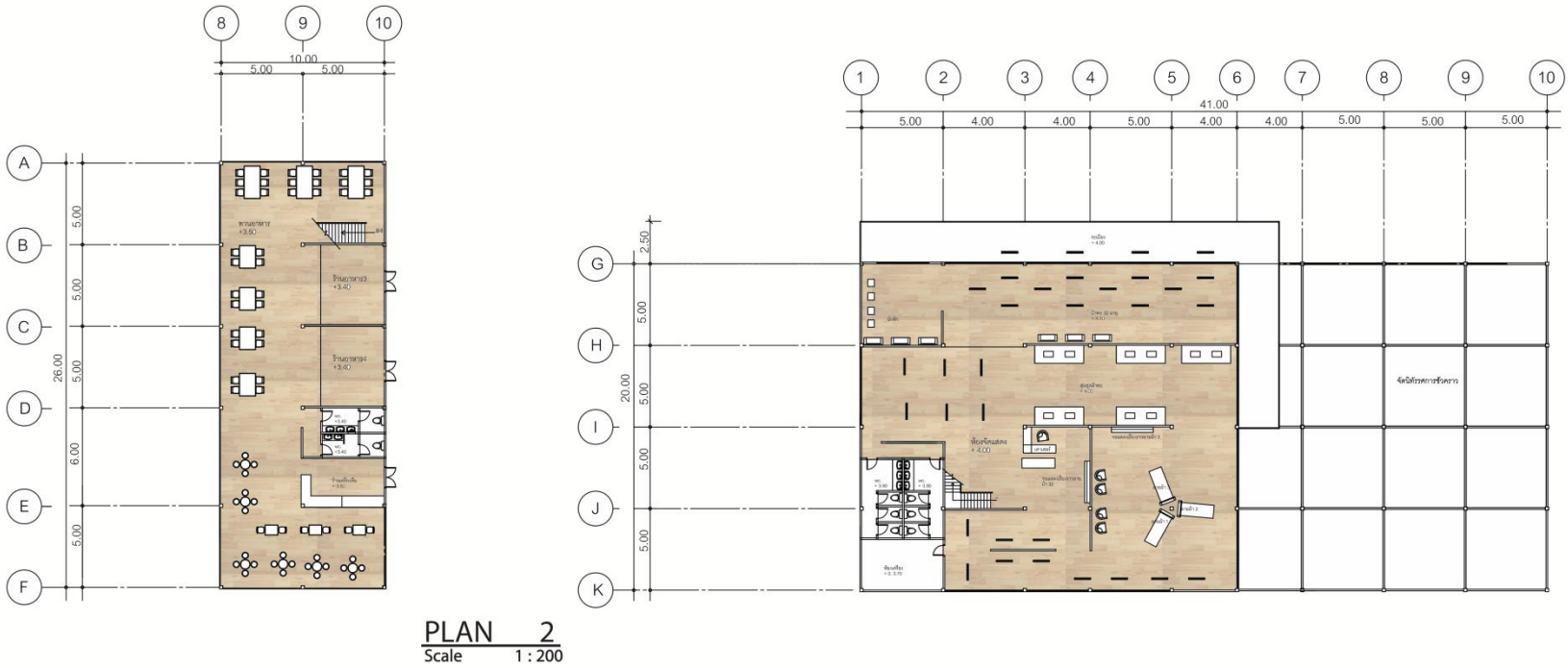
(Na Mues Sri Handicraft Textile Conservation Program, Trang Prcvince)

WERAYA NOOSONG 54002705

5.28 ภาพแสดงแปลนพื้นชั้น 1

5.6 แบบแสดงแปลนพื้นที่ 2

5.29 ภาพแสดงแปลนพื้นที่ 2

5.7 แบบแสดงทัศนียภาพภายในโครงการ

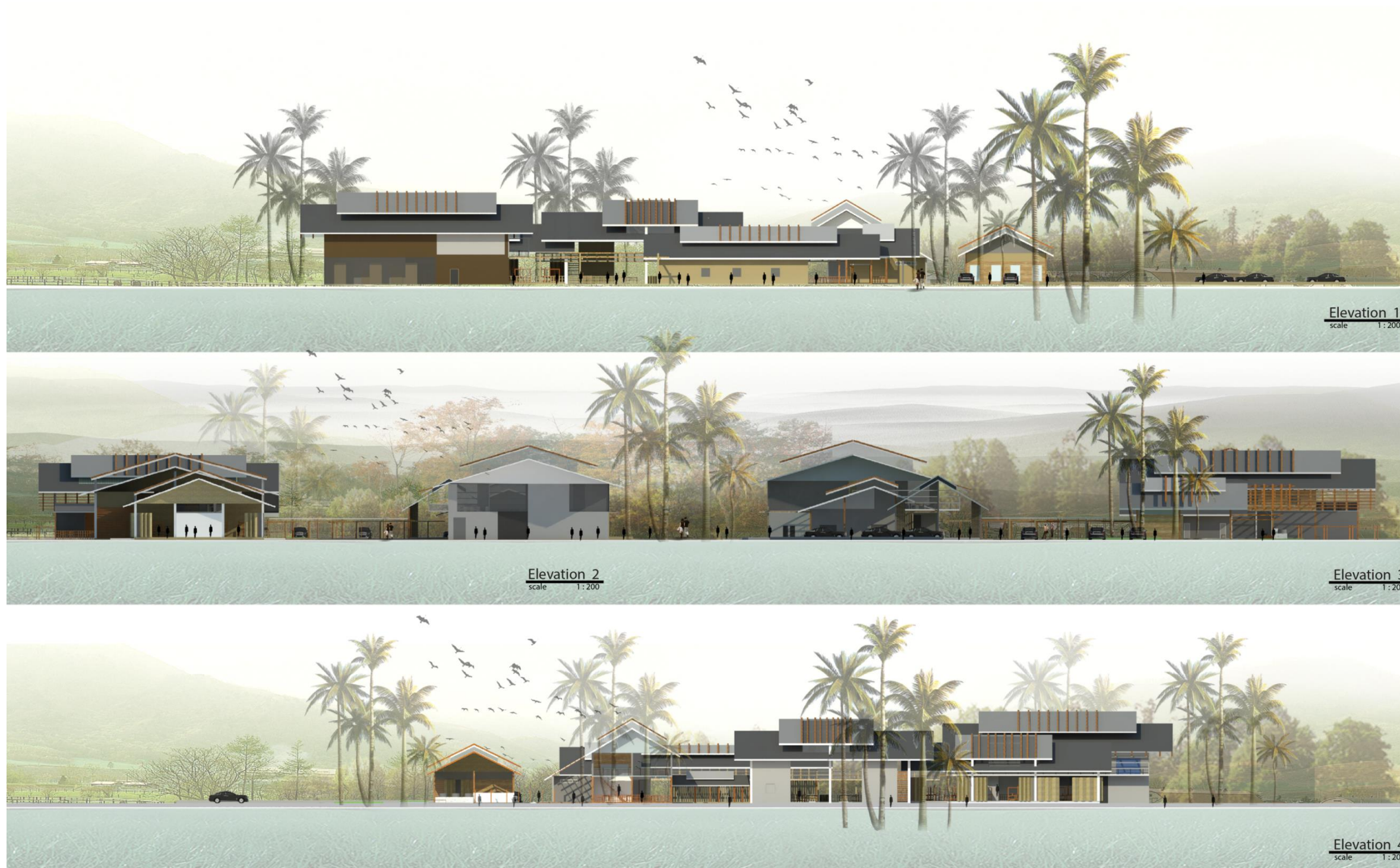
ลักษณะภายในอาคารเป็นการทอผ้า และสอนการทอผ้าการจัดวางที่ทอผ้าโดยใช้เส้นทางในการเดินอยู่ตรงกลางภายในอาคาร

5.30 ภาพแสดงทัศนียภาพภายในโครงการ

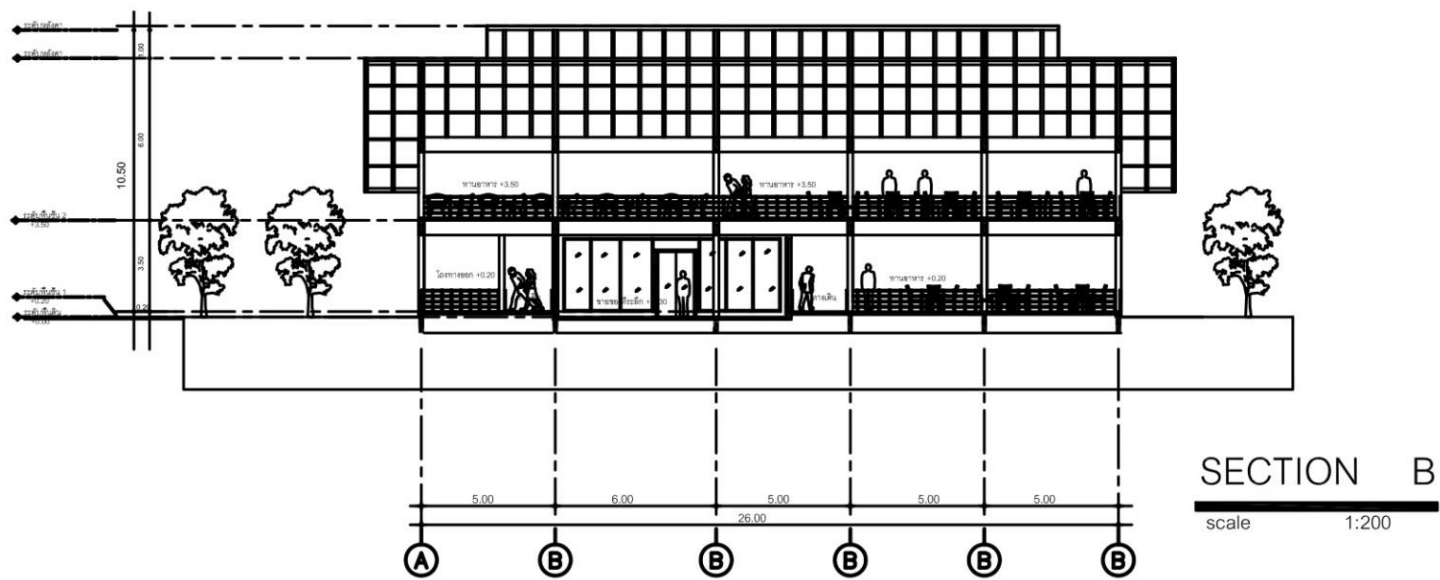
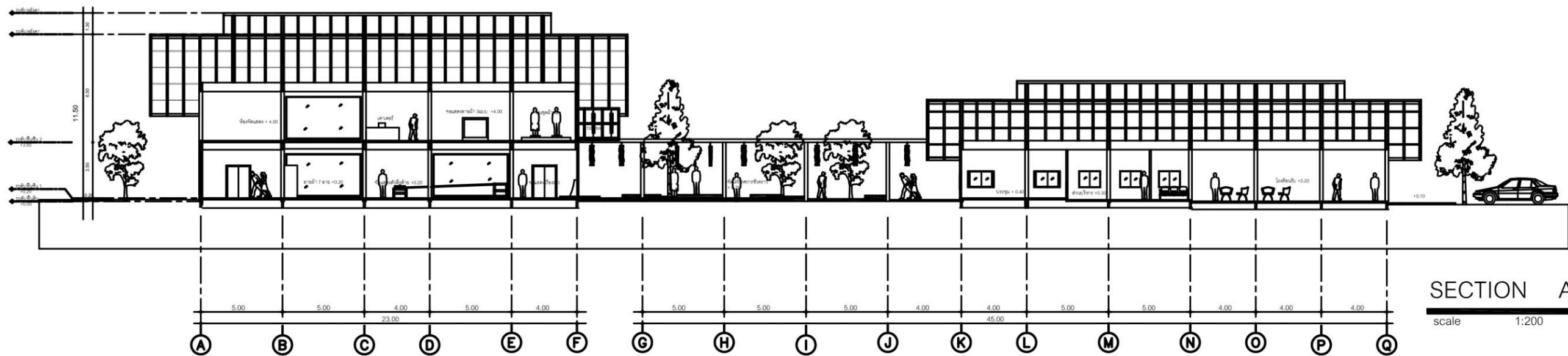
5.8 แบบแสดงรูปด้าน1-4 ด้าน

ลักษณะรูปด้านภายนอกอาคารเป็นอาคารจั๊วสองชั้นบริเวณด้านข้างเป็นบรรยากาศท้องทุ่งนา

5.31 ภาพแสดงรูปด้านในโครงการ4รูป

5.9 แบบแสดงรูปตัด A-B

5.32 ภาพแสดง รูปตัด A-B

5.10 ภาพแสดงทัศนียภาพภายนอกโครงการ

ลักษณะโดยรอบโครงการตัวอาคารเป็นอาคารไม้บรรยากาศโดยรอบเป็นท้องนา

5.33 ภาพแสดงทัศนียภาพภายนอกทั้งโครงการ

5.34 ภาพแสดงทัศนียภาพภายนอกโดยรอบโครงการ

5.11 โมเดลผังโครงการ

5.35 ภาพแสดงโมเดลผังรอบโครงการ

5.11.1 โมเดลหุ่นจำลอง

5.36 ภาพแสดงหุ่นจำลองของโครงการ

5.11.2 โมเดลหุ่นจำลองแบบขยายโครงสร้าง

5.37 โมเดลหุ่นจำลองแบบขยายโครงสร้าง

บรรณานุกรม

- ธนาคม ตันจะโช. 2552. ศูนย์ศิลปะผ้าทอภาคใต้ วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต.
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา
- น้ำทิพย์ ยามาลี. 2547. ศูนย์ส่งเสริมผ้าทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุนทรี สังข์อุทุม. 2548. “ทอรัถกักสายใยผ่านลายผ้านาหมื่นศรี.” หจก.วนิดาการพิมพ์ 14/2
 หมู่ 5 ตำบลสันผีเสื้อ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300
- สมิตรา คำทอง. 2553. โครงการศูนย์อนุรักษ์และเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดปราจีนบุรี
 วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ศ.วิบูลย์ ลีสุวรรณ. 2550. สารานุกรมผ้าและเครื่องจักทอ. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ
- อาทิตย์ ยิวเหียง. 2554. โครงการพิพิธภัณฑ์เมืองตรัง จังหวัดตรัง. ปรินญาตรี
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- บทสัมภาษณ์
- นางอารอบ เรื่องสังข์ เจ้าหน้าที่กลุ่มทอผ้านาหมื่นศรี.13 ตุลาคม 2558
- นางสุภาณี เขยชื่นจิตร เจ้าหน้าที่กลุ่มทอผ้านาหมื่นศรี.13 ตุลาคม 2558
- วิโรจ เขาว์ดำ. 2559. องค์การบริหารส่วนตำบล. 2559. (ออนไลน์). เข้าถึงเมื่อ 30 สิงหาคม
 2558 จาก <http://www.nameunsri.go.th/index.php>
- อารอบ เรื่องสังข์. 2554. ผ้าทอนาหมื่นศรี ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตรัง. 2554. (ออนไลน์).
 เข้าถึงเมื่อ 27 สิงหาคม 2558. จาก <http://www.tragzone.com/th/>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นาย วีระยะ หนูสง
 ที่อยู่ 176/1 หมู่ที่ 4 ตำบล ลิพัง อำเภอ ปะเหลียน จังหวัด ตรัง 92180
 เกิด 06 พฤษภาคม พ.ศ. 2535

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2553 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับปวช. วิทยาลัยเทคนิคตรัง จังหวัดตรัง
- พ.ศ. 2550 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (1-3) โรงเรียนทุ่งยาวผดุงศิษย์ จังหวัดตรัง
- พ.ศ. 2547 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา (1-6) โรงเรียนบ้านทุ่งป่าหนั้น จังหวัดตรัง
- พ.ศ. 2541 สำเร็จการศึกษาระดับอนุบาล (1-2) โรงเรียนบ้านทุ่งป่าหนั้น จังหวัดตรัง
- พ.ศ. 2558 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ประวัติการทำงาน

ฝึกงานที่เทศบาลทุ่งยาว อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ตำแหน่ง เป็นผู้ช่วยพนักงานเขียนแบบฝึกงานบริษัท Ken Lim Architects 15 ซอยเอกมัย 12 (เจริญใจ) คลองตันเหนือวัฒนา กรุงเทพมหานครตำแหน่ง ผู้ช่วยพนักงานเขียนแบบและทำหุ่นจำลอง